

Jaarverslag 2017

Radboud Universiteit

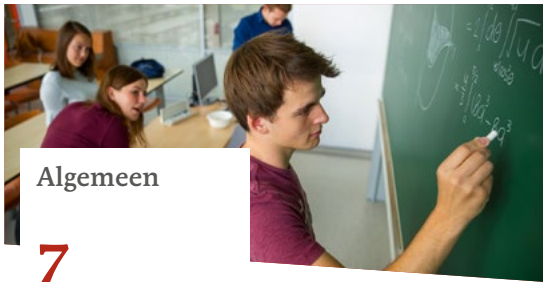
Voorwoord

Twintigduizend studenten en vijfduizend medewerkers werken aan de Radboud Universiteit dagelijks samen aan het verbreden en verdiepen van kennis. Dankzij de combinatie van nieuwsgierigheidsgedreven onderzoek, onderwijs, onderlinge betrokkenheid, doorzettingsvermogen en creativiteit doen zij regelmatig nieuwe ontdekkingen en dragen ze bij aan de maatschappij van vandaag en die van de toekomst.

Dat doen ze op onze groene campus van een vierkante kilometer. Studenten en medewerkers met verschillende achtergronden motiveren en inspireren elkaar over de grenzen van wetenschapsdisciplines heen.

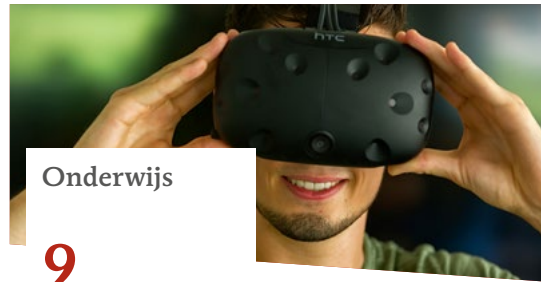
Dit jaarverslag is een financiële en inhoudelijke verantwoording over 2017. Daarmee werpen we een blik op het verleden en leggen we tegelijkertijd een basis voor de kennis van morgen.

Daniël Wigboldus – voorzitter
Wilma de Koning – vicevoorzitter
Han van Krieken – rector magnificus

Algemeen

7

Onderwijs

9

Wetenschappelijk onderzoek

12

Maatschappelijke impact

15

Studenten

18

Medewerkers

20

Vertrouwenspersonen en klachtencommissies

25

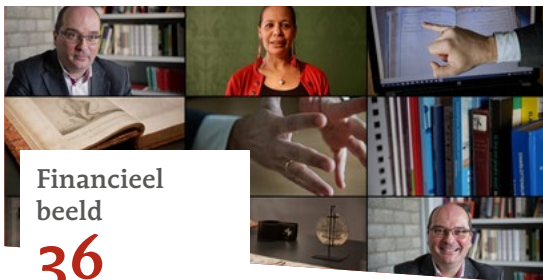
Vastgoed en infrastructuur

28

Organisatie en werkwijze

31

Financieel beeld

36

Verslag van de toezichthouder Radboud Universiteit

48

Jaar-rekening 2017

55

De overige gegevens

87

Bijlagen

95

Inhoud

Voorwoord	2			
Overzicht kengetallen Radboud Universiteit	6			
Algemeen	7			
Missie	8			
Strategie	8			
Nieuw strategisch plan in de maak	8			
Onderwijs	9			
Opleidingen	10			
Kwaliteitszorg	10			
• <i>Instellingstoets</i>	10			
• <i>Visitatie- en accreditatieprocedures</i>	10			
Onderwijsbeleid	10			
• <i>Educatieve masteropleidingen</i>	10			
• <i>Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs</i>	10			
• <i>Peerreview</i>	10			
• <i>ICT in het onderwijs</i>	11			
Radboud Honours Academy	11			
Aansluiting vo-ho	11			
City Deal	11			
Ieder Talent Telt	11			
Onderwijsondersteuning: doorlichting en verbeteragenda	11			
Internationalisering	11			
Wetenschappelijk onderzoek	12			
Kwaliteitszorg: SEP-onderzoeksvisitaties	13			
Promovendibeleid	13			
Radboud Excellence Initiative	13			
Onderzoeksprofilering	13			
Subsidies	14			
Open access	14			
Researchdatamanagement	14			
Dierproeven	14			
Wetenschappelijke integriteit	14			
Maatschappelijke impact				
Kennis voor samenleving	16			
Leven lang leren	16			
Bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties	16			
Duurzaamheid	17			
Vraag samenleving	17			
Waardeketen	17			
Studenten	18			
Werving en voorlichting	19			
Voorzieningen	19			
Welzijn	19			
Alumni	19			
Medewerkers	20			
Aantal medewerkers	21			
Diversiteit	22			
Basis- of uitgebreide kwalificatie onderwijs	22			
De hr-agenda	22			
Participatiewet	23			
Implementatie WWZ-richtlijnen	23			
Tenuretrack	23			
Terugdringen ziekteverzuim	23			
• <i>Verzuim</i>	23			
Cao 1 juli 2017	24			
• <i>Doorwerken na AOW-gerechtigde leeftijd</i>	24			
Communicatie met medewerkers	24			
Vertrouwenspersonen en klachtencommissies	25			
Regelingen	26			
Vertrouwenspersonen	26			
Klachtenregeling ongewenst gedrag	26			
Wetenschappelijke integriteit	26			
Klachten studenten	27			
Beroep bij het College van Beroep voor Examens	27			
Bezwaar bij het college van bestuur	27			
College van Beroep voor het Hoger Onderwijs	27			
Vastgoed en infrastructuur	28			
Vastgoed en onderhoud	29			
• <i>Energiebeleidsplan (2017-2020)</i>	29			
• <i>Bijzonderheden</i>	29			
ICT-infrastructuur	29			
Facilitaire voorzieningen	29			
Bibliotheek	30			
Sportvoorzieningen	30			
Organisatie en werkwijze	31			
Internationalisering	32			
Managementinformatie	32			
Wet- en regelgeving	32			
Fondsenwerving	32			
Duurzaamheid	32			
Sturing en beheersing	33			
• <i>College van bestuur</i>	33			
Medezeggenschap en opleidingscommissies	33			
• <i>Centrale medezeggenschap</i>	34			
• <i>Decentrale medezeggenschap</i>	34			
• <i>Opleidingscommissies</i>	34			
• <i>Andere Onderdeelcommissies</i>	34			
Organigram	35			
• <i>Toelichting</i>	35			
Financieel beeld	36			
1 <i>Resultaten</i>	37			
2 <i>Baten</i>	39			
3 <i>Lasten</i>	40			
4 <i>Balans en vermogensontwikkeling</i>	41			
5 <i>Liquiditeit</i>	42			
6 <i>Begrotingsproces</i>	43			
7 <i>(Voor)investeringen studievoorschot</i>	43			
8 <i>Interne risicobeheersing, accountancy, control</i>	44			
9 <i>Treasury</i>	45			
10 <i>Vastgoedontwikkeling</i>	45			
11 <i>Continuïteit en verwachting komende jaren</i>	46			
12 <i>Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs</i>	47			

Verslag van de toezichthouder Radboud Universiteit

Stichtingsbestuur en commissies SKU	49
Overleg Stichtingsbestuur met het college van bestuur	49
• <i>De primaire processen</i>	49
• <i>Informatieverstrekking</i>	50
• <i>Identiteit</i>	50
• <i>Bestuurlijke agenda</i>	51
• <i>Duurzaamheidsagenda</i>	51
• <i>Bouw- en investeringsplannen</i>	51
• <i>Contacten met interne stakeholders</i>	51
• <i>Financiën</i>	51
• <i>Mensen</i>	52
• <i>Overig</i>	52
Samenstelling Stichtingsbestuur	53
Governance	54
• <i>Code Goed Bestuur Nederlandse Universiteiten</i>	54
• <i>Toezichtvisie</i>	54
Gemeenschappelijk overleg	54
• <i>Ten slotte</i>	54

Jaarrekening 2017 55

De overige gegevens	87
Specificatie naar eenheden	88
Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	89
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90

Bijlagen

Bestuurlijke agenda 2017	96
Overzichtstabel omgevingsanalyse	101
Overzicht Kengetallen Radboud Universiteit	102
Overzicht opleidingen	103
Overzicht onderzoeksinstituten	106
Subsidies: European Research Council	106
Subsidies: Veni	107
Subsidies: Vidi	109
Subsidies: Vici	110
Benoemingen (KNAW, Academia Europaea)	111
Radboud-onderscheidingen	114
Koninklijke onderscheidingen	114
Energie- en waterverbruik	115
Overzicht stakeholders	118
Gezamenlijke Vergadering	119
College van bestuur	120
Colofon	123

Overzicht kengetallen Radboud Universiteit

Studenten

(stand 1 oktober 2017)

2015	2016
19.309	19.899

2017
20.967

Onderwijs

Opleidingen

2015	2016
112	113

2017
111

Student-tevredenheid

2015	2016
8,0	8,0

2017
8,0*

Onderzoek

Publicaties

2015	2016
7.239	7.366

2017
7.146

Promoties

2015	2016
358	412

2017
435

Medewerkers

Fte staf**

2015	2016
5.021	4.921

2017
4.891

*Gemiddeld rapportcijfer.

**Inclusief medewerkers medische faculteit Radboudumc (wetenschappelijk medewerkers en ondersteunend en beheerspersoneel).

Algemeen

Missie

De Radboud Universiteit is een studentgerichte onderzoeksuniversiteit waar onderzoek en onderwijs nauw met elkaar zijn verbonden. De universiteit streeft ernaar tot de top van de Europese universiteiten te horen. Ze schept een intellectueel klimaat dat medewerkers en studenten inspireert en hen uitdaagt de grenzen van de eigen, persoonlijke mogelijkheden op te zoeken.

De universiteit is actief op vrijwel alle wetenschapsgebieden: geesteswetenschappen, natuurwetenschappen, gedrags- en maatschappijwetenschappen en medische wetenschappen.

In het [Mission statement](#) presenteert de Radboud Universiteit haar missie en grondslag.

Strategie

In [De Radboud Universiteit op weg naar 2020](#) verwoordt de universiteit haar strategische keuzes en concrete doelstellingen voor de periode 2015-2020.

De Radboud Universiteit wil haar studenten academisch vormen in een internationale context en hen stimuleren de onafhankelijke zoektocht naar het nieuwe aan te gaan. De universiteit biedt onderwijs van hoog niveau. Studenten en docenten werken samen aan de academische vorming van de student. Kwaliteit, binding en duidelijkheid zijn de kernwoorden die het onderwijs van de Radboud Universiteit drijven.

In de bachelorfase kiest de universiteit voor een disciplinaire benadering. Alle bacheloropleidingen geven toegang tot minimaal één master binnen de Radboud Universiteit. De universiteit zet in op een substantieel aantal contacturen en kleinschalige werkgroepen, met oog voor de individuele student. Hoewel het aantal studenten recentelijk is gegroeid, wil de universiteit vasthouden aan deze kleinschaligheid. Het onderwijs is sterk verweven met onderzoek. Iedere student moet ten minste één keer aan onderzoek deelnemen, zelf de weg afleggen naar het onbekende. Uitgangspunt is dat elke docent wetenschappelijk onderzoek doet.

De Radboud Universiteit koestert een levendige, succesvolle onderzoeksgemeenschap, die nieuwe inzichten en ideeën genereert en zo - vanuit het hele spectrum aan wetenschapsgebieden - nationaal en internationaal bijdraagt aan de culturele, maatschappelijke en economische ontwikkeling. Het onderzoek voedt het onderwijs; de verbinding tussen onderwijs en onderzoek is de belangrijkste pijler in het streven naar excellentie.

Nieuw strategisch plan in de maak

De Radboud Universiteit ontwikkelt een nieuw strategisch plan voor de periode 2019-2025. Medewerkers, studenten en stakeholders worden uitgenodigd om mee te denken en te discussiëren over de koers van de universiteit. De route naar het nieuwe strategisch plan is in 2017 vastgesteld.

Tevens is een eerste verkennende omgevingsanalyse gemaakt, van waaruit kansen en bedreigingen voor de primaire processen - onderwijs en onderzoek - kunnen worden gedestilleerd. In de bijlage van dit jaarverslag is een overzichtstabel van de omgevingsanalyse opgenomen.

De Radboud Universiteit heeft diverse proeftuinen voor ICT-innovatie in het onderwijs. Virtual Reality forensische pedagogiek is er daar een van. Dankzij 360-gradenvideoproducties en een VR-bril kunnen studenten rondkijken in een gesloten instelling voor jeugdzorg of een jeugdgevangenis. Zo krijgen ze een completer beeld van het werk binnen deze instellingen; belangrijk omdat een bezoek aan zulke instellingen met grotere groepen niet altijd mogelijk is.

Onderwijs

Onderwijs	2015	2016	2017
Bacheloropleidingen	37	37	37
Masteropleidingen	75	76	74
Diploma's en arbeidsmarktperspectief			
Bachelordiploma's	2.720	2.672	2.619
Percentage bachelorrendement (in 4 jaar)	77,2	78,2	74,8
Masterdiploma's	2.857	2.791	2.947
Percentage betaalde baan 1,5 jaar na afstuderen	93,0	94,5	94,4
Studenttevredenheid			
Gemiddeld rapportcijfer Radboud Universiteit	8,0	8,0	8,0
Gemiddeld rapportcijfer opleiding	7,8	7,8	7,8
Positie <i>Keuzegids Universiteiten</i>	1	1	1
Positie <i>Keuzegids Masters</i>	1	1	1
Positie <i>Elsevier Beste Studies</i>	1	1	1

Opleidingen

De Radboud Universiteit kende in 2017 37 bacheloropleidingen en 74 masteropleidingen. In de [bijlage](#) van dit jaarverslag is een overzicht hiervan opgenomen.

Kwaliteitszorg

Instellingstoets

In 2017 heeft de Radboud Universiteit de Instellingstoets kwaliteitszorg met succes doorlopen. Het auditpanel dat de toets heeft uitgevoerd, concludeert dat de Radboud Universiteit systematisch werkt aan de verbetering van het onderwijs. Dat gebeurt op basis van een breedgedragen onderwijsvisie. De grote betrokkenheid van studenten en medewerkers is volgens het panel een sterk punt. Op basis van de aanbevelingen van het panel wordt het interne kwaliteitszorgsysteem in het onderwijs verder versterkt.

Visitatie- en accreditatieprocedures

In 2017 zijn de volgende opleidingen gevisiteerd en met ten minste een voldoende beoordeeld: Politicologie, Filosofie, Onderwijskunde, Pedagogische Wetenschappen en Geneeskunde. Voor deze opleidingen wordt accreditatie aangevraagd bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Ook de opleidingen Bestuurskunde, Rechtsgeleerdheid, Psychologie, Informatiekunde en Biomedische Wetenschappen zijn in 2017 gevisiteerd. De uitkomsten daarvan zijn nog niet bekend.

Onderwijsbeleid

Educatieve masteropleidingen

De Radboud Universiteit kreeg in 2017 toestemming voor de inrichting van twee nieuwe, tweejarige, geïntegreerde educatieve masteropleidingen. Voor deze nieuwe opleidingen werken faculteiten en de Radboud Docenten Academie nauw samen aan het geïntegreerd opleiden van leraren voor het voortgezet onderwijs. De opleidingen starten naar verwachting in september 2018. De eenjarige lerarenopleidingen blijven bestaan, maar het aantal CROHO-labels gaat terug van achttien naar drie: Taal en Cultuur, Bèta, en Mens en Maatschappij.

Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs

In september 2018 gaat de academische bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs van start. Deze opleiding leidt tot een lesbevoegdheid in het primair onderwijs. De opleiding komt naast het bestaande opleidingstraject ALPO, dat wordt uitgevoerd in samenwerking met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. In 2017 startte al een pilot met het opleidingstraject Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs.

Peerreview

De Radboud Universiteit heeft in 2017 meegewerkt aan de peerreview. Hierbij kijken universiteiten in elkaars keuren van de basiskwalificatie onderwijs (BKO). De peerreview is uitgevoerd onder auspiciën van de VSNU. Deze review leidt mogelijk tot een aantal aanpassingen in het huidige BKO-traject, maar zal vooral een impuls geven aan de docentprofessionalisering na de BKO. Inzet is dat de onderwijstaak binnen de instelling als gelijkwaardig wordt gezien aan de onderzoekstaak. In dat kader wordt onder meer gekeken naar de uitgebreide kwalificatie onderwijs (UKO) en naar het systeem van *principal lecturers*, zoals dat binnen het Radboudumc wordt gehanteerd.

ICT in het onderwijs

De Radboud Universiteit heeft in 2017 stevig ingezet op het gebruik van ICT in het onderwijs, enerzijds om de kwaliteit verder te verbeteren en anderzijds om werkdruk te verminderen. Twee grote projecten zijn digitaal toetsen en de invoer van Brightspace. In 2017 is de keuze gemaakt voor Brightspace als vervanger van Blackboard en is de faciliteit voor digitaal toetsen ingevoerd. Hiervoor zijn meer dan zeshonderd Chromebooks aangeschaft en is de aanbesteding voor de software afgerond. Daarnaast zijn er tal van andere initiatieven. Medewerkers krijgen in de vorm van proeftuinen de gelegenheid om met ICT te experimenteren en er loopt een pilot met digitale feedback.

Radboud Honours Academy

Inzet bij de Radboud Honours Academy is een verdere verbetering en verbreding van het onderwijsaanbod, waarbij niet zozeer excellentie als wel talentbeleid centraal staat. Het aanbod richt zich op een bredere doelgroep, waardoor meer studenten kunnen deelnemen aan de diverse programmaonderdelen. Dit geldt voor zowel de interdisciplinaire als de facultaire programma's. In 2017 is een aantal programma's overgeschakeld op Engels als voertaal.

Aansluiting vo-ho

In afstemming met het Platform vo-ho Arnhem-Nijmegen heeft de Radboud Universiteit een brede visie op aansluiting in de hele onderwijsketen ontwikkeld: van primair tot wetenschappelijk onderwijs. Deze visie vormt de basis voor het universitaire beleid op aansluiting voor de komende vier jaar. Hiermee wordt gewerkt aan meer eenheid in programma's voor en met leerlingen en docenten in het primair en voortgezet onderwijs. In 2017 is het Pre-University College of Society gevormd, waarin de vijf faculteiten in de alfa- en gammawetenschappen zijn vertegenwoordigd. Samen met het Pre-University College of Science (bèta) vormt het het Radboud Pre-University College.

City Deal

De Radboud Universiteit heeft in februari 2017 de landelijke City Deal Kennis Maken ondertekend. Studenten en onderzoekers zullen hun talenten en kennis inzetten voor het oplossen van regionale maatschappelijke vraagstukken. De Radboud Universiteit, de HAN en de gemeente Nijmegen hebben zich samen aan deze City Deal verbonden. In december hebben ook de gemeente Arnhem, Hogeschool Van Hall Larenstein en ArtEZ Hogeschool zich hierbij aangesloten. In 2018 wordt een gezamenlijke strategische agenda gepresenteerd, waarin de thema's en prioriteiten voor de komende jaren worden vastgelegd.

Ieder Talent Telt

Het college van bestuur heeft in 2017 besloten om in ieder geval één jaar te blijven participeren in het project Ieder Talent Telt. Dit project is op 1 maart 2016 gestart en is uitgegroeid tot een beweging waarin burgers van Nijmegen – als docent of student, als beleidsmaker of bestuurder, maar ook gewoon als ouder of leerling – talentontwikkeling, over de grenzen van de instituties, in vele richtingen vormgeven en stimuleren. Het project wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een stuurgroep waarin het hele Nijmeegse onderwijsveld en de gemeente zijn vertegenwoordigd. In 2016 en 2017 zijn ongeveer 25 broedplaatsen onder de vlag van Ieder Talent Telt ontwikkeld.

Onderwijsondersteuning: doorlichting en verbeteragenda

In 2017 is gestart met een programma dat voorziet in doorlichting van alle ondersteunende functies binnen de Radboud Universiteit. Hierbij wordt gebruikgemaakt van het model dat ook bij onderwijsvisitaties wordt toegepast. De eerste doorlichting betrof de kolom onderwijsondersteuning. Deze doorlichting heeft een schat aan informatie opgeleverd, die de input vormde voor de verbeteragenda onderwijsondersteuning, die nu geïmplementeerd gaat worden.

Internationalisering

Zie organisatie en werkwijze.

In 63 beschermde natuurgebieden in Duitsland is de totale biomassa vliegende insecten sinds 1989 met ruim 75 procent afgenomen. De teruggang werd al vermoed, maar blijkt veel groter dan gedacht. Samen met Duitse collega's publiceerden ecologen van de Radboud Universiteit deze bevindingen op 18 oktober 2017 in het wetenschappelijke tijdschrift *PLOS ONE*.

Het onderzoek kreeg wereldwijd aandacht. De schokkende resultaten brachten veel in beweging: natuurorganisaties boden petities aan de Tweede Kamer en de minister van Landbouw aan en het Deltaplan Biodiversiteitsherstel kwam in een stroomversnelling. Ook reisden de onderzoekers naar Brussel en Den Haag om het Europees Parlement en de Tweede Kamer te informeren.

Wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek	2015	2016	2017
Wetenschappelijke publicaties*	7.239	7.366	7.146
Promoties	358	412	435
Promotierendement	61,7%	66,4%	69,5%
Onderzoeksinstituten	15	15	15
Patenten	4	4	2
Toegekende Veni's	20	17	14
Toegekende Vidi's	11	8	4
Toegekende Vici's	3	4	6
Toegekende Spinozapremies	0	2	0
Toegekende ERC Starting Grants	4	3	0
Toegekende ERC Advanced Grants	1	2	1
Toegekende ERC Consolidator Grants	3	3	5
Rankings			
Positie THE-ranking	125	121	122
Positie QS-ranking	177	190	204
Positie ARWU-Shanghai Ranking	132	118	136

* De inzet is niet zozeer meer gericht op het aantal publicaties, maar op kwaliteit van publicaties.

Kwaliteitszorg: SEP-onderzoeksvisitaties

Ieder onderzoeksinstituut van de Radboud Universiteit wordt periodiek beoordeeld door een onafhankelijke, internationaal samengestelde commissie van vooraanstaande wetenschappers, volgens het landelijke Standard Evaluation Protocol (SEP).

In 2017 is de externe beoordeling begeleid en uitgevoerd van het Onderzoekcentrum voor Staat en Recht (SteR) van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Het beoordelingsrapport was positief over het onderzoeksinstituut en de bijbehorende onderzoeksprogramma's. De commissie had ook een aantal aanbevelingen, vooral gericht op vergroting van de *societal impact* en toekomstbestendig personeelsbeleid. SteR heeft de aanbevelingen overgenomen en omgezet in een aantal plannen voor veranderingen binnen het instituut. Ook de externe beoordeling van het Behavioural Science Institute van de Faculteit der Sociale Wetenschappen is begeleid en uitgevoerd. De visitatiecommissie rondt begin 2018 haar rapport af.

Binnen de letterenfaculteit en het Radboudumc is gestart met de voorbereiding van onderzoeksvisitaties die plaatsvinden in 2018. Daarnaast zijn de *midterm*-evaluaties

afgerond van het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht, het Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour en het Institute for Management Research.

De beoordelingsrapporten van het Institute for Mathematics, Astrophysics and Particle Physics (IMAPP) en de Nederlandse Onderzoekschool voor Astronomie (NOVA) zijn eind 2016 ontvangen en begin 2017 bestuurlijk afgerond. Deze instituten werden als 'zeer goed tot excellent' respectievelijk 'exemplarisch' beoordeeld.

Promovendibeleid

Tot 2017 hadden alleen hoogleraren het ius promovendi. In 2017 is beleid vastgelegd om in specifieke gevallen ook universitair hoofddocenten dit recht te geven.

Om te zorgen voor een betere afstemming binnen de Radboud Universiteit is in 2017 gestart met het *Graduate Schools*-overleg, dat tweejaarlijks gaat plaatsvinden. In dit overleg worden verschillende zaken rondom promovendi besproken en kunnen ervaringen en best practices worden uitgewisseld.

Radboud Excellence Initiative

Het Radboud Excellence Initiative stelt uitmuntende wetenschappers van wereldfaam in staat om twee jaar in Nijmegen te werken en er onderzoek te verrichten. In 2017 zijn drie *professorships* en twaalf fellowships toegekend. Het initiatief telt inmiddels 51 fellows en 22 professors. Dit initiatief is mede mogelijk gemaakt door de Stichting Reinier Post.

Onderzoeksprofilering

Healthy Brain is een overkoepelend onderzoeksthema voor interdisciplinaire projecten op het snijvlak van gezondheid en hersenen. Het Radboudumc, Max Planck Institute for Psycholinguistics en de Radboud Universiteit werken hierin samen. Inmiddels zijn er verschillende concrete initiatieven, zoals een grote cohortstudie en een samenwerking met de Wageningen University & Research op het gebied van *food @ cognition*. *Healthy Brain* is mede mogelijk gemaakt door de Stichting Reinier Post.

Parallel aan het *Healthy Brain*-initiatief heeft een aantal onderzoekers van verschillende faculteiten de handen ineengeslagen onder de noemer *Healthy Society*. Het doel is om Radboud-onderzoekers uit verschillende disciplines met elkaar te verbinden om initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan vernieuwend onderzoek en onderwijs.

Subsidies

In 2017 zijn 114 voorstellen voor persoonlijke beurzen (vernieuwingsimpuls en *grants* van de European Research Council) begeleid. Hiervan zijn er uiteindelijk 30 gehonoreerd met een totaalbedrag van bijna 25 miljoen euro. Het gemiddelde honoreringspercentage van aanvragen door Radboud-onderzoekers ligt beduidend hoger dan het landelijk en Europees gemiddelde. De bijlagen van dit jaarverslag bieden overzichten van verschillende subsidies.

Open access

De Radboud Universiteit vindt dat het niet meer de vraag is *of* maar hoe *open access* de standaard wordt. *Open access* helpt niet alleen de maatschappij, maar ook de wetenschap. Immers, *open access*-publicaties zijn beter vindbaar en worden vaker geciteerd dan publicaties in tijdschriften die uitsluitend toegankelijk zijn voor abonnees. De Radboud Universiteit onderschrijft het VSNU-beleid dat *gold open access* de duurzame toekomst is. De Europese en Nederlandse doelstelling is *gold open access* in 2020. *Gold open access* refereert aan *peer reviewed* tijdschriften waarin alle artikelen onmiddellijk vanaf de publicatiedatum vrij toegankelijk zijn. Een algemeen principe van *gold open access* is: betalen voor publiceren en niet voor lezen. De universiteiten betalen voor hun onderzoekers de VSNU-contracten. Er is echter ook plaats voor *green open access*, omdat 'groen' helpt in de transformatie naar *gold open access*. Dat is vooral belangrijk voor disciplines waarvoor nog geen VSNU-contracten zijn. Het is dus geen kwestie van kiezen tussen *gold* of *green*. Dat werd lange tijd wel gedacht omdat universiteiten bang waren voor hogere kosten. Die financiële zorg is weggenomen door de succesvolle VSNU-onderhandelingen met uitgevers.

Researchdatamanagement

Data van onderzoekers van de Radboud Universiteit moeten uiterlijk in 2020 systematisch en FAIR (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*) zijn opgeslagen. In februari 2017 heeft de universiteit een strategische visie, de stand van zaken, een concreet doel en de benodigde tussenstappen vastgelegd. Ieder onderzoeksinstituut heeft een datasteward benoemd en een eerste versie van researchdatamanagement-instituutsbeleid geschreven.

Dierproeven

Onderzoekers aan de Radboud Universiteit doen proeven met dieren om bijvoorbeeld nieuwe therapieën te ontwikkelen en kennis te verkrijgen over de oorzaken van ziekten. De universiteit spant zich in om het ongerief voor dieren zoveel mogelijk te beperken en het rendement van de experimenten zo groot mogelijk te maken. De universiteit heeft de Code Openheid Dierproeven ondertekend.

Met de oprichting van de Instantie voor Dierenwelzijn voldoet de universiteit aan de Wet op de dierproeven. Dankzij deze wet sluit Nederland sinds december 2014 aan op de Europese richtlijn EC2010/63EU. In nauwe samenwerking met het Centraal Dierenlaboratorium (CDL) en de afdeling Statistiek ondersteunt en controleert de Instantie voor Dierenwelzijn de planning en uitvoering van alle dierproeven.

Het Centraal Dierenlaboratorium heeft in 2017 een interne reorganisatie doorgemaakt. Het is nu een researchfaciliteit binnen de Radboudumc Technology Centers. Binnen het CDL zijn in 2017 35 nieuwe onderzoeksprojecten gestart en zijn meer dan 200 experimenten uitgevoerd. Bij deze experimenten werd gebruikgemaakt van ongeveer 14.000 muizen en ratten. In totaal maken nu 500 onderzoekers gebruik van de researchfaciliteiten. Bij het ontwerpen en plannen van al deze experimenten streven onderzoekers en het Centraal Dierenlaboratorium er uitdrukkelijk naar om het gebruik van levende dieren te verminderen, te verfijnen en waar mogelijk te vervangen.

Wetenschappelijke integriteit

Zie [pagina 26](#).

De Radboud Universiteit kreeg in 2017 toestemming van de NVAO voor een nieuwe opleiding die na drie jaar leidt tot een lesbevoegdheid voor het primair onderwijs. De opleiding gaat Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs (PWPO) heten. De Radboud Universiteit voegt hiermee een nieuwe professional toe aan het docentenkorps en verwacht dat jaarlijks tussen de vijftig en honderd studenten aan deze opleiding zullen beginnen. Deze studenten gaan straks een waardevolle bijdrage leveren aan de docententeams van basisscholen omdat ze geschoold zijn om nieuwe wetenschappelijke inzichten te vertalen naar de alledaagse praktijk in de klas. Op dit moment staat een beperkt aantal universitair geschoolde docenten voor de klas in het basisonderwijs. De nieuwe opleiding wendt het dreigende lerarentekort helaas niet af, maar kan wel bijdragen aan een oplossing.

Maatschappelijke impact

Kennis voor samenleving

Kennis die de Radboud Universiteit vergaart, komt ten goede aan de samenleving. De kennis die studenten opdoen, zullen zij gaan benutten in hun toekomstige werk-omgeving. Onderzoekers delen hun bevindingen via tijdschriften – steeds vaker *open access* –, boeken, beleidsnotities en andere publicatievormen. Daarnaast geven onderzoekers lezingen bij publieksevenementen en beantwoorden ze vragen van de media.

Vrijwel dagelijks publiceert de Radboud Universiteit op haar [website](#) berichten over aansprekend onderzoek. Ook via de verdiepende lezingen van [Radboud Reflects](#) deelt de universiteit haar kennis met een breed publiek. Tijdens de laagdrempelige, publieksvriendelijke lezingen op de campus en in de stad Nijmegen komen actuele thema's, maatschappelijke tendensen, ethische kwesties of de relevantie van belangrijke filosofen, theologen en andere wetenschappers aan bod. Regelmatig zijn bekende internationale sprekers te gast.

Daarnaast was de Radboud Universiteit in 2017 zichtbaar op diverse grote publieksevenementen. Ook de Radboud-evenementen Radboud Talks en het InScience filmfestival droegen bij aan de profilering van het onderzoek. De zichtbaarheid van dat onderzoek is ook vergroot via een aantal crowdfunding-projecten, zoals een democratiespel, een dyslexie-kinderboek en digitalisering van slavenregisters.

Leven lang leren

De Radboud Universiteit is niet alleen een inspirerende plek voor medewerkers en studenten, maar ook voor professionals die invulling willen geven aan 'een leven lang leren'. Het CPO biedt bijvoorbeeld juridisch onderwijs voor professionals en geeft uitvoering aan de beroepsopleiding voor advocaten. Het Radboud Centrum Sociale Wetenschappen biedt onder meer BIG-opleidingen (beroepen in de individuele gezondheidszorg).

Bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties

Bedrijven en organisaties kunnen bij de universiteit terecht voor opdrachtonderzoek en samenwerkingsprojecten. Radboud Innovation is het aanspreekpunt voor de tweede en derde geldstroom van de universiteit. Het adviseert en ondersteunt wetenschappers via *grant support* en kennisbescherming, *science-to-business-support* en *project development*.

Meer dan vijftig bedrijven hebben in 2017 gebruikgemaakt van onderzoeksinstrumenten en expertise via Radboud Research Facilities, met voor het eerst ook het Humanities Lab, het Visa Skills Lab, Decision Making Lab, Maptable, en het Brain-Computer Interfacing Lab in het aanbod.

Nijmeegse onderzoekers hebben in 2017 twee octrooiaanvragen ingediend: op het gebied van de fysische chemie, organische chemie en lifesciences. Daarnaast begeleidde de universiteit meerdere spin-offs en start-ups. Enkele voorbeelden zijn: 3d Neuro, Giraffe, Structure Systems en Respora.

Om een extra impuls te geven aan het ondernemersklimaat op de campus heeft Radboud Innovation voorbereidingen getroffen voor de Mercator Launch, die in 2018 van start gaat. Met de bestaande incubatoractiviteiten wordt zo ingespeeld op de bredere behoefte van starters en start-ups. Mercator Launch gaat intensief samenwerken met experts binnen en buiten de universiteit.

De Radboud Universiteit slaagt erin om relatief veel onderzoeksmiddelen samen met het bedrijfsleven en andere instituten te verwerven. In 2017 zijn bijvoorbeeld drie publiek-private projecten toegekend binnen het programma van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Daarin werken onderzoekers van de Radboud Universiteit samen met partners als FutureChemistry, Cytosfind Diagnostics, Mercurna, MR Coils en ScreenPoint Medical aan innovatieve producten en diensten. Deze projecten hebben een totaal volume van ruim 5,6 miljoen euro, waarvan 2,1 miljoen euro ten goede komt aan onderzoekers van de Radboud Universiteit en het Radboudumc.

Er is een INTERREG-subsidie van 3,4 miljoen euro toegekend aan het project 'Nachbarsprache & Buurcultuur'. Daarin ontwikkelt de Radboud Universiteit, met de Universiteit van Duisburg-Essen en dertig Duitse en Nederlandse middelbare scholen, een nieuwe didactiek en op maat gemaakt lesmateriaal.

De universiteit is partner in het Europese netwerk EIT Raw Materials, dat zich richt op innovaties voor recycling en substitutie van schaarse grondstoffen. Het netwerk bestaat uit ongeveer 100 partners uit 22 landen van de Europese Unie, waaronder leidende bedrijven, onderzoeksinstituten en universiteiten. In 2017 heeft EIT Raw Materials twee projecten van onderzoekers van de Radboud Universiteit gehonoreerd met een subsidie van in totaal 1,5 miljoen euro.

Duurzaamheid

De Radboud Universiteit draagt duurzaamheid hoog in het vaandel. Samen met het Radboudumc streeft de universiteit ernaar maatschappelijk verantwoord te ondernemen en zo een bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkelingen in het onderwijs, het onderzoek en de bedrijfsvoering. De universiteit verzorgt meer dan 75 cursussen op het gebied van duurzaamheid; 22 wetenschappers doen er onderzoek naar.

Vraag samenleving

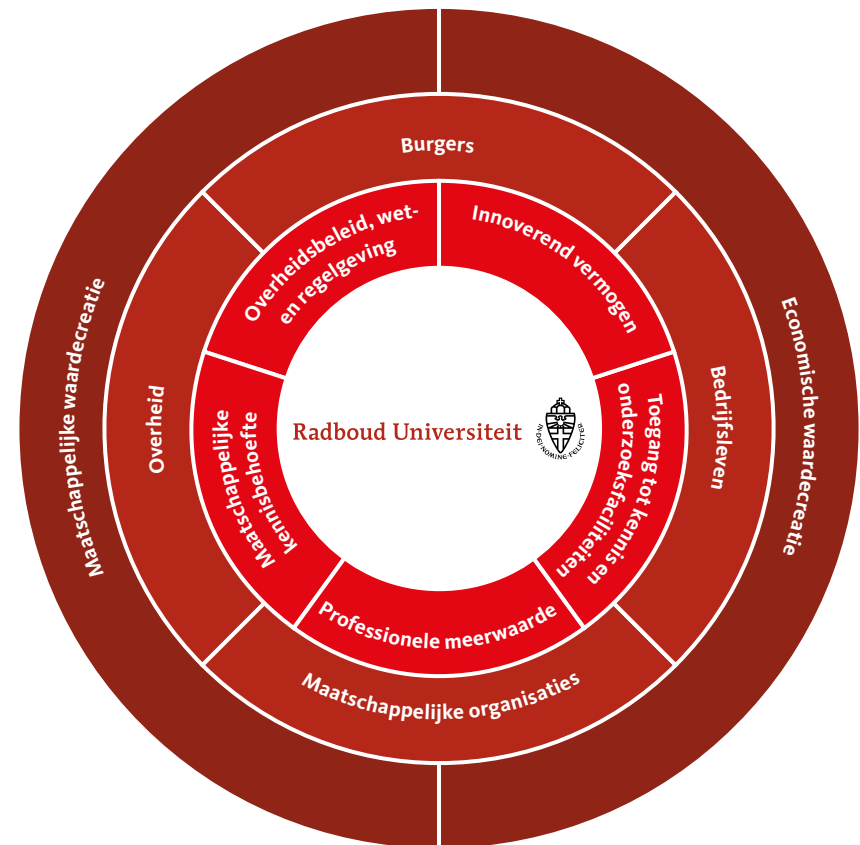
Om zo goed mogelijk te blijven aansluiten op de vraag van de samenleving gaat de universiteit niet alleen in gesprek met studenten en medewerkers, maar ook met andere relaties, zoals (lokale) overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en buurtbewoners. Vanwege de wens naar meer academische leraren in het basisonderwijs heeft de universiteit bijvoorbeeld besloten de opleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs aan te bieden. Hiervoor is in 2017 de accreditatie verleend. In het kader van de City Deal zetten studenten en onderzoekers hun talenten en kennis in voor het oplossen van regionale maatschappelijke vraagstukken.

Via crowdfunding wordt een breed publiek actief betrokken bij onderzoek. Coen van Galen maakte bijvoorbeeld met succes gebruik van dit middel om de Surinaamse slavenregisters openbaar te maken.

Via het wetenschapsknooppunt laten Radboud-onderzoekers basisscholieren kennismaken met de wetenschap.

Waardeketen

Bijgaande illustratie van de 'waardeketen' biedt een schematisch overzicht van de impact van het onderwijs en onderzoek aan de Radboud Universiteit.

Nieuws uit 2017 over onderzoek en onderwijs is terug te vinden op de website van de universiteit.

Een overzicht van belangrijke stakeholders staat in bijlage XIV.

Icepack Solution

Bij een milieuwedstrijd voor studenten uit de hele wereld veroverden drie Nijmeegse studenten in Canada de zilveren plak met The Icepack Solution. Vissers gebruiken nu vaak plastic zakken met ijs om hun vis koel te houden. Die zakken gooien ze na gebruik weg. Studenten van de Radboud Universiteit bedachten hoe koelelementen ter plaatse kunnen worden gemaakt van gerecycled plastic, waardoor de vissers geen plastic zakken meer nodig hebben.

Studenten

Studenten	2015	2016	2017
Studenten (stand 1 oktober)	19.309	19.899	20.967
waarvan percentage vrouw	56	58	59
waarvan bachelorstudenten	12.216	12.567	13.556
waarvan masterstudenten	7.093	7.332	7.411
waarvan percentage internationale studenten	7,7	9,7	10,2
Exchange students (inkomend)	676	843	988
Exchange students (uitgaand)	907	1.127	961
Eerstejaarsstudenten bachelor (<i>eerstejaars instelling</i>)	3.517	3.914	4.582
waarvan percentage internationale eerstejaarsstudenten bachelor	6,9	16,7	12,0
Marktaandeel percentage bachelor (<i>eerstejaars wo</i>)	7,1	7,5	7,8
Eerstejaarsstudenten master (<i>eerstejaars instelling</i>)	553	618	653
waarvan internationale eerstejaarsstudenten master	256	295	286
Marktaandeel percentage master (<i>eerstejaars instelling</i>)	3,6	3,8	3,8
Deelnemers Radboud Summer School	370	500	615

Werving en voorlichting

Het aantal studenten is met 5 procent gestegen ten opzichte van vorig jaar (bacheloropleidingen: + 7,9 procent, masteropleidingen: + 1,1 procent).

Via goede voorlichting wil de Radboud Universiteit eraan bijdragen dat studenten een studie kiezen die bij hen past. De belangstelling voor de open dagen neemt steeds verder toe. Dit jaar waren er 8.822 aanmeldingen van Nederlandse scholieren (exclusief ouders) tegen 7.804 in november 2016. De Masteravond in 2017 had 3.305 aanmeldingen, 12 procent meer dan vorig jaar.

Als extra hulp voor een goede oriëntatie heeft de universiteit een app voor scholieren ontwikkeld, genaamd RU Studiekeuze.

Het toelatingsproces voor buitenlandse studenten is in 2017 sterk vereenvoudigd om de doorlooptijd te verkorten en de klantvriendelijkheid te verbeteren. De toelatingscriteria zijn onveranderd.

Voorzieningen

De universiteit heeft belangrijke stappen gezet in de verbetering van de informatievoorziening voor studenten. Het elektronisch studentendossier is gereed, de berichten-service in Osiris is beschikbaar gekomen, de studentenportal is verbeterd en de studenten-app heeft een belangrijke plek in de informatievoorziening gekregen.

Onder meer op advies van de Studentenraad is op de campus een theaterzaal met horecavoorziening gebouwd. Het theater heeft als naam 'C' gekregen en wordt in 2018 in gebruik genomen.

Welzijn

Studenten van de Radboud Universiteit voelen zich veilig op de campus en daarbuiten. Een ruime meerderheid heeft voldoende vrienden, voelt zich geaccepteerd en heeft genoeg mensen met wie ze zich verbonden voelen. Daar staat tegenover dat meer dan de helft van de studenten aangeeft regelmatig stressklachten te ervaren. Ook mist ruim een op de vijf studenten mensen om zich heen. Dit blijkt uit een enquête onder alle Radboudstudenten. Het college van bestuur heeft de enquête op advies van de Universitaire Studentenraad laten uitvoeren. De universiteit is bezorgd over de uitkomsten wat betreft eenzaamheid en stress. In nauw overleg met de studentenraad is een aantal activiteiten in ontwikkeling. Tijdens het trainen van introductiementoren wordt aandacht besteed aan studentenwelzijn. Daarnaast krijgen internationale studenten een workshop 'Dealing with the Dutch' en worden er culturele activiteiten georganiseerd, gericht op het omgaan met culturele verschillen. Dit aanbod komt naast bestaande voorzieningen als studentpsychologen, studieadviseurs en trainingen gericht op stressvermindering.

Alumni

Voor alumni is een nieuwe service ontwikkeld onder de naam Radboud Recharge. De service verzamelt de beste wetenschappelijke verhalen en activiteiten van de Radboud Universiteit overzichtelijk op één plek. De gebruiker filtert de inhoud aan de hand van zelfgekozen interessegebieden, vaak breder dan de afstudeerrichting. Zo wordt het aanbod van de verschillende disciplines van de universiteit beter toegankelijk voor alumni.

Tijdens het feestelijke programma ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Radboud in'to Languages ontving directeur Liesbet Korebrits een Radboud Universiteitspenning in brons.

Het college van bestuur prijst haar als een 'onwaarschijnlijk gedreven, deskundige en aimabele directeur', die in goede en minder goede tijden met tomeloze inzet, inspirerende betrokkenheid en een scherp oog voor de belangen van klanten en medewerkers, gewerkt heeft aan het succes van Radboud in'to Languages. De substantiële groei, de hoge klanttevredenheid en de ontwikkeling van de organisatie in de afgelopen 25 jaar zijn in hoge mate aan haar uitzonderlijke inzet te danken.

Medewerkers

Personeel	2015	2016	2017
Fte staf	5.021	4.921	4.891
Fte wetenschappelijke staf	2.868	2.764	2.742
waarvan percentage vrouw	45,9	46,8	46,6
waarvan percentage internationaal	24,5	24,6	23,5
Fte hoogleraren (exclusief Radboudumc)	223,2	222,6	232
waarvan percentage vrouw	23,9	26,5	27,6
Fte hoogleraren (inclusief Radboudumc)	291,7	293,8	304,3
waarvan percentage vrouw	20,1	23,5	24,6

Aantal medewerkers

Het aantal wetenschappelijk medewerkers is het afgelopen jaar licht gedaald, met 21,5 fte's. De daling wordt grotendeels veroorzaakt door een afname van het overige wetenschappelijk personeel, waaronder veelal tijdelijke (35,4 fte's) docenten en onderzoekers. Opvallend is de stijging van het aantal hoogleraren, met 10,5 fte's.

Wetenschappelijk personeel Radboud Universiteit

inclusief Radboudumc

	2016, peildatum 31 december	2017, peildatum 31 december
Hoogleraar	293,8	304,3
Universitair hoofddocent	174,3	175,9
Universitair docent	367,0	371,5
Promovendus	921,1	918,2
Overig wetenschappelijk personeel	1.007,5	972,1
Totaal	2.763,6	2.742,1

Bij het wetenschappelijk personeel exclusief het Radboudumc is te zien dat het aantal promovendi daalt, met 26,1 fte's.

Wetenschappelijk personeel Radboud Universiteit

exclusief Radboudumc

	2016, peildatum 31 december	2017, peildatum 31 december
Hoogleraar	222,6	232,0
Universitair hoofddocent	121,7	120,8
Universitair docent	314,9	310,7
Promovendus	580,5	554,4
Overig wetenschappelijk personeel	517,6	499,5
Totaal	1.757,3	1.717,4

Wetenschappelijk personeel Radboudumc

	2016, peildatum 31 december	2017, peildatum 31 december
Hoogleraar	71,2	72,3
Universitair hoofddocent	52,6	55,1
Universitair docent	52,1	60,8
Promovendus	340,6	363,8
Overig wetenschappelijk personeel	489,9	472,6
Totaal	1.006,3	1.024,7

Ondersteunend personeel Radboud Universiteit

exclusief Radboudumc

	2016, peildatum 31 december	2017, peildatum 31 december
Totaal	1.522,4	1.522,5

De Faculteit der Medische Wetenschappen is onderdeel van het Radboudumc. In bovenstaande tabellen wordt alleen de taakomvang meegeteld die betrekking heeft op onderwijs- en onderzoekstaken. De taakomvang voor patiëntenzorg wordt niet meegeteld.

Diversiteit

De Radboud Universiteit streeft naar meer diversiteit, mede omdat die bijdraagt aan beter onderwijs en onderzoek. Naar aanleiding van het strategisch plan is afgesproken eerst de focus te leggen op gender. Maar in 2017 zijn ook plannen ontwikkeld om die focus te verbreden naar andere aspecten, waaronder culturele diversiteit en medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In het strategisch plan is vastgesteld dat de universiteit voor eind 2020 binnen elke functiecategorie streeft naar een aandeel mannen en vrouwen van minimaal 25 procent. Voor vrouwelijke hoogleraren is dit aandeel in 2016 al bereikt. Daarom is het streefpercentage bijgesteld naar 30 (inclusief hoogleraren van het Radboudumc). In het afgelopen jaar is het aandeel fte vrouwelijke hoogleraren met een arbeidscontract opnieuw gestegen: naar 26,8 procent.

De aandelen vrouwelijke universitair hoofddocenten en vrouwelijke universitair docenten zijn eveneens gestegen: naar respectievelijk 32,8 procent en 38,5 procent. Het totale aandeel vrouwelijke wetenschappers is nagenoeg gelijk gebleven op 46,6 procent. De verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke promovendi is in 2017 evenwichtiger geworden: 54,2 procent is vrouw.

Percentage fte's vrouwen en mannen van totaal ondersteunend personeel

Radboud Universiteit en Radboudumc

2016, peildatum 31 december			2017, peildatum 31 december		
	M	V		M	V
Hoogleraar	74,3	25,7		73,2	26,8
Universitair hoofddocent	68,6	31,4		67,2	32,8
Universitair docent	63,9	36,1		61,5	38,5
Promovendus	44,8	55,2		45,8	54,2
Overig wetenschappelijk personeel	48,2	51,8		48,8	51,2
Totaal	53,2	46,8		53,4	46,6

Voor het ondersteunend personeel geldt een weergave in salarisschalen. Dit geeft een goed beeld van de indelingsniveaus. Te zien is dat het percentage mannen en vrouwen in elke categorie hoger is dan 30. In het hoogste schaalniveau is het percentage vrouwen het afgelopen jaar wel gedaald, van 37,4 naar 31,4.

Percentage fte's vrouwen en mannen van totaal ondersteunend personeel Radboud Universiteit, exclusief Radboudumc

2016, peildatum 31 december			2017, peildatum 31 december		
	M	V		M	V
Schaal 1-5	52,6	47,4		55,2	44,8
Schaal 6-9	34,7	65,3		33,9	66,1
Schaal 10-12	54,5	45,5		54,6	45,4
Schaal 13-18	62,6	37,4		68,6	31,4
Overige schalen	52,2	47,8		55,3	44,7
Totaal	45,2	54,8		45,8	54,2

Percentage internationale staf van totaal wetenschappelijk personeel (fte) Radboud Universiteit, inclusief Radboudumc

2016, peildatum 31 december	2017, peildatum 31 december
24,6	24,9

Basis- of uitgebreide kwalificatie onderwijs

Eind 2017 was van het wetenschappelijk personeel (inclusief Faculteit der Medische Wetenschappen) dat betrokken is bij onderwijs 81,4 procent in bezit van een basis- of uitgebreide kwalificatie onderwijs (BKO/UKO). Eind 2016 was dat nog 82,7 procent.

De hr-agenda

In 2017 is de strategische hr-agenda 'Werken met je talenten' verder uitgewerkt in een concreet actieplan voor de jaren 2018 tot en met 2020. De komende periode ligt de nadruk op de thema's leiderschapsonwikkeling, talentontwikkeling en diversiteit/inclusie.

Participatiewet

De Radboud Universiteit spant zich in om de doelstellingen van de Participatiewet te realiseren en telde eind 2017 48 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Hiervan telden 28 banen mee voor de banenafpraak op grond van de Participatiewet. De doelstelling voor 2017 (36,8 banen) is daarmee helaas niet bereikt. Er zijn inmiddels initiatieven ontwikkeld om de invulling van nieuwe participatiebanen te versnellen. Zo is een speciaal team ingericht om hierbij ondersteuning te bieden.

Implementatie WWZ-richtlijnen

Begin 2017 heeft het college van bestuur, in nauwe samenwerking met de medezeggenschap, uitgangspunten geformuleerd waarmee de universiteit invulling wil geven aan 'goed werkgeverschap'. Dit gebeurt in het licht van de nieuwe Wet werk en zekerheid. In het najaar van 2017 vond een eerste evaluatie plaats. Hieruit bleek dat het aantal tijdelijke dienstverbanden langer dan vier jaar, substantieel was gestegen en dat de eerste initiatieven werden genomen tot het sluiten van een vast contract op basis van externe (tijdelijke) financiering.

Tenuretrack

Een tenuretrack is een loopbaantraject voor jonge wetenschappers waarmee zij een vaste aanstelling kunnen krijgen als ze een bepaalde periode voldoen aan vastgestelde prestatiecriteria. Tenuretrack kan zo een impuls geven aan het talentbeleid voor wetenschappelijk personeel, een van de speerpunten van het hr-beleid van de Radboud Universiteit. Binnen de universiteit is de afgelopen jaren steeds meer gebruikgemaakt van het instrument tenuretrack, maar in 2017 is dat gestagneerd. Om begrippen en uitgangspunten van tenuretracks te verduidelijken, is in 2017 een aanzet gemaakt voor een Radboudbreed kader dat tevens ruimte biedt aan facultaire invulling. Naar verwachting wordt het kader in de tweede helft van 2018 vastgesteld in het lokaal overleg.

Terugdringen ziekteverzuim

Verzuim

Naast de reguliere overlegdriehoek van bedrijfsartsen, leidinggevend en adviseurs over arbobeleid en verzuimpreventie, zet de universiteit andere middelen in om het ziekteverzuim te doen dalen. In april 2017 is de notitie Aanpak ziekteverzuim Radboud Universiteit vastgesteld. Hierin zijn de stappen uitgewerkt die nodig zijn voor een adequate aanpak van het ziekteverzuim en een goede uitvoering van de Wet verbetering poortwachter. Verder zijn enkele aanbevelingen voor een nieuwe aanpak opgenomen. Zo is de onderlinge communicatie tussen bedrijfsarts, leidinggevende en hr-adviseur geïntensiveerd. Daarnaast zijn diverse trainingen voor leidinggevend georganiseerd, gericht op de verzuimbegeleiding en het voeren van verzuimgesprekken.

Het ziekteverzuim van de medewerkers van de Radboud Universiteit is voor het eerst sinds enkele jaren gedaald: van 3,4 procent in 2016 naar 3,3 procent in 2017. Deze daling wordt vooral verklaard door een afname van het ziekteverzuim bij het ondersteunend en beheerspersoneel. De verzuimduur (het aantal ziektedagen) is gestegen naar 15,8 dagen.

	2013	2014	2015	2016	2017
Verzuimpercentage	2,9	3,0	3,1	3,4	3,3
Verzuimfrequentie	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8
Verzuimduur	14,1	16,0	14,6	15,6	15,8

Verzuimpercentage: het totaal aantal verzuimdagen gerelateerd aan het totaal aantal werkdagen (fte). Verzuimfrequentie: gemiddeld aantal keren dat een medewerker zich ziek meldt per jaar. Verzuimduur: gemiddelde verzuimduur in dagen, berekend over afgeronde ziektegevallen gedurende een jaar.

Cao 1 juli 2017

Op 28 maart 2017 heeft de VSNU met de werknemersorganisaties een onderhandelaarsakkoord bereikt over de Cao Nederlandse Universiteiten 2016-2017. De looptijd van de cao is van 2 juli 2016 tot en met 30 juni 2017. Naast afspraken over lonen is overeengekomen dat iedere universiteit een werkplan over werkdruk en duurzame inzetbaarheid opstelt in samenspraak met het lokaal overleg. Hiertoe heeft een universitaire werkgroep een eerste analyse gemaakt op basis van bestaande onderzoeken. Dit is vertaald in een kaderdocument met de vraag aan eenheden om binnen oplossingsrichtingen acties te formuleren. Met de opgehaalde informatie wordt in de tweede helft van 2018 een concreet actieplan voorgelegd aan het lokaal overleg.

Doorwerken na AOW-gerechtigde leeftijd

In 2010 is besloten dat de mogelijkheid om na de AOW-gerechtigde leeftijd door te werken in beginsel alleen wordt geboden als er sprake is van een aantoonbaar organisatiebelang van de Radboud Universiteit. In dat geval kan een *tijdelijke* overeenkomst (arbeidsovereenkomst of overeenkomst van opdracht) worden gesloten. Een aantoonbaar organisatiebelang kan ingegeven zijn door arbeidsmarktargumenten of door de bijzondere kwaliteiten van de AOW-gerechtigde, die van grote waarde zijn voor de Radboud Universiteit en waarin op dat moment (nog) niet anders kan worden voorzien. De emeritus-hoogleraar neemt hierbij een bijzondere positie in, omdat hij vijf jaar het ius promovendi behoudt. Als een emeritus opnieuw een aanstelling als hoogleraar wenst, legt de decaan een met redenen omkleed verzoek voor aan het college van bestuur. In overige gevallen is de decaan of de directeur Radboud Services verantwoordelijk voor de toetsing van het organisatiebelang en het afsluiten van een overeenkomst.

Communicatie met medewerkers

RadboudNet, het intranet voor medewerkers, heeft een nieuwe vormgeving gekregen en is inhoudelijk geherstructureerd op basis van gebruikersonderzoek. De site is nu op mobiel en tablet beter benaderbaar, oogt moderner en de meestbezochte pagina's hebben een prominenter plek gekregen op de homepage.

Vertrouwenspersonen en klachtencommissies

Regelingen

De Radboud Universiteit heeft een:

- [klokkenluidersregeling](#)
- [klachtenregeling voor ongewenst gedrag](#)
- [klachtenregeling wetenschappelijke integriteit](#)

Vertrouwenspersonen

Naast de klachtenregelingen zijn er verschillende [vertrouwenspersonen](#). Zij brengen jaarlijks verslag uit aan het college van bestuur. Het college bespreekt de verslagen vertrouwelijk met de medezeggenschap.

	2017	2016
Vertrouwenspersonen ongewenst gedrag	29	21
aantal mensen dat om een gesprek heeft gevraagd		
Vertrouwenspersonen studenten	30	20
aantal mensen dat om een gesprek heeft gevraagd		
Vertrouwenspersoon arbeidsconflict	14	19
aantal mensen dat om een gesprek heeft gevraagd		
Vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit	14	14
aantal mensen dat zich gemeld heeft		
Vertrouwenspersoon klokkenluider	1	1*
aantal personen dat zich gemeld heeft		

* De melding van 2016 liep door in 2017.

Klachtenregeling ongewenst gedrag

In het kader van de klachtenregeling ongewenst gedrag is er een klachtencommissie voor ongewenst gedrag met een externe, onafhankelijke voorzitter. In 2017 is bij deze commissie geen klacht ingediend.

Wetenschappelijke integriteit

De Radboud Universiteit is voortdurend in gesprek over integriteit. Dit onderwerp maakt deel uit van de onderwijsprogramma's en staat regelmatig op de agenda bij onderzoekers. Op advies van de tijdelijke adviesraad wetenschappelijke integriteit hebben rector en college van decanen afgesproken in elk geval jaarlijks het onderwerp te bespreken. Ieder jaar is er een universiteitsbrede bijeenkomst aan de hand van een actueel thema. In 2017 stond de bijeenkomst in het teken van auteurschap.

De universiteit heeft een commissie wetenschappelijke integriteit, die bestaat uit:

Prof. mr. S.C.J.J. Kortmann
 Prof. dr. P.L.H. Scheepers
 Prof. dr. A.J.A.M. van der Ven
 Prof. dr. R. Loll
 Prof. dr. E. van der Zweerde
 Prof. dr. M.M. Rovers
 Prof. dr. M.H. Leyenaar
 Prof. dr. J.M. Sanders

De commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt de klachten die bij het college van bestuur zijn ingediend en brengt advies uit aan het college. Het college van bestuur heeft in 2017 vier klachten over een mogelijk vermoeden van inbreuk op de wetenschappelijke integriteit ontvangen en voorgelegd aan de commissie wetenschappelijke integriteit. Het college heeft – op advies van de commissie – een van deze vier klachten ongegrond verklaard en een niet-ontvankelijk. De andere twee klachten zijn nog in behandeling.

Op de website van de [VSNU](#) worden aangemelde en ontvankelijk verklaarde klachten over wetenschappelijke integriteit geanonimiseerd gepubliceerd.

Een landelijke commissie heeft in 2017 een herziening voorbereid van de VSNU-gedragscode wetenschappelijke integriteit. Nieuw voor deze code in ontwikkeling is de institutionele verantwoordelijkheid: een zorgplicht om voorzieningen te realiseren die de onderzoeker ondersteunen in goede wetenschapsbeoefening, zoals een infrastructuur voor researchdatamanagement.

Klachten studenten

In 2017 zijn er 48 klachten ontvangen over bijvoorbeeld voorzieningen, studiebegeleiding, communicatie, bejegening of de gang van zaken rondom tentamens. Nadat een klacht is ontvangen, wordt deze doorgestuurd naar de betreffende faculteit of dienst. Die neemt daarna contact op met de student om de situatie te bespreken of om aan te geven tot welk resultaat de klacht heeft geleid.

Vanaf 2015 is er een stijgende lijn waar te nemen in het aantal klachten. In dat jaar werden 19 klachten ontvangen, in 2016 waren het er 35. Er is geen eenduidige oorzaak voor deze stijging aan te geven.

Beroep bij het College van Beroep voor Examens

Voor geschillen over de beoordeling van tentamens en examens kunnen studenten beroep instellen bij het College van Beroep voor Examens. In 2017 zijn er 83 beroepszaken ingesteld. Dat is meer dan in 2015 (69) en 2016 (66).

Ontvangen beroepen	83
Ingetrokken	13
Schikking	39
Uitspraak	30
Waarvan gegrond	6
Waarvan ongegrond	13
Waarvan niet-ontvankelijk	4
College verklaart zich onbevoegd	1
Afwijzing verzoek om voorlopige voorziening	6
Uitkomst vooralsnog onbekend	1 (nog in behandeling)

Bezwaar bij het college van bestuur

Met bezwaren tegen overige schriftelijke beslissingen kunnen studenten terecht bij het college van bestuur. Bezwaarschriften gaan over financiële ondersteuning, toelating tot een bachelor of master, decentrale selectie, beurzen en in- en uitschrijving en restitutie van collegegeld.

In 2017 zijn 112 bezwaren ontvangen. Dat is meer dan in 2015 (78) en 2016 (87). Een deel van deze stijging is te verklaren doordat studenten in 2017 voor het eerst bij het college van bestuur bezwaar konden maken tegen de afwijzing van hun verzoek om een beurs.

Ontvangen bezwaren	112
Ingetrokken	11
Schikking	2
Gegronnd	2
Kennelijk gegrond	37
Ongegrond	16
Kennelijk ongegrond	36
Niet-ontvankelijk	1
Kennelijk niet-ontvankelijk	7

College van Beroep voor het Hoger Onderwijs

Voor alle geschillen die voortvloeien uit de 'Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek' is beroep mogelijk bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. Een student kan daar pas terecht als de interne procedure volledig is afgerond. In 2017 is beroep ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs tegen drie beslissingen op bezwaar bij het college van bestuur en tegen één uitspraak van het College van Beroep voor Examens. Van de beroepen tegen beslissingen op bezwaar bij het college van bestuur is één zaak ingetrokken. In de andere twee zaken is een beslissing genomen: één keer ongegrond en één keer kennelijk ongegrond. In het beroep tegen de uitspraak van het College van Beroep voor Examens wordt de uitspraak nog verwacht.

Twee keer in de prijzen

Het Tandheelkundegebouw van de Radboud Universiteit heeft de NRP Gulden Feniks 2017 gewonnen in de categorie 'renovatie' en de Nijmeegse Architectuurprijs. De NRP Gulden Feniks is dé prijs ter bevordering van en inspiratie voor duurzaam gebruik van de bestaande omgeving. Deze wordt jaarlijks uitgereikt aan de beste renovatie- en transformatieprojecten van Nederland. Volgens de jury is het project 'een schoolvoorbeeld van architectonisch en opdrachtgevend vakmanschap. De grondige renovatie betekent een aanzienlijke verbetering voor het gebouw, de gebruiker, de eigenaar, de omgeving én het milieu. Door de gedurfde renovatie van het voorheen gesloten gebouw is Tandheelkunde het visitekaartje geworden van het campuscomplex van de Radboud Universiteit. In een subliem renovatieproces toonde zowel de architect als opdrachtgever lef en visie, met resultaat.'

Vastgoed en infrastructuur

Vastgoed en onderhoud

In 2017 is de Meerjareninvesteringsprognose (MIP) geactualiseerd. De update van de MIP 2017 is, na vaststelling door het college, ter goedkeuring voorgelegd aan de Gezamenlijke Vergadering en het Stichtingsbestuur. Beide zijn ermee akkoord gegaan.

De realisatie van het bouwprogramma ligt goed op schema:

- De renovatie van Tandheelkunde is binnen het beschikbare budget succesvol afgerond. Het gebouw heeft in 2017 de Gulden Feniks gewonnen, een bekende landelijke prijs voor duurzame gebouwrenovatie.
- De nieuwbouw voor de sportopleiding van de HAN, onder het huidige sportcentrum van de Radboud Universiteit, is in juli 2017 afgerond.
- De uitbreiding en aanpassing van het Gymnasium (voor de Faculteit der Managementwetenschappen) was eind 2017 klaar. Door aanpassing van het bouwprogramma kon de faculteit in één fase verhuizen in plaats van de eerder veronderstelde twee fasen en is het totale bouwprogramma aanzienlijk versneld.
- In 2017 is gestart met de verbouwing van het Berchmanianum tot academiegebouw: het wordt na de zomer van 2018 in gebruik genomen.
- Andere projecten in uitvoering betroffen: programma Heyendaal-Zuid, met nieuwbouw voor de Faculteit der Sociale Wetenschappen en de sloop van de gebouwen in de Thomas van Aquinostraat; aanpassingen van de Prekliniek boven het huidige Cyclotron; diverse projecten vervangingsonderhoud; diverse verhuisbewegingen voor het centrumgebied; en renovatie van het Erasmusgebouw. In dat gebouw opende de SPAR University in april 2017 de deuren.
- Daarnaast zijn verschillende projecten in voorbereiding, waaronder de nieuwbouw van de Faculteit der Sociale Wetenschappen, de uitbreiding van het High Field Magnet Laboratory (HFML) en FELIX, en de volgende fase aanpassingen in het centrumgebied en het Erasmusgebouw.

Energiebeleidsplan (2017-2020)

In 2017 is het nieuwe Energiebeleidsplan vastgesteld. Dit plan beschrijft de koers voor de komende jaren, de doelstelling en de manier waarop de Radboud Universiteit energie zal besparen. Belangrijke pijler van het beleid is realisatie van het Hybride Energie Net in Heyendaal-Zuid. Een andere pijler is de samenwerking in duurzame-energieprojecten buiten de campus. Die samenwerking wordt gekoppeld aan de aanbesteding van de inkoop van elektriciteit. De universiteit heeft verschillende maatregelen genomen om energie te besparen. Deze staan vermeld in het [Energiejaarverslag 2017](#). Cijfers over het energieverbruik staan ook in de bijlagen van dit jaarverslag.

Bijzonderheden

In juni 2017 hebben er twee grotere branden plaatsgevonden op de campus: in de technische ruimten op het dak van het Spinozagebouw en in een verdeelkast op de begane grond van het Grotiusgebouw. In beide gevallen moest het gebouw tijdelijk worden ontruimd.

Om de drukte op de toegangswegen naar de campus tijdens de spits te verminderen, is na overleg met onder meer gemeente, vervoerders en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, besloten om met ingang van het collegejaar 2018-2019 colleges eerder te laten beginnen: om 08.30 in plaats van 08.45 uur.

ICT-infrastructuur

Op de campus is een volledig nieuwe glasvezelinfrastructuur gerealiseerd. Alle gebouwen zijn in 2017 aangesloten. Uitzondering is het Berchmanianum; aansluiting van dat gebouw volgt in de eerste helft van 2018.

Wat betreft de ICT-werkplekken zijn de voorzieningen voor gebruik van eigen apparatuur (*own devices*) verder uitgebouwd.

Samen met het Radboudumc voert de universiteit een project uit om de mobiele bereikbaarheid in gebouwen op de campus te verbeteren, door een 'indoornetwerk' aan te leggen dat het signaal in de gebouwen brengt. De aanbesteding voor het aanleggen van dit netwerk is in 2017 afgerond. Installatie van het centrale deel wordt begin 2018 voltooid, inrichting van het decentrale deel volgt daarna.

Facilitaire voorzieningen

In 2017 zijn stappen gezet in het ontwikkelen van een *Food Court* in De Refter. Medio 2018 krijgt dit zijn beslag.

Om het aantal vervoersbewegingen op de campus te verminderen, is gestart met de voorbereiding voor één logistiek punt op de campus. In 2018 komt er een duurzamer logistiek concept met minder CO₂-uitstoot.

Bibliotheek

- De overgang naar de WorldShare bibliotheeksystemen – binnen de universiteit bekend onder de naam RUQuest – was een complexe operatie, voor een groot deel uitgevoerd in nationaal verband. De gebruikers hebben hier negatieve gevolgen van ondervonden.
- De vindbaarheid van de digitale bronnen is verbeterd, maar die van de fysieke bronnen, vooral de bijzondere collecties, is verslechterd. Ook zijn er conversiefouten geconstateerd. Veel problemen zijn inmiddels verholpen, aan andere wordt gewerkt. Er is een externe evaluatie gaande die zal helpen bij het verbeteren van deze systemen. Ook is er extra begeleiding en training ingezet om gebruikers te helpen bij het zoeken.
- In de Universiteitsbibliotheek is in 2017 gewerkt aan de opstelling van de *midterm*-evaluatie: een tussenrapportage over de voortgang van het beleidsplan UB dat in 2014 is opgesteld. Conclusies en daaruit voortvloeiende acties worden begin 2018 gepresenteerd.
- De Universiteitsbibliotheek heeft de administratieve ondersteuning met betrekking tot de 'Post FP7 Gold Open Access Pilot' binnen het EU-project OpenAIRE voortgezet. De ondersteuning wil binnen de universiteit zoveel mogelijk auteurs gebruik laten maken van gelden die de EU beschikbaar heeft gesteld. Hierdoor loopt de Radboud Universiteit in Nederland voorop met het aantal publicaties dat met de pilot is gefinancierd.

Sportvoorzieningen

In 2017 hebben 25.335 mensen een abonnement bij het Radboud Sportcentrum (RSC) afgesloten. Het RSC is daarmee het drukstbezochte studentensportcentrum van Nederland. Het aantal studenten van de Radboud Universiteit dat gebruik heeft gemaakt van het sportcentrum, is gestegen van 11.613 in 2016 naar 12.490 in 2017. Het aantal medewerkers van de universiteit dat deelneemt aan de bedrijfssport, is iets afgenomen ten opzichte van 2016.

Realisatie van een nieuw watersportcentrum aan de Spiegelwaal blijft een kwestie van lange adem. Finale besluitvorming door de gemeente is doorgeschoven naar 2018. Het streven blijft om de verenigingen in de loop van 2019 hun intrek in het nieuwe watersportcentrum te laten nemen.

Studenten en medewerkers stuurden in het kader van Proeftuin Duurzaamheid ideeën in om de campus duurzamer te maken. De jury beloonde onder meer Lida Derks, senior communicatieadviseur, met een prijs. Zij wil Join the Pipe naar de campus halen. Join the Pipe promoot het drinken van kraanwater en het gebruik van hervulbare flesjes, met als doel een eerlijke verdeling van drinkwater en het tegengaan van milieu-vervuilend voorverpakt bronwater. Met de verkoop en het plaatsen van watertappunten financiert Join the Pipe schoondrinkwaterprojecten in ontwikkelingslanden.

Organisatie en werkwijze

Internationalisering

In 2017 is gesproken met tal van studenten en medewerkers om te komen tot een nieuw internationaliseringsbeleid tot 2025. Naar verwachting wordt het nieuwe beleid rond de zomer van 2018 - uiteraard in samenhang met het nieuwe strategisch plan - vastgesteld.

De universiteit heeft zich aangesloten bij The Guild, een netwerk van researchintensieve universiteiten in Europa. Op de agenda staan onder meer onderwijs- en onderzoeks-samenwerking en lobby voor het negende EU-kaderprogramma van de Europese Commissie.

Daarnaast is in 2017 verder gewerkt aan de uitvoering van de notitie 'Internationalisering 2014-2018' en de belangrijkste aanbevelingen van het rapport 'De stille kracht'. Zo zijn er twee nieuwe Engelstalige bachelorprogramma's van start gegaan, zijn doorloop- en responsietijden bij de dienstverlening aan internationale studenten verbeterd, zijn voor faculteiten processen voor *exchange students* gestroomlijnd en verbeterd, en is voor uitgaande studenten één (virtueel) loket voor beurzen ingericht.

De Radboud Summer School verbrak opnieuw records: er waren ruim 600 deelnemers.

Managementinformatie

Bestaande rapportages in het datawarehouse zijn verbeterd en er zijn verschillende nieuwe ontwikkeld.

Wet- en regelgeving

Als uitkomst van de discussie over de implementatie van de Wet versterking bestuurskracht zijn de reglementen van de universitaire medezeggenschap aangepast.

De inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming is verder voorbereid, net als de afschaffing van de centrale loting en de implementatie van de reglementen rondom de nieuwe selectie- en plaatsingsprocedures.

Er was een lichte stijging van het aantal klachten, bezwaren en beroepen van studenten (zie [pagina 27](#)).

Fondsenwerving

In samenwerking met het Radboudumc is eind 2016 het Radboud Fonds opgericht. In 2017 heeft het fonds echt vorm gekregen, met een nieuw bestuur en uitwerking van de statutaire doeleinden (ondersteuning van studentenleven, onderzoek, onderwijs en patiëntenzorg). De Stichting Nijmeegs Universiteitsfonds (SNUF) is daarmee qua doelstelling opgegaan in het nieuwe Radboud Fonds. In 2017 heeft het Radboud Fonds de ANBI-status verkregen, zodat giften van de belasting kunnen worden afgetrokken.

Duurzaamheid

Een systematisch overzicht van actiepunten van de Radboud Universiteit op het terrein van duurzaamheid is opgenomen in de [Duurzaamheidsagenda](#). In 2018 wordt een nieuwe visie geformuleerd die als basis dient voor het nieuwe strategisch plan.

De universiteit heeft in 2017, samen met het Radboudumc, voorbereidingen getroffen voor het oprichten van een externe adviesraad duurzaamheid. Deze raad gaat de universiteit en het Radboudumc adviseren over de ontwikkeling en uitvoering van duurzaamheidsbeleid. Prof. dr. Jacqueline Cramer is benoemd tot voorzitter. De adviesraad gaat begin 2018 van start.

De Radboud Universiteit heeft zich in 2017 aangesloten bij het landelijke [FIRA Platform](#). Dit geeft de afdeling Inkoop de beschikking over een selectietool op duurzaamheid voor grotere bedrijven.

Onderzoekers op het gebied van duurzaam onderzoek en onderwijs staan op de [website](#).

Nijmegen is verkozen tot European Green Capital 2018. Universiteit en Radboudumc speelden een rol in de voorbereiding op de uitverkiezing in 2016 en leveren een bijdrage aan het programma in 2018. Daarnaast zijn tal van andere activiteiten gestart om medewerkers en studenten te betrekken bij duurzaamheidsvragen, zoals [proeftuinen](#) duurzaamheid, [www.meatwise.nl](#) en GetWise.

In 2018 gaat de Radboud Universiteit van start met de Radboud Green Office, met onder andere 'pop-ups' op verschillende plaatsen op de campus. De Radboud Green Office brengt mensen die zich bezighouden met duurzaamheid samen en helpt initiatieven verder te ontplooiën.

De Radboud Universiteit is een samenwerking aangegaan met de landelijke stichting Milieueducatie (SME) en de Nijmeegse stichting De Bastei om de universiteit te vormen tot de eerste ecocampus in Nederland.

Sturing en beheersing

Startpunt van de planning-en-control-cyclus van de universiteit is de beleidsbrief waarin de inhoudelijke en financiële kaders voor het nieuwe begrotingsjaar in het voorjaar worden vastgesteld. In het najaar leggen de faculteiten en overige eenheden hun begroting (inclusief beleidsvoornemens) voor aan het college van bestuur en vinden de begrotingsgesprekken plaats. Het college legt de universitaire begroting en de bestuurlijke agenda voor aan de medezeggenschap. De medezeggenschap (Gezamenlijke Vergadering, zie [pagina 34](#)) heeft instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de universitaire begroting. De begroting wordt vervolgens goedgekeurd door het Stichtingsbestuur. Via het jaarverslag legt de universiteit verantwoording af over het afgesloten jaar. Hiervoor wordt dezelfde procesgang gevoerd: de eenheden stellen hun eigen jaarverslag op binnen de universitaire richtlijnen, waarna de faculteiten hun jaarverslag voorleggen aan het college van bestuur. Na het voeren van de jaarverslaggesprekken wordt het universitaire jaarverslag ter informatie voorgelegd aan de medezeggenschap en goedgekeurd door het Stichtingsbestuur.

Tijdens het jaar wordt periodiek zicht gehouden op de ontwikkeling van een aantal kengetallen, onder andere op het gebied van onderwijs, onderzoek, medewerkers, studenten en financiën. Zo nodig wordt op basis van deze gegevens tussentijds bijgestuurd.

College van bestuur

Het college van bestuur is een collegiaal bestuur, dat bestaat uit drie leden:

- Voorzitter: Daniël Wigboldus - aanstelling: 1 mei 2017 - 1 mei 2021.
- Vicevoorzitter: Wilma de Koning - aanstelling: 1 december 2013 – 1 december 2021.
- Rector magnificus: Han van Krieken - aanstelling: 19 mei 2016 - 19 mei 2020.

Meer informatie over de achtergronden, nevenfuncties en portefeuilleverdeling staat in [bijlage XVI](#) en verder.

Met unanieme steun van de medezeggenschap en het college van decanen heeft het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit Wilma de Koning in 2017 opnieuw voor vier jaar benoemd tot lid van het college van bestuur.

Gerard Meijer nam op 9 januari 2017 afscheid als collegevoorzitter. Hij bekleedde deze functie vanaf 1 september 2012.

Medezeggenschap en opleidingscommissies

Studenten en medewerkers dragen bij aan de kwaliteit van bestuurlijke besluiten door een actieve rol in de medezeggenschap op universitair (centraal) niveau, facultair (decentraal) niveau en op het niveau van de opleidingen. De universiteit biedt leden van de medezeggenschap en opleidingscommissies verschillende trainingen aan om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun rol.

Centrale medezeggenschap

De centrale medezeggenschap bestaat uit drie raden:

Ondernemingsraad (OR)

- waarvan de 21 leden om het jaar worden gekozen door de medewerkers.

Universitaire Studentenraad (USR)

- waarvan acht leden jaarlijks gekozen worden door de studenten;
- en zes leden benoemd worden door de koepels van studentenorganisaties.

Universitaire Gezamenlijke Vergadering (UGV), die bestaat uit:

- de 21 leden van de OR;
- de acht gekozen leden van de USR;
- vier leden namens het wetenschappelijk personeel van het Radboudumc.

Acht keer per jaar vergaderen deze raden samen met het college van bestuur in de Gezamenlijke Vergadering (GV). Op de agenda staan onder meer de begroting en het jaarverslag en de Meerjareninvesteringsprognose, waarin onder andere de nieuwbouwprojecten worden vastgesteld.

Belangrijke thema's en discussiepunten in het afgelopen jaar waren onder meer: de besteding van studievoorschotmiddelen; de Instellingstoets kwaliteitszorg; duurzaamheid; diverse investeringen, onder andere vanwege knelpunten in het studiecentrum Radboudumc; de WWZ en tijdelijke aanstellingen bij wetenschappelijk medewerkers; en de welzijnsenquête onder studenten.

Ieder academisch jaar brengt de GV een jaarverslag uit, dat wordt gepubliceerd op Radboudnet (het intranet van de universiteit, toegankelijk voor studenten en medewerkers).

Decentrale medezeggenschap

De decentrale medezeggenschap bestaat uit drie raden:

Onderdeelcommissie (OC)

- waarvan de vijf tot vijftien leden om het jaar worden gekozen door de medewerkers.

Facultaire Studentenraad (FSR)

- waarvan vier tot acht leden jaarlijks gekozen worden door de studenten.

Facultaire Gezamenlijke Vergadering, die bestaat uit:

- de leden van de OC;
- de leden van de FSR.

In de praktijk vergaderen deze raden niet afzonderlijk, maar periodiek in de Facultaire Gezamenlijke Vergadering, samen met het faculteitsbestuur. De stemverhouding tussen Onderdeelcommissie en Facultaire Studentenraad is 60-40.

De Facultaire Gezamenlijke Vergadering heeft - anders dan bij andere universiteiten - instemmingsrecht op de integrale onderwijs- en examenregeling, bespreekt de begroting en het jaarverslag en overlegt over alle hoogleraarsbenoemingen aan de faculteit. Bij het faculteitsbestuur zit een studentassessor die ook op bestuurlijk niveau aandacht vraagt voor de positie van de student.

In het kader van de Wet studievoorschot is in 2017 een pilot afgerond over het adviesrecht over de facultaire begroting. Het adviesrecht wordt doorgevoerd in de reglementen.

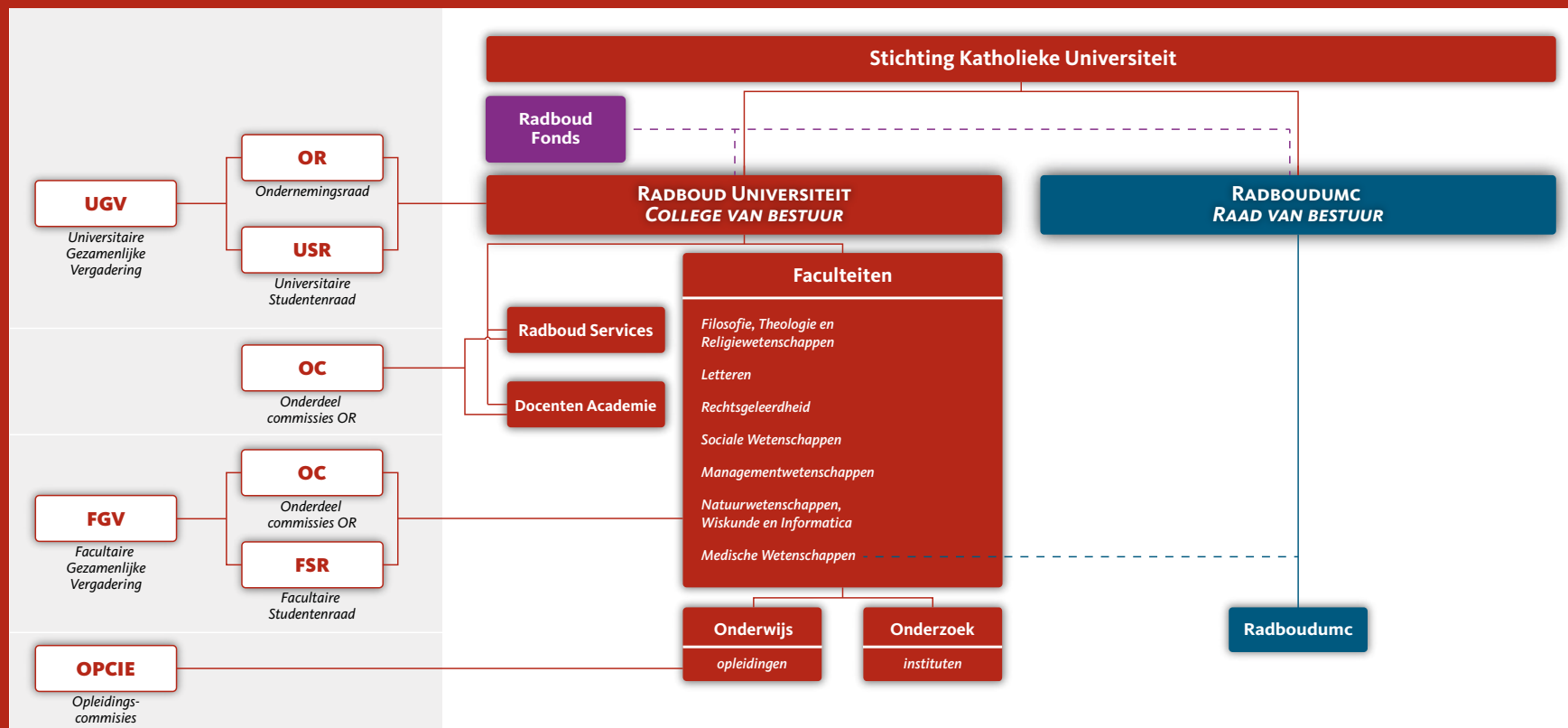
Opleidingscommissies

Iedere opleiding heeft een opleidingscommissie (OLC), met zowel docent- als student-leden. De OLC adviseert het faculteitsbestuur over belangrijke onderwijszaken met betrekking tot de opleiding. Op basis van onderwijsbeoordelingen doet de commissie aanbevelingen om het onderwijsprogramma te verbeteren. Onderwerpen die binnen de commissie aan bod komen, zijn bijvoorbeeld het studiemateriaal, de moeilijkheidsgraad van tentamens en het functioneren van docenten. De studentleden van de OLC's worden gekozen tijdens de universitaire studentenraadsverkiezingen, die jaarlijks in mei plaatsvinden.

Andere Onderdeelcommissies

Het Donders Instituut, de Radboud Docenten Academie en Radboud Services hebben ieder een eigen Onderdeelcommissie.

Organigram

Toelichting

De Stichting Katholieke Universiteit is de toezichthouder van de Radboud Universiteit en het Radboudumc. Het Radboudumc bestaat uit het academisch ziekenhuis en de Faculteit der Medische Wetenschappen van de Radboud Universiteit. De verantwoordelijkheid voor het onderzoek en onderwijs aan de faculteit ligt bij het college van bestuur van de universiteit. Voor de patiëntenzorg en de bedrijfsvoering in het Radboudumc – inclusief die van de Faculteit der Medische

Wetenschappen – is de raad van bestuur van het Radboudumc verantwoordelijk.

Via het College voor Bestuurlijke Samenwerking (CBS) stemmen het college van bestuur van de universiteit en de raad van bestuur van het Radboudumc hun strategisch beleid en hun bedrijfsvoering op elkaar af.

Coen van Galen, docent oude geschiedenis en sociale geschiedenis, riep in januari de hulp in van een breed publiek om de Surinaamse slavenregisters openbaar te maken. Met succes. Via crowdfunding haalde Van Galen meer dan 40.000 euro op. Bovendien meldden zich ruim 700 mensen om de registers te helpen scannen.

Financieel beeld

Inhoud

Financieel beeld	36
1 Resultaten	37
2 Baten	39
3 Lasten	40
4 Balans en vermogensontwikkeling	41
5 Liquiditeit	42
6 Begrotingsproces	43
7 (Voor)investeringen studievoorschot	43
8 Interne risicobeheersing, accountancy, control	44
9 Treasury	45
10 Vastgoedontwikkeling	45
11 Continuïteit en verwachting komende jaren	46
12 Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs	47

FINANCIEEL BEELD 2017 INCLUSIEF CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

1 Resultaten

Resultaat 2017

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief exploitatieresultaat van 1,1 miljoen euro. Het resultaat wordt voor 10,3 miljoen euro beïnvloed door enkele eenmalige lasten. Zonder deze lasten zou het resultaat 11,4 miljoen euro positief hebben bedragen. Samengevat is het beeld als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)		
Exploitatieresultaat		1,1
<i>Tijdelijke en eenmalige posten</i>		
Dotatie voorziening sloop, asbestverwijdering, legionella	5,6	
brandveiligheid en onderhoud		
Niet-geactiveerde kleine werken	1,4	
Verplichtingen i.h.k.v. de '30%-regeling'	3,1	
Saldo overige posten	0,2	
		10,3
Genormaliseerd exploitatieresultaat		11,4

In de jaarrekening zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van het begrote resultaat nader toegelicht.

Ontwikkeling exploitatieresultaat

(bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
Rijksbijdrage	286,8	282,4	292,9	291,1	289,3	289,5	293,9	296,7
Collegegelden	37,7	37,0	39,5	41,0	41,0	41,0	41,0	41,0
Baten werk i.o.v. derden O&O	172,6	169,7	175,7	176,1	173,5	170,1	168,1	166,7
Overige baten derden	47,6	43,7	47,0	46,1	46,1	46,1	45,8	45,7
	544,7	532,8	555,1	554,3	549,9	546,7	548,8	550,1
Personele lasten	381,6	374,1	382,9	384,4	382,7	380,8	379,6	378,4
Afschrijvingen	30,2	30,1	30,3	31,1	30,6	29,8	29,9	30,6
Huisvestingslasten	25,7	18,0	28,2	19,2	17,5	17,1	21,2	16,9
Overige lasten	107,1	111,4	112,9	117,0	116,3	115,4	119,9	122,3
	544,6	533,6	554,3	551,7	547,1	543,1	550,6	548,2
Saldo baten en lasten	0,1	-0,8	0,8	2,6	2,8	3,6	-1,8	1,9
Financieel resultaat	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultaat	0,3	-0,8	1,1	2,6	2,8	3,6	-1,8	1,9

Voor de jaren 2018-2022 zijn - met uitzondering van 2021 - licht positieve resultaten begroot. Het negatieve resultaat in 2021 wordt veroorzaakt door kosten ad 4,2 miljoen euro inzake sloop en asbestverwijdering.

2 Baten

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage 2018 is 1,8 miljoen euro lager dan in 2017. Dit wordt voornamelijk verklaard door:

- de relatieve daling van het aantal promoties en bekostigde inschrijvingen en graden (-/- 1,9 miljoen euro);
- het vervallen van de tijdelijke Nationaal onderwijsakkoord-middelen (-/- 2,6 miljoen euro);
- diverse OCW-kortingen (-/- 1,1 miljoen euro);
- een eenmalige correctie in de rijksbijdrage 2017 vanwege de zogenaamde aflossing BaMa-compensatie¹ (-/- 1,4 miljoen euro);
- de studievoorschotmiddelen (+ 5,3 miljoen euro).

De volledige specificatie is opgenomen in deze tabel:

(bedragen x € 1 miljoen)	Begroting 2018 t.o.v. realisatie 2017	Realisatie 2017 t.o.v. realisatie 2016
Relatieve positie: graden/inschrijvingen/proefschriften	-1,9	-3,6
Invoering driejaarsgemiddelde onderzoekdeel		0,3
Studentenaantallen (referentieramingen reeksen t/m 2017)	0,8	2,8
Loon- en prijsbijstellingen		6,4
Begrotingsakkoord 2014	0,4	
Korting begrotingsakkoord 2013		0,3
Korting vanwege verminderen overhead		-0,6
Korting minder opleidingen hoger onderwijs	-0,6	-0,6
Korting 'doelmatiger onderwijs' (regeerakkoord Rutte III)	-0,4	
NOA-middelen	-2,6	-0,1
Studievoorschot	5,3	
Regionale samenwerking (landelijke prioriteiten studievoorschot)	0,1	-1,0
Daling taakstelling langstudeerdersmaatregel		0,9
Taakstelling lumpsum ('ruilvoetproblematiek' rijk)	-0,1	-1,0

(bedragen x € 1 miljoen)	Begroting 2018 t.o.v. realisatie 2017	Realisatie 2017 t.o.v. realisatie 2016
Dekkingsproblematiek OCW/ondersteuning uitvoering BRON-HO	0,1	
Collegegeldverhoging 'Actieplan LeerKracht van Nederland'	-0,4	-0,4
Onderwijsintensiteit		0,6
Compensatie omzetting tweede studies		0,4
Reservering Zwaartekrachtprogramma (ronde 2017)		-1,1
Prestatiebekostiging (oploop)	0,8	0,8
Terugplaatsen prestatiebekostiging naar lumpsum	-0,9	
Herverdeling profileringsmiddelen (prestatiebekostiging)		-0,3
Subsidies lerarenopleiding	-0,3	-0,3
BaMa-compensatie	-1,4	1,4
Diversen	-0,7	0,1
	-1,8	6,0

Middelen geesteswetenschappen

Met de middelen voor geesteswetenschappen van het ministerie van OCW zijn de volgende zaken gerealiseerd:

- Verbetering van de basisverhouding onderwijs en onderzoek: 40 procent onderzoek voor hoogleraren en UHD's en 30 procent onderzoek voor UD's.
- Structurele versterking van onderwijs en onderzoek: tijdelijke aanstellingen van goed functionerende UD's zijn omgezet in vaste aanstellingen.
- Scherpere profilering van het masteraanbod, waaronder de tracks 'Docent NT2' en 'Culture and Tourism'.
- Schriftelijke vaardigheden (onder andere verplichte taaltoets in de propedeuse vanaf 1 september 2016 en voorbereiding op de toets.
- In stand houden ophoging aantal studieadviseurs.
- Continuering en uitbouw van de Graduate School for the Humanities (promovendoördinatoren en bijeenkomsten en scholing van promovendi).

¹ Het ministerie van OCW heeft een aflossingsverplichting naar een aantal universiteiten, waaronder de Radboud Universiteit. De vordering van de Radboud Universiteit op OCW bedroeg ultimo 2017 circa 1,4 miljoen euro.

Collegegelden

De ontwikkeling in studentenaantallen, de trendmatige verhoging en de jaarlijkse extra verhoging tot en met 2018 vanwege het actieplan LeerKracht van Nederland (lerarentekort) resulteren in een stijging van de collegegelden: van 37,7 miljoen euro in 2016 tot 39,5 miljoen euro in 2017.

De ontwikkeling van de studentenaantallen is opgenomen in paragraaf 11. Meerjarig is vanaf 2018 voor de collegegelden een raming van 41,0 miljoen euro aangehouden.

Baten derden

Ten opzichte van 2016 is in 2017 een toename met 2,6 miljoen euro gerealiseerd. De toename doet zich vooral voor bij de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (+ 3,8 miljoen euro) en de Faculteit der Letteren (+ 1,2 miljoen euro). Bij het ITS zijn de baten met 1,6 miljoen euro afgenomen vanwege eerdere beëindiging van de activiteiten van het instituut. Meerjarig is voorzichtigheidshalve een afname geraamd. Dit hangt samen met de projectenportefeuille, waarbij het niet goed mogelijk is om langer dan drie jaar vooruit te kijken.

3 Lasten**Personele lasten**

De stijging in de personele lasten in 2017 ten opzichte van 2016 met circa 1,3 miljoen euro kan met name worden verklaard doordat er sprake is van een cao-stijging ad 3,5 miljoen euro, een stijging pensioenpremie en sociale lasten ad 3,3 miljoen euro, toekenning periodieken ad 1,7 miljoen euro en extra lasten inzake de '30%-regeling' ad 3,1 miljoen euro. Aan de andere kant is er vooral een daling van de kosten door een lagere dotatie voorzieningen ad 6,9 miljoen euro en een lagere bezetting ad 0,8 miljoen euro. Er zijn vooral minder promovendi bij de universiteit.

Fte's

De ontwikkeling van het gemiddeld aantal fte's per jaar (inclusief de Faculteit der Medische Wetenschappen) is als volgt:

	2016 realisatie	2017 realisatie	2018 begroting	2019 raming	2020 raming	2021 raming	2022 raming
WP	2.802	2.753	2.777	2.774	2.753	2.733	2.721
OBP	2.192	2.153	2.172	2.170	2.154	2.138	2.128
Totaal	4.994	4.906	4.950	4.944	4.907	4.871	4.849
Waarvan college van bestuur	2,6	2,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Huisvestingslasten (exclusief afschrijving gebouwen)

In de huisvestingslasten over 2016 en 2017 zijn enkele eenmalige posten opgenomen, vooral inzake voorzieningen voor sloop, asbestverwijdering en klimaatbeheersing. In 2018 is sprake van eenmalige lasten voor gebouw FELIX/HFML en in het jaar 2021 is in de raming rekening gehouden met uitgaven (ruim 4 miljoen euro) inzake sloop en asbestsanering. Deze uitgaven in 2021 voor sloop/asbest zijn voorzien in de meerjareninvesteringsplannen en kunnen in meerjarenperspectief worden opgevangen. Over de (timing van) sloop/sanering van de betrokken gebouwen is nog geen definitief besluit genomen.

4 Balans en vermogensontwikkeling

(bedragen x € 1 miljoen)	2016 realisatie	2017 realisatie	2018 begroting	2019 raming	2020 raming	2021 raming	2022 raming
ACTIVA							
<i>Vaste activa</i>							
Materiële vaste activa	355,0	366,8	391,8	405,9	414,3	414,6	406,8
Financiële vaste activa	0,3	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	355,3	368,8	391,8	405,9	414,3	414,6	406,8
<i>Vlottende activa</i>							
Vorraden	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Vorderingen	26,2	24,9	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0
Liquide middelen	103,0	92,8	49,5	32,3	23,3	20,6	28,8
	129,5	118,0	73,0	55,8	46,8	44,1	52,3
TOTAAL ACTIVA	484,8	486,8	464,8	461,7	461,1	458,7	459,1
PASSIVA							
<i>Eigen vermogen</i>	294,7	295,8	298,5	301,3	305,0	303,2	305,1
Voorzieningen	43,3	37,5	28,7	24,8	23,5	22,9	21,4
Langlopende schulden	2,6	2,2	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kortlopende schulden	144,2	151,3	135,0	133,0	130,0	130,0	130,0
TOTAAL PASSIVA	484,8	486,8	464,8	461,7	461,1	458,7	459,1

Kengetallen Inspectie van het Onderwijs

	2016 realisatie	2017 realisatie	2018 begroting	2019 raming	2020 raming	2021 raming	2022 raming	norm OCW	
Solvabiliteit*	0,70	0,68	0,70	0,71	0,71	0,71	0,71	> 0,3	
Liquiditeit**	0,90	0,78	0,54	0,42	0,36	0,34	0,40	> 0,5	
Huisvestingsratio***	0,09	0,10	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	< 0,15	
Weerstandsvermogen****	0,54	0,54	0,54	0,55	0,55	0,56	0,56	> 0,05	
Rentabiliteit*****	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	> -0,10	1-jarig
								> -0,05	2-jarig
								> 0	3-jarig

* (Eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva.

** Vlottende activa/kortlopende schulden.

*** Ratio conform MIP. Nadere analyse bij jaarrekening inzake afstemming met definitie OCW.

**** Eigen vermogen/totale baten.

***** Exploitatieresultaat/totale baten.

De liquide middelen worden aangehouden op spaarrekeningen en deposito's met een geringe looptijd.

De vermogenspositie op lange termijn is solide. De solvabiliteit (eigen vermogen als percentage van het balanstotaal) bedraagt 60,8 procent (even hoog als in 2016). De Radboud Universiteit heeft als doelstelling haar eigen vermogen, gecorrigeerd voor inflatie, minimaal intact te houden. Ook voor de komende jaren blijft de solvabiliteit ruimschoots op peil.

Ontwikkeling eigen vermogen gecorrigeerd naar prijspeil 2017

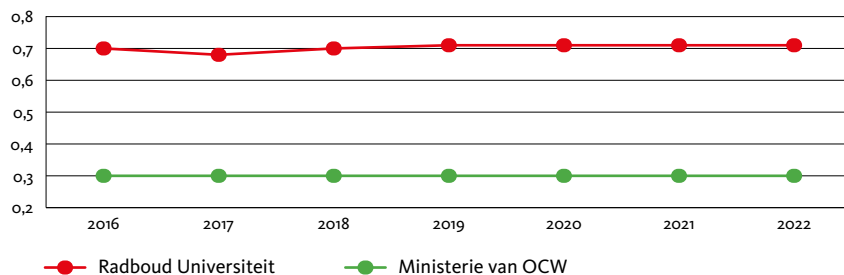
(bedragen x € 1 miljoen)	2017	2016	2015	2014	2013
Eigen vermogen lopend prijspeil*	295,8	294,7	297,2	294,4	277,1
Consumentenprijsindex (CPI)**	1,6%	0,6%	0,6%	1,0%	2,5%
Eigen vermogen prijspeil 2017	295,8	299,4	303,8	302,8	287,8

* Bij jaarrekening 2016 herzien voor correctie tegenwaarde Faculteit der Medische Wetenschappen/Radboudumc en deconsolidatie SNUF.

** Bron: Centraal Economisch Plan.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit² blijft ruim boven de door het ministerie van OCW gestelde norm:

5 Liquiditeit

De liquide middelen zijn in 2017 met 10,2 miljoen euro afgenomen. De specificatie van de afname is als volgt:

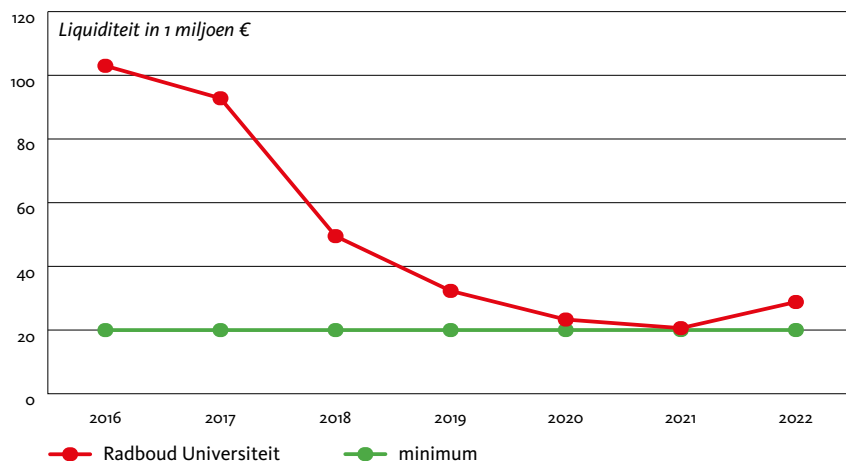
(bedragen x € 1 miljoen)	2017	2016
Saldo baten en lasten	1,1	0,2
Afschrijvingen	28,7	28,8
Cashflow	29,8	29,0
Mutatie voorzieningen	-5,8	1,3
Mutatie werkkapitaal	8,5	-5,5
Subtotaal operationele kasstromen	32,5	24,8
(Des)investeringen materiële en financiële vaste activa	-42,3	-45,3
Mutatie langlopende schulden	-0,4	1,5
Mutatie geldmiddelen	-10,2	-19,0

De omvang van de liquide middelen houdt mede verband met vooruitontvangen bedragen op onderzoeksprojecten (eigen en coördinatieprojecten); ultimo 2017 betrof dit 46 miljoen euro. De liquide middelen worden in de komende jaren ingezet voor renovatie/aanpassing. Voor de jaren 2018-2022 is een investering voorzien van circa 135 miljoen euro. Dit betreft met name:

- de nieuwbouw voor de Faculteit der Sociale Wetenschappen;
- de renovatie en aanpassing van het Erasmusgebouw/centrumgebied;
- het terrein Heyendaal-Zuid en de aanpassing van het academiegebouw (Berchmanianum).

De universiteit hoeft daarvoor geen gebruik te maken van externe financiering. In 2021 zal de liquiditeit gedaald zijn naar circa 20 miljoen euro. In 2020 zal de nieuwbouw voor de Faculteit der Sociale Wetenschappen naar verwachting zijn afgerond.

² Conform definitie OCW: (eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva.

De liquiditeit blijft boven de norm van 20 miljoen euro.

6 Begrotingsproces

De wijziging inzake de promotiegelden die OCW in 2017 heeft doorgevoerd in het landelijke verdeelmodel, is met instemming van de medezeggenschap op overeenkomstige wijze doorgevoerd in het interne verdeelmodel van de universiteit.

Met de medezeggenschap is in een aantal extra bijeenkomsten aandacht besteed aan de besteding van de studievoorschotmiddelen. In de jaren 2015-2017 zijn op diverse onderwerpen voorinvesteringen gepleegd op de vanaf 2018 te ontvangen middelen (zie de tabel op de volgende pagina). Voor de begrotingscyclus 2019 is afgesproken om de gesprekken nog eerder te starten. Deze gesprekken zijn er onder meer op gericht verdere verbeteringen in onderwijskwaliteit gezamenlijk te identificeren in centrale en facultaire verbeterplannen, en begrotingen daarop af te stemmen. Daarbij wordt rekening gehouden met de vaak meerjarige verplichtingen die voor de bestedingen van de middelen worden aangegeven.

7 (Voor)investeringen studievoorschot

In het kader van de Wet studievoorschot hebben de universiteiten en hogescholen met het ministerie van OCW afgesproken om in de jaren 2015-2017 jaarlijks 200 miljoen euro voorinvesteringen te plegen. Het aandeel van de Radboud Universiteit hierin bedraagt circa 6 miljoen euro per jaar. De Algemene Rekenkamer concludeerde dat de Radboud Universiteit met de lokaal gemaakte afspraken ruimschoots aan deze opgave heeft voldaan. In de tabel op de volgende pagina staan de gepleegde inspanningen in de periode 2015-2017 en de ramingen vanaf 2018.

(Voor)investeringen studievoorschot

bedragen x € 1 miljoen	Voorinvesteringen				vanaf 2018 conform begroting 2018				
	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
<i>Onderwijskwaliteit</i>									
- internationalisering, masterinstroom, beurzen	1,2	2,3	1,4	2,4	1,3	0,6	0,6	0,6	0,6
- continuering en uitbouw excellentietrajecten	2,6	2,5	3,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
- ondersteuning Radboud Docenten Academie	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- inzet toename middelen faculteiten 2016-2018 uit prestatie-variabelen (incl. extra impuls van € 1,5 miljoen vanaf 2016)		3,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
- openingstijden UB en extra studiewerkplekken UB	0	0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
<i>Modernisering infrastructuur/leeromgeving studenten</i>									
- ICT in onderwijs	0,1	0,7	1,3	1,2	1,6	1,5	1,0	1,0	1,0
- weblectures	0,1	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- researchdatamanagement	0,3	0,2	0,9	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
- verbetering onderwijsvoorzieningen, ver- en nieuwbouw	2,3	0,6	1,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- mobiele bereikbaarheid en studenten-app				0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- wireless netwerken/switches			0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal	7,3	10,7	13,3	13,3	12,4	11,6	11,1	11,1	11,1

8 Interne risicobeheersing, accountancy, control

De Radboud Universiteit hanteert een inzichtelijke, centraal geregisseerde planning-en-controlcyclus. De decanen en directeuren bespreken hun begroting en jaarverslag jaarlijks met het college van bestuur. Risicomanagement is onderdeel van het proces. Deze cyclus houdt tevens in dat de uitvoering van de begroting maandelijks per eenheid en viermaandelijks op totaalniveau wordt gemonitord. Wat betreft de inhoudelijke activiteiten (onderwijs, internationalisering en onderzoek) wordt een set met kengetallen (*key performance indicators*) nader ontwikkeld. Dit maakt een tijdig bijsturen door decanen/directeuren en het college van bestuur beter mogelijk.

De financiële administratie wordt gevoerd met het ERP-systeem van Oracle. In de administratieve organisatie zijn de principes van functiescheiding geborgd. Voor de meeste financiële processen wordt gebruikgemaakt van workflows met elektronische autorisatie. De workflows voor de hr-processen zijn in 2017 ontwikkeld en deels ingevoerd en worden in 2018 verder geïmplementeerd.

De Interne Audit Dienst verricht specifieke *operational audits*, voert projectsubsidie-controles uit, controleert de bekostigingsopgave en adviseert het college van bestuur. In het afgelopen jaar is onder meer een *operational audit* uitgevoerd naar de beheersing van het proces rondom de registratie van nevenwerkzaamheden van (wetenschappelijk) personeel. Aan het college van bestuur en de Dienst Personeel en Organisatie zijn bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd die nu naar een plan van aanpak worden vertaald. Eind 2017 is gestart met de *operational audit* inzake de naleving en borging van het treasury statuut van de Radboud Universiteit. PwC is de onafhankelijke accountant die de jaarrekening controleert. In samenwerking met PwC zijn ook workshops over fraudebewustzijn georganiseerd voor medewerkers van het Universitair Vastgoed Bedrijf, de afdeling Inkoop en de dienst Control, Informatie & Financiën.

In 2015 is een structuur opgezet met een indeling van risicogebieden waarvoor domeineigenaren zijn aangewezen. De eenheden hebben de risicogebieden benoemd en waar nodig worden aanvullende beheersmaatregelen genomen.

De eenheden hebben in 2017 in de deelbegrotingen een inventarisatie van de belangrijkste risico's met bijbehorende beheersingsmaatregelen opgenomen en bij het jaarverslag een opgave van de effectiviteit daarvan. Dit betreft niet alleen de financiële aspecten, maar ook het stelsel van kwaliteitsborging in onderwijs en onderzoek. Borging van wetenschappelijke integriteit en visitaties en accreditaties speelt daarbij een belangrijke rol. De universiteit heeft passende maatregelen genomen om de risico's te beheersen. De belangrijkste risico's op universitair niveau zijn:

Algemeen

- reputatieschade;
- niet meer kunnen voldoen aan regelgeving volgens de privacywetgeving, mede gezien de verdere aanscherpingen die medio 2018 van kracht worden.

Primaire proces

- integriteitsschendingen inzake het wetenschappelijk onderzoek;
- daling studenteninstroom, onzekere ontwikkeling masterinstroom, met mogelijk consequenties voor de rijksbijdrage;
- inaccurate en niet-tijdige informatievoorziening over de ontwikkeling van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

Hr

- het onvoldoende kunnen binnenhalen en vasthouden van talent en daarmee samenhangende externe financiering (projectbaten).

Huisvesting

- de ontwikkeling van de huisvestingslasten door hoge bezetting in de bouwsector, met daardoor prijsdruk op de kosten van de geplande (nieuw)bouwprojecten.

9 Treasury

De Radboud Universiteit heeft in 2016 het treasurystatuut geactualiseerd naar aanleiding van aanscherping van de regelgeving door het ministerie van OCW. Het statuut is goedgekeurd door het Stichtingsbestuur. In het statuut zijn de spelregels voor het liquiditeitsmanagement voor het college van bestuur aangegeven. Uitgangspunt is de strategische planvorming op het gebied van onderwijs en onderzoek, alsmede toekomstige investeringen in het vastgoed, om zo het proces van sturen, beheersen en bewaken van (toekomstige) geldstromen mogelijk te maken. In het statuut is expliciet vastgelegd welke richtlijnen de Radboud Universiteit in acht neemt bij het beleggingsbeleid, het financieringsbeleid, de participaties in rechtspersonen en leningen aan rechtspersonen.

Verder wordt in de uitgangspunten van het statuut aangesloten bij de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. De universiteit staat bij haar bankrelaties als een niet-professionele belegger geregistreerd.

De liquiditeitsstromen binnen de instelling worden doorlopend gemonitord op basis van gedetailleerde, wekelijks geactualiseerde liquiditeitsoverzichten. Het college van bestuur kiest ervoor de huidige bouwvolumes volledig met eigen middelen te financieren. Dit voorkomt externe financieringslasten, waardoor de beschikbare rijksmiddelen maximaal voor onderwijs en onderzoek kunnen worden ingezet.

De treasuryactiviteiten hebben zich in het verslagjaar beperkt tot het zo optimaal mogelijk plaatsen van de overtollige liquide middelen. Er is beperkt gebruikgemaakt van vaste deposito's waarvan de looptijd drie maanden bedraagt. Een groot deel van de middelen staat op flexibele spaarrekeningen. De middelen zijn weggezet bij grote Nederlandse banken met minimaal een A-rating.

Ten aanzien van financieringsrisico's geldt dat de Radboud Universiteit:

- Alleen werkzaam is in Nederland en er dus geen sprake is van een valutarisico. Buitenlandse studenten betalen in euro's.
- Niet beschikt over effecten en dus geen prijsrisico loopt.
- Geen materiële rentedragende vorderingen heeft en dus geen rente- en kasstroomrisico loopt.
- Geen significante concentraties van kredietrisico heeft.
- De komende jaren geen liquiditeitsrisico heeft en investeringen uit eigen middelen kan financieren.

10 Vastgoedontwikkeling

Huisvesting

In 2017 is voor 34,8 miljoen euro geïnvesteerd in gebouwen en terreinen en voor 5,6 miljoen euro in inventaris, apparatuur en informatiesystemen. De Radboud Universiteit financiert investeringen geheel uit eigen middelen.

De huisvestingslasten zijn in 2017 gestegen naar 10 procent van de baten, mede door aanvullende dotatie aan de sloop- en asbestvoorziening, legionellabestrijding en brandwerende scheidingen. Vanaf 2018 daalt dit percentage weer naar 9.

Als gevolg van het bouwprogramma zal de liquiditeit de komende jaren dalen. Voor de periode 2018-2022 is een investeringsniveau voorzien van ongeveer 135 miljoen euro. Deze investeringen zijn vastgelegd in een Meerjareninvesteringsprognose (MIP), die tweejaarlijks inhoudelijk wordt herzien en jaarlijks financieel wordt geactualiseerd in het begrotingsproces. Belangrijke toetsingscriteria zijn de ontwikkeling van de boekwaarde als percentage van de aanschafwaarde en het percentage huisvestingslasten ten opzichte

van de omzet. Daarbij geldt dat de universiteit de huisvesting zonder vreemd vermogen wil financieren.

Jaarlijks wordt de Meerjareninvesteringsprognose financieel geactualiseerd, gericht op de gehele universiteit (dus inclusief de Faculteit der Medische Wetenschappen).

Belangrijke aandachtspunten voor de komende periode, naast de eerdergenoemde geplande investeringsprojecten, betreffen:

- Marktwerving: in de update van de MIP is rekening gehouden met verwachte prijsstijgingen, gebaseerd op de huidige ontwikkelingen in de markt. Uitgangspunt is dat de universiteit geen externe financiering hoeft aan te trekken.
- Asbestsanering: de universiteit heeft de toekomstige verplichtingen bepaald voor het saneren van asbest die in bestaande gebouwen aanwezig is. Voor zover er besluiten zijn genomen tot sloop/asbestsanering is dit in de jaarrekening financieel verwerkt.
- Duurzaamheid in de huisvestingsplannen.
- Optimaliseren van het areaal met keuzes over het al dan niet slopen van gebouwen.

Sectorrapportages vastgoed

Recentelijk zijn er drie sectorrapporten (van de Inspectie OCW, VSNU en de Algemene Rekenkamer) verschenen over vastgoed in de universitaire context. In het algemeen wordt gesteld dat de vastgoedvraagstukken goede aandacht krijgen. Aanbevelingen zijn:

1 Stel een vastgoedstrategie op

De universiteit zal deze in 2018 opstellen in nauwe samenhang met de actualisering van het strategisch plan. In de strategie zal een stresstest voor groei-/krimpscenario's worden opgenomen.

2 Optimaliseer het ruimtegebruik

Dit heeft permanente aandacht; het areaaloverschot dat op termijn ontstaat, is in beeld. Er is een hogere ruimtebehoefte door de wens om studenten met meer contact-uren aan de campus te binden. Verder is sprake van extra wensen door digitalisering.

3 Zorg voor een financiële bijsluiter bij besluitvorming

Er bestaat bij de universiteit al een uitgebreide set toelichtingen. Deze worden als bijsluiter verder vormgegeven in 2018.

4 Versterk de checks-and-balances

Investeringsplannen groter dan 2 miljoen euro worden al uitgebreid besproken met medezeggenschap en toezicht. Een verdere intensivering van de bespreking van vastgoedvraagstukken met het toezicht wordt overwogen.

5 Stel een risicoprofiel op

Bij de periodieke bespreking van de voortgang van vastgoedprojecten met het college van bestuur wordt al een risico-opzet gehanteerd. Een risicoprofiel wordt in 2018 opgesteld.

6 Uniformeer sectorinformatie huisvestingsuitgaven

Dit wordt met coördinatie van de VSNU in 2018 uitgewerkt en ingevoerd bij de jaarrekening 2018.

11 Continuïteit en verwachting komende jaren

Het financieel resultaat over 2017 en de vermogenspositie geven aan dat de universiteit financieel gezond en toekomstbestendig is. Voor de komende jaren is – behalve in 2021 – een klein positief resultaat begroot.

De universiteit moet echter de komende jaren rekening houden met:

- De onzekerheden omtrent het proces en de omvang en aard van de in 2018 te maken kwaliteitsafspraken vanwege de invoering van de Wet studievoorschot. Naar verwachting wordt een groter deel van de rijksbijdrage afhankelijk van het al dan niet realiseren van de kwaliteitsafspraken.
- Het voornemen van het ministerie van OCW om het verdeelmodel/de bekostigingssystematiek te gaan wijzigen. Naar alle waarschijnlijkheid leidt dit tot een herverdeling van de middelen tussen de universiteiten. Het ministerie heeft het Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS) opdracht gegeven om de bekostigingssystematiek te onderzoeken en met voorstellen te komen.
- De omvang van de nieuwe korting 'Doelmatiger onderwijs' (regeerakkoord Rutte III), die vanaf 2018 een oploep kent naar 2021. Deze is voorzichtigheidshalve volledig verwerkt in de meerjarenbegroting. De werkelijke toedeling zal mogelijk meevallen.
- De ontwikkeling van de referentieramingen (bijstelling bekostiging voor de landelijke ontwikkeling van de studentenaantallen). De bedragen worden door OCW pas bij de voorjaarsnota 2018 vastgesteld.
- De loon- en prijsontwikkelingen en de compensatie ervoor door het ministerie van OCW.
- De onzekerheid over de wijze van toedeling van extra onderzoeksmiddelen uit het regeerakkoord Rutte III. Deze middelen zijn niet meegenomen in de begroting.
- Onzekerheden over de (inter)nationale verwerving van onderzoeksmiddelen. De aanvraagdruk neemt toe en de onderzoeksmiddelen kunnen mogelijk verder afvlakken of afnemen, mede afhankelijk van het kabinetsbeleid. Meer aandacht voor valorisatie geeft daarbij mogelijk druk op budgetten voor fundamenteel onderzoek.

De universiteit tracht voldoende wendbaar te zijn om deze onzekerheden op te vangen.

Verder voorziet de universiteit voor de komende jaren een lichte groei in studentenaantallen van circa 21.000 in 2017 tot ruim 22.000 in 2022 en zet zij in op extra internationale instroom. De universiteit monitort in dit kader specifiek het nog onzekere effect van de invoering van het studievoorschot op de studentenaantallen. Ook wordt een geringe daling verwacht als gevolg van demografische ontwikkelingen. Er wordt ingezet op beheerste uitbreiding van de instroom van niet-EER-studenten.

	2016 realisatie	2017 realisatie	2018 raming	2019 raming	2020 raming	2021 raming	2022 raming
Studentenaantal	19.899	20.967	21.300	21.500	22.000	22.200	22.300

12 Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs

Met de notitie 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs' (van 29 augustus 2003 en de aanvulling daarop van 27 augustus 2004) vraagt het ministerie van OCW helderheid te geven over onderstaande aspecten ten aanzien van de bekostiging.

- De Radboud Universiteit heeft in 2017 geen geregistreerde opleidingen uitbesteed aan private organisaties.
- De Radboud Universiteit heeft in 2017 geen publieke middelen aangewend voor de uitvoering van private activiteiten. Er zijn geen onderwijskundige publiekprivate arrangementen afgesloten. De private activiteiten zijn deels opgenomen in RU Holding B.V., een 100% dochteronderneming. De activiteiten binnen RU Holding B.V., komen mede voort uit de wettelijke valorisatie taak. De universiteit is zeer terughoudend met het aangaan van deelnemingen en participaties, mede ter beperking van de daaraan verbonden risico's. De universiteit zet voor valorisatie andere instrumenten in zoals octrooien/patentrechten en startup-leningen via de KERN-regeling. In de holding zijn tevens een uitvoeringsorganisatie opgenomen voor postinitieel onderwijs en een intern detachingsbureau voor studenten. Het uitgangspunt is dat er geen faciliteiten of activiteiten worden gerealiseerd op grond van uitsluitend commerciële overwegingen.
- Verschillende faciliteiten en diensten worden ook beschikbaar gesteld aan externe klanten, waarbij de prijsstelling is gebaseerd op integrale kostprijs en marktconformiteit.
- De Radboud Universiteit verleent alleen vrijstellingen op verzoek van de individuele student. Vrijstellingen worden verleend door de examencommissie; de gronden waarop vrijstelling verleend kan worden, zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Vrijstellingen worden geregistreerd in het studentendossier.

- De Radboud Universiteit schrijft buitenlandse studenten alleen als student in als zij volledig voldoen aan de wet- en regelgeving hieromtrent. Uitwisselingsstudenten en buitenlandse studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma volgen, worden ingeschreven als contractcursist conform de regeling 'Contractcursisten aanschuifonderwijs', die binnen de Radboud Universiteit van toepassing is. Hun gegevens worden niet uitgewisseld met DUO.
- De inschrijfprocedures zijn conform de wet- en regelgeving. De Radboud Universiteit besteedt geen rijksbijdrage aan het op enige manier compenseren van het collegegeld dat studenten hebben betaald. Indien het collegegeld namens een student door derden wordt betaald, staat dit expliciet aangegeven op de door de student afgegeven machtiging.
- Studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma volgen, worden ingeschreven als contractcursist conform de regeling 'Contractcursisten aanschuifonderwijs', die binnen de Radboud Universiteit van toepassing is. Hun gegevens worden niet uitgewisseld met DUO.
- Studenten geven zonder tussenkomst van de Radboud Universiteit rechtstreeks via Studielink zelf aan voor welke opleiding(en) zij zich aanmelden en zich willen laten inschrijven. De Radboud Universiteit schrijft studenten niet in voor andere opleidingen dan waarvoor zij zich hebben aangemeld.
- Educatieve modules (maatwerk)
 - In het collegejaar 2016-2017 had de Radboud Universiteit twee studenten voor de educatieve module: een student Nederlands en een student scheikunde.
 - In het collegejaar 2017-2018 had de Radboud Universiteit hiervoor drie studenten: een student Engels, een student natuurkunde en een student aardrijkskunde.

Verslag van de toezichthouder Radboud Universiteit

Toelichting van het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit over het jaar 2017 inzake zijn toezichhoudende taak op het bestuur van de Radboud Universiteit.

Stichtingsbestuur en commissies SKU

Het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit (SKU) houdt toezicht op de Radboud Universiteit. In die rol vergaderde het Stichtingsbestuur in 2017 zesmaal plenair met het college van bestuur over interne aangelegenheden en externe ontwikkelingen. De voorzitter van de raad van bestuur van het Radboudumc woonde deze vergaderingen geregeld bij. De leden van het Stichtingsbestuur hebben daarnaast in commissieverband in een reeks van vergaderingen deelonderwerpen besproken met de portefeuillehouders van het college van bestuur, ter voorbereiding op de vergaderingen van het Stichtingsbestuur met het college van bestuur.

De Auditcommissie, die bestaat uit de leden drs. G.B. Paulides (voorzitter) en drs. M.L. Henneman, heeft in 2017 viermaal vergaderd ter voorbereiding van en advisering over de behandeling van met name financiële onderwerpen door het Stichtingsbestuur, zoals (de controle van) de jaarrekening 2016, het bestuursverslag, de begroting 2018, de kwartaalcijfers en de managementletter van PwC. Daarnaast zijn het jaarplan, de audit-charter en het audit-jaarsverslag van de Interne Audit Dienst besproken. Tevens zijn de Meerjaren-investeringsprognose (MIP) en investeringsvoorstellen ter voorbereiding van besluitvorming door het Stichtingsbestuur uitvoerig aan de orde geweest.

De Commissie Onderwijs & Onderzoek is ingesteld om de kwaliteit en integriteit van het primaire proces te monitoren, ter voorbereiding van de plenaire vergaderingen van het Stichtingsbestuur. De commissie staat onder voorzitterschap van prof. dr. J.C. Stoof. In het verslagjaar woonde drs. L.M.L.H.A. Hermans enkele vergaderingen bij. Vanaf 1 juli zat prof. dr. D.C. van den Boom (adviseur van het Stichtingsbestuur op het terrein van onderwijs & onderzoek) in de commissie. In het verslagjaar kwam de commissie viermaal bijeen. De commissie besprak - naast actuele ontwikkelingen binnen de Radboud Universiteit en het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in het algemeen – onder meer de voorbereiding op de Instellingstoets kwaliteitszorg, de prestaties op het terrein van wetenschappelijk onderzoek, de resultaten van de onderzoeksvisitaties, de ontwikkeling van studentenaantallen en het onderwerp wetenschappelijke integriteit.

De Remuneratiecommissie, die bestaat uit drs. L.M.L.H.A. Hermans (voorzitter) en mr. L.Y. Gonçalves-Ho Kang You, voerde in 2017 de jaargesprekken met de leden van het college van bestuur, waartoe vooraf input werd gevraagd van alle leden van het Stichtingsbestuur en van derden. De commissie rapporteerde over haar bevindingen aan het Stichtingsbestuur.

De bezoldiging die de leden van het college van bestuur ontvangen, is in overeenstemming met de Wet normering topinkomens (WNT). Twee leden worden bezoldigd op het niveau van de WNT-2. Het derde lid wordt bezoldigd conform de bepalingen van de WNT-1; het hieraan gerelateerde afbouwtraject start per 1 januari 2020.

Drs. P.C.H.M. Holland (voorzitter) en prof. dr. J.C. Stoof maakten deel uit van de raad van commissarissen van C.C.Z. Dekkerswald B.V. (een 100 procent dochter van de SKU), die per 28 december 2017 werd opgeheven.

Aanwezigheid bestuursleden*	SKU-vergaderingen	Audit- commissie	Commissie O&O	UGV-vergaderingen	Remuneratie- commissie
Hermans	6/6		2/4	2/2	1/1
Gonçalves	6/6			2/2	1/1
Henneman	6/6	4/4			
Holland	6/6				
Paulides	5/6	4/4			
Stoof	5/6		4/4		

* Afwezige leden brengen tevoren hun opmerkingen bij de agendapunten ter kennis van de voorzitter en de secretaris.

Overleg Stichtingsbestuur met het college van bestuur

De primaire processen

Mede aan de hand van rapportages van de Commissie Onderwijs & Onderzoek besprak het Stichtingsbestuur een grote verscheidenheid aan onderwerpen. Het college gaf een presentatie over de kwaliteit van onderwijs, waarbij werd toegelicht hoe die kwaliteit wordt gewaarborgd. Het college informeerde het Stichtingsbestuur daarnaast over de voortgang van het visitatieproces voor de Instellingstoets kwaliteitszorg, waarvoor ook de leden van de Commissie Onderwijs & Onderzoek werden geïnterviewd. In dit kader werd ook de kritische reflectie, die werd opgesteld ten behoeve van de Instellingstoets, met het college besproken. Met genoegen vernam het Stichtingsbestuur dat de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) in september 2017 de instellingsaccreditatie opnieuw voor zes jaar aan de Radboud Universiteit heeft toegekend.

Het Stichtingsbestuur nam kennis van het feit dat de aantallen bachelor- en master-studenten toenemen, waardoor de grens van 20.000 ingeschreven studenten werd gepasseerd. Vooral de bètastudies staan in de belangstelling, wat overeenstemt met de landelijke trend. Het Stichtingsbestuur besprak met het college de effecten van de sterke groei op de kwaliteit van de opleidingen en de bedrijfsvoering, en kijkt met belangstelling uit naar de nieuwe strategische visie, waarin onder andere aandacht zal worden besteed aan de maximale studenteninstroom.

Het college rapporteerde over het nieuwe internationale samenwerkingsverband van onderzoeksuniversiteiten, The Guild, en de nauwe contacten van de Radboud Universiteit met de universiteiten van Glasgow, Leuven, Keulen en Münster.

Het Stichtingsbestuur complimenteerde het college met het mooie aantal onderzoeks-subsidies - zowel nationaal als Europees - dat gedurende het jaar aan medewerkers van de Radboud Universiteit werd toegekend. Opgemerkt werd dat het gemiddeld aantal toekenningen van onderzoekssubsidies aan de Radboud Universiteit hoger is dan op basis van de omvang van de universiteit verwacht zou mogen worden. In dit verband werd tevens gesproken over de wijze van voorsorteren op het FP9-programma, de opvolger van Horizon 2020, en de verdeling van de middelen uit het regeerakkoord.

Het college van bestuur informeerde het Stichtingsbestuur over de start van het onderzoeksproject Healthy Brain, waarin een cohort van 30-35-jarigen uit de regio wordt samengesteld voor langjarige onderzoeksdoeleinden voor alle faculteiten. Het betreft een ambitieus plan waaraan het Stichtingsbestuur in het kader van de Stichting Reinier Post van harte haar steun heeft toegezegd.

De Adviesraad Integriteit van Wetenschap stelde een eindverslag van haar werkzaamheden op, dat in het overleg van het Stichtingsbestuur met het college van bestuur aan de orde kwam.

Naar aanleiding van media-aandacht voor een van de hoogleraren van de Radboud Universiteit heeft het Stichtingsbestuur met het college gesproken over academische vrijheid in relatie tot de reputatie van de universiteit. Daarbij werd benadrukt dat in het wetenschappelijk debat te allen tijde de nuance moet worden gezocht. Met name in de geschreven media blijkt daarvoor vaak geen plaats te zijn.

Informatieverstrekking

Met enige regelmaat verzorgt het college van bestuur presentaties voor het Stichtingsbestuur; de leden van het college, dan wel verschillende professionals lichten de ontwikkelingen binnen de universiteit, een faculteit of dienst toe. De leden van het Stichtingsbestuur krijgen hierdoor een breder inzicht in ontwikkelingen in onderwijs en onderzoek en in de processen binnen de universiteit, en nemen de gelegenheid in gesprek te gaan met de professionals.

Collegevoorzitter Daniël Wigboldus presenteerde de ontwikkelingen op het terrein van ICT & onderwijs. Het college van bestuur beoogt meer samenhang te creëren, zodat ICT een integraal deel uitmaakt van het onderwijsaanbod, afgestemd op de komende generaties studenten. De Radboud Universiteit zet daarbij in op interactiviteit, flexibiliteit, gebruiksvriendelijkheid en veiligheid. Een belangrijke stap voorwaarts is de overgang van Blackboard naar Brightspace. Het Stichtingsbestuur krijgt regelmatig updates over de voortgang van dit traject en heeft zich laten informeren over de effecten van een overgang in één keer per 1 september 2018.

De directeur van de Dienst Communicatie en Marketing gaf een presentatie over het in opdracht van het college van bestuur uitgevoerde reputatieonderzoek. Het Stichtingsbestuur kreeg een goed beeld van de elementen die positieve associaties opleveren en elementen waarbij dat minder het geval is. Vastgesteld werd dat het reputatieonderzoek het relatieve belang van rankings ondersteunt. Internationale profilering blijft belangrijk voor het aantrekken van goede wetenschappers.

De directeur van het International Office gaf een presentatie over de stand van zaken op het gebied van internationalisering, waarbij de doelen op het terrein van onderwijs, onderzoeksrelaties en een internationale campus werden toegelicht.

Identiteit

Het college van bestuur besprak met het Stichtingsbestuur de wijze waarop in kennismakingsgesprekken met kandidaat-hoogleraren de identiteit van de universiteit aan de orde komt. Het Stichtingsbestuur steunt de overgang van een keuze uit vier gradaties van katholiciteit naar één vraag over het respecteren van de identiteit. Het Stichtingsbestuur gaf het college in overweging bij de opening van academische plechtigheden met gebed weer – zoals vanouds - te verwijzen naar de traditie van de universiteit.

Bestuurlijke agenda

In de bestuurlijke agenda - en vanaf 2018 in het jaarplan - ontvouwt het college van bestuur jaarlijks zijn plannen voor het komende jaar in relatie tot het strategisch plan. Het college heeft besloten het strategisch plan vervroegd te herzien en informeert het Stichtingsbestuur zeer regelmatig over de voortgang van dit traject. De belangrijkste onderwerpen uit de bestuurlijke agenda 2017 zijn de Instellingstoets kwaliteitszorg, profilering van onderwijs & onderzoek, waaronder Healthy Brain, en ICT in onderwijs en onderzoek.

Bij gelegenheid van de bespreking van de jaarrekening 2016 en het jaarverslag 2016 heeft het Stichtingsbestuur met het college de bestuurlijke agenda 2016 geëvalueerd, waarbij de behaalde doelen werden belicht en tevens de onderwerpen aan bod kwamen waar onvoldoende stappen werden gemaakt. Het Stichtingsbestuur heeft in het verlengde van de begrotingsbespreking 2018 het jaarplan 2018 besproken en goedkeuring verleend aan de jaarkalender 2018.

Duurzaamheidsagenda

Het college van bestuur lichtte de duurzaamheidsagenda toe, die gezamenlijk wordt ingevuld met het Radboudumc. Dit initiatief werd in 2017 geïntroduceerd en vormt een terugkerend onderdeel op de agenda. Het college presenteerde aan het Stichtingsbestuur ook het energiebeleidsplan, waarover uitvoerig werd gesproken. Het Stichtingsbestuur adviseerde over de in het plan opgenomen opties om duurzame energie op te wekken en energiebesparingen te realiseren.

Bouw- en investeringsplannen

Het college van bestuur heeft gedurende het verslagjaar diverse investeringsplannen ontwikkeld en aan het Stichtingsbestuur ter goedkeuring voorgelegd. Dit betrof de sloop en herinrichting van Heyendaal-Zuid en het centrumgebied rondom het Erasmusgebouw, plus de tweede fase van de renovatie van dat gebouw.

Na een ingrijpende renovatie werd in 2017 het Tandheelkundegebouw geopend, dat de NRP Gulden Feniksprijs (ter bevordering van en inspiratie voor duurzaam gebruik van de bestaande omgeving) ontving in de categorie 'renovatie'.

Contacten met interne stakeholders

Een delegatie van het Stichtingsbestuur was tweemaal aanwezig bij het overleg tussen het college van bestuur en de Universitaire Gezamenlijke Vergadering, ter gelegenheid van de bespreking van de algemene gang van zaken, jaarrekening/jaarverslag 2016 en de begroting 2018. In een informele bijeenkomst sprak het Stichtingsbestuur in het voorjaar met het college van bestuur en de decanen van de faculteiten. Deze ontmoeting gebruikte het Stichtingsbestuur om zich te informeren over de onder hen levende meningen en ideeën.

Delegaties van het Stichtingsbestuur woonden enkele bijzondere bijeenkomsten van de Radboud Universiteit bij: de nieuwjaarsbijeenkomst, de dies en de opening van het academisch jaar.

Financiën

Het Stichtingsbestuur besprak met het college van bestuur de vier- en achtmaandsrapportages. Het college rapporteerde daarbij over het verwachte exploitatieresultaat, dat zich - hoewel licht negatief begroot - al aan het begin van het verslagjaar positief ontwikkelde. Het auditplan 2017 werd goedgekeurd. De managementletter van de externe accountant werd uitvoerig besproken in de Auditcommissie, waar ook de managementletter van de Interne Audit Dienst aan de orde kwam. Het Stichtingsbestuur heeft zich ervan verzekerd dat binnen de Radboud Universiteit een adequaat intern controle- en beheersingssysteem is ingericht. De jaarrekening 2016 is besproken in aanwezigheid van de externe accountant en - op basis van een positief advies van de Auditcommissie - goedgekeurd. In december 2017 werd de begroting 2018 van de universiteit goedgekeurd. De liquiditeitsprognose van de Radboud Universiteit geeft het Stichtingsbestuur aanleiding deze ontwikkeling te monitoren.

In de vergadering van 9 mei 2018 heeft het Stichtingsbestuur, in aanwezigheid van de externe accountant en op basis van een positief advies van de Auditcommissie, het jaarverslag 2017 en de jaarrekening 2017 goedgekeurd en is aan het college van bestuur decharge verleend.

Mensen

Het Stichtingsbestuur besprak met het college de uitkomsten van de studentenwelzijns-enquête. De belangrijkste waren: ongeveer de helft van de studenten kampt met stressklachten en meer dan 20 procent met eenzaamheid. Hierbij kwam ook aan de orde dat buitenlandse studenten minder of geen werkdruk ervaren. Het college zegde toe dit onderzoek op te volgen via focusgroepen met studenten. Het Stichtingsbestuur wacht de resultaten hiervan met belangstelling af.

Het Stichtingsbestuur besprak tweemaal een overzicht van hooglerarenbenoemingen en verleende hieraan zijn goedkeuring. In de context van deze bespreking kwamen zowel de leeftijdsopbouw als de diversiteit van het hooglerarenkorps aan de orde. Tevens werd besproken dat het college in de toekomst beleidsrijker met het hooglerarenplan wil omgaan.

Het college informeerde het Stichtingsbestuur ad hoc over knelpunten in de (personele) organisatie. Het Stichtingsbestuur heeft het college bevraagd over de voortgang en ontwikkeling daaromtrent en waar nodig geadviseerd over oplossingsrichtingen.

Het Stichtingsbestuur complimenteerde het college van bestuur met het leiderschapstraject 'Moed, Verbinding en Openheid', dat door het college is ingezet om leiderschap binnen de Radboud Universiteit te ontwikkelen. Het Stichtingsbestuur complimenteerde het college ook met de persoonlijke benadering, waarbij het college in wisselende samenwerking de faculteiten bezoekt om met medewerkers te spreken over wensen en eisen voor goed leiderschap.

Op 9 januari nam prof. dr. G.J.M. Meijer afscheid als voorzitter van het college van bestuur van de Radboud Universiteit. Het Stichtingsbestuur is hem zeer erkentelijk voor zijn niet-aflatende inzet voor de Radboud Universiteit en - in breder verband - voor de wetenschap in Nederland. Prof. dr. D.H.J. Wigboldus werd benoemd als zijn opvolger. De Radboud Universiteit verwelkomde hem op 1 mei 2017.

Overig

Het Stichtingsbestuur heeft in het verslagjaar opnieuw kennisgenomen van de planvorming inzake privacy en veiligheid, waarvoor door het college van bestuur ook aansluiting wordt gezocht bij het Radboudumc. Het college rapporteerde over de voorbereidingen op de nieuwe wetgeving over bescherming persoonsgegevens, zoals de inrichting van een meldpunt 'datalekken'.

Het college presenteerde een notitie met de stand van zaken en plannen voor een vervolgaanpak van de implementatie van de Wet versterking bestuurskracht. Als bijzondere universiteit is de Radboud Universiteit bevoegd af te wijken van enkele titels van hoofdstuk 9 van de WHW. In het kader van de implementatie zijn in verschillende reglementen kleine aanpassingen gedaan wat betreft uit de WHW voortvloeiende rechten, die in de praktijk al binnen de universiteit werden nageleefd. Zo waren vertegenwoordigers van de Universitaire Studentenraad en de Ondernemingsraad al nauw betrokken bij de selectieprocedure van leden van het college van bestuur. Met het college werd de door de VSNU opgestelde uniforme declaratieregeling besproken. De lokale regeling werd hierop aangepast.

Het college rapporteerde over de discussie met de Universitaire Studentenraad over haar betrokkenheid bij het begrotingsproces en de ontstane onduidelijkheid over de aanwending van het 'studievoorschot'. Een delegatie van het Stichtingsbestuur was getuige van de afronding van deze discussie in de overlegvergadering van het college van bestuur met de Universitaire Gezamenlijke Vergadering.

Samenstelling Stichtingsbestuur

- Drs. L.M.L.H.A. Hermans** (1951), voorzitter
- Benoemingscommissies
 - Remuneratiecommissie Radboud Universiteit
 - Remuneratiecommissie Radboudumc
 - Regulier overleg OR Radboudumc
 - Regulier overleg UGV Radboud Universiteit

- Drs. P.C.H.M. Holland** (1943)
- Auditcommissie Radboudumc
 - Commissie Kwaliteit en Veiligheid Radboudumc
 - Lid overlegdelegatie Stafconvent, VAR en PAR Radboudumc

- Mr. L.Y. Gonçalves-Ho Kang You** (1946), vicevoorzitter
- Remuneratiecommissie Radboud Universiteit
 - Regulier overleg UGV Radboud Universiteit

- Drs. G.B. Paulides** (1963)
- Auditcommissie Radboud Universiteit
 - Auditcommissie Radboudumc

- Drs. M.L. Henneman** (1956)
- Auditcommissie Radboud Universiteit
 - Remuneratiecommissie Radboudumc
 - Regulier overleg OR Radboudumc

- Prof. dr. J.C. Stoof** (1946)
- Commissie Onderwijs & Onderzoek Radboud Universiteit
 - Commissie Kwaliteit & Veiligheid Radboudumc
 - Lid overlegdelegatie Stafconvent, VAR en PAR Radboudumc

Governance

Het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit bestaat statutair uit zeven leden, die worden benoemd door de Nederlandse Bisschoppenconferentie. De vacature in het bestuur die in 2016 ontstond, is nog niet vervuld. Per 2018 is een additionele vacature ontstaan. Het Stichtingsbestuur en de Nederlandse Bisschoppenconferentie zijn in gesprek over de invulling van de huidige en toekomstige vacatures. Van meerdere leden is de officiële zittingstermijn (één keer vijf jaar en één keer vier jaar, na introductie van de Governancecode Goed Bestuur) overschreden. Hun zittingstermijn is in overeenstemming met het Reglement SKU verlengd om de continuïteit van het Stichtingsbestuur te waarborgen. Met het oog op een gefaseerde bestuurswisseling zal het rooster van aftreden worden aangepast. Voor een adequate ondersteuning heeft het bestuur tijdelijk twee adviseurs aangetrokken.

Jaarlijks evalueert het Stichtingsbestuur zijn functioneren. Eens in de drie jaar geschiedt dit onder externe begeleiding. Op 9 maart 2017 vond de evaluatie over 2016 plaats, waarvan de resultaten zijn besproken met het college van bestuur. Naast het algemeen functioneren van het Stichtingsbestuur werd bijzondere aandacht gegeven aan de samenstelling van het bestuur en zijn commissies, alsmede aan de structuur van de SKU. Besloten werd de vergaderingen van het Stichtingsbestuur anders te structureren, met meer aandacht voor het primaire proces, en een aparte vergadering te reserveren voor de behandeling van de jaarrekening en het jaarverslag van de universiteit.

Voor de leden van het Stichtingsbestuur wordt jaarlijks een collectieve scholing georganiseerd. In 2017 sprak het Stichtingsbestuur onder leiding van een extern bureau over 'de commissaris als uitdager'. Voor het overige nemen de Stichtingsbestuursleden op individuele basis deel aan conferenties en workshops op het gebied van onder andere *good governance*. De bezoldiging van de leden van het Stichtingsbestuur ligt beneden het wettelijk bezoldigingsmaximum voor toezichthouders.

Code Goed Bestuur Nederlandse Universiteiten

Er bestaat geen belangenverstrengeling tussen het bestuurslidmaatschap van de SKU en de overige activiteiten van de Stichtingsbestuursleden. De overige activiteiten hebben geen invloed op de toezichthoudende taken die voortvloeien uit het bestuurslidmaatschap SKU. Door de samenstelling van het Stichtingsbestuur wordt de in de Code Goed Bestuur vereiste onafhankelijkheid gerespecteerd. De Radboud Universiteit voldoet aan de Code Goed Bestuur Nederlandse Universiteiten.

Toezichtvisie

Het Stichtingsbestuur heeft als een van de eerste toezichthoudende organen in 2012 een toezichtvisie opgesteld. Dit document is in 2015 geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. Op basis hiervan is een informatieprotocol vastgesteld. De toezichtvisie en de profielschets van het Stichtingsbestuur zijn op de website gepubliceerd. Als toezichtkader voor de Radboud Universiteit wordt de jaarlijks vast te stellen bestuurlijke agenda (vanaf 2018: het jaarplan) gehanteerd.

Gemeenschappelijk overleg

Periodiek spreekt het Stichtingsbestuur met het college van bestuur van de Radboud Universiteit en de raad van bestuur van het Radboudumc gezamenlijk. In het verslagjaar is in dit overleg gesproken over de kostenregeling voor de leden van het college van bestuur en de raad van bestuur, de samenstelling van het Stichtingsbestuur, de structuur van de SKU en de relatie met de Bisschoppenconferentie.

Ten slotte

Het Stichtingsbestuur dankt de medewerkers van de Radboud Universiteit voor hun inzet in het afgelopen jaar, waarin de universiteit verder groeide, zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin.

	Bestuurlijk	Juridisch	Financieel	Onderwijs & Onderzoek	Gezondheidszorgbeleid	Sociaal beleid	Public policy/ Communicatiebeleid
Hermans	✓			✓		✓	✓
Gonçalves	✓	✓				✓	
Henneman	✓		✓			✓	✓
Holland	✓		✓		✓		
Stoof	✓			✓	✓		
Paulides	✓		✓				

Jaarrekening 2017

Inhoud

Jaarrekening 2017	55
1 Geconsolideerde balans per 31 december 2017	57
2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2017	57
3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2017	58
4 Toelichting algemeen	58
5 Toelichting op de geconsolideerde balans	63
6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	73
7 Enkelvoudige balans per 31 december 2017	81
8 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2017	81
9 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	81

1 Geconsolideerde balans per 31 december 2017

<i>bedragen x € 1000,-</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>31-12-2016</i>
Activa		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	366.852	354.971
2. Financiële vaste activa	1.978	290
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>368.830</i>	<i>355.261</i>
Vlottende activa		
3. Voorraden	318	292
4. Vorderingen	24.900	26.270
5. Liquide middelen	92.775	102.966
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>117.993</i>	<i>129.529</i>
Totaal activa	486.823	484.790
Passiva		
6. Eigen vermogen	295.785	294.668
7. Voorzieningen	37.484	43.269
8. Langlopende schulden	2.186	2.620
9. Kortlopende schulden	151.368	144.233
Totaal passiva	486.823	484.790

2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2017

<i>bedragen x € 1000,-</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Baten			
1. Rijksbijdragen (excl. werkplaatsfunctie)	292.881	282.355	286.853
2. College-, cursus-, les- en examengelden	39.516	37.000	37.664
3. Baten werk i.o.v. derden	175.696	169.738	172.572
4. Overige baten derden	47.042	43.744	47.642
<i>Totaal baten</i>	<i>555.135</i>	<i>532.837</i>	<i>544.730</i>
Lasten			
5. Personele lasten	382.894	374.110	381.607
6. Afschrijvingen	30.090	30.083	30.192
7. Huisvestingslasten	28.193	18.008	25.724
8. Overige lasten	113.095	111.399	107.137
<i>Totaal lasten</i>	<i>554.272</i>	<i>533.600</i>	<i>544.660</i>
Saldo baten en lasten	863	-763	70
9. Financiële baten	270	0	202
Exploitatieresultaat	1.133	-763	272
Resultaat deelnemingen	-16	0	5
Netto resultaat	1.117	-763	277

De verschillen tussen de realisatie 2017 en die van 2016 worden in hoofdstuk 6 toegelicht. Het exploitatieresultaat is € 1,92 miljoen hoger dan begroot. De verschillen in exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting 2017 zijn als volgt:

<i>x € 1 miljoen</i>	
Begroot exploitatieresultaat 2017	-0,8
Hogere rijksbijdrage	9,7
Hogere collegegelden	2,5
Hogere personele lasten cao/ABP	-6,2
Verplichting 30%-regeling	-3,1
Overige	-1,0
Gerealiseerd exploitatieresultaat 2017	1,1

3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2017

bedragen x € 1000,-	2017	2016
Saldo baten en lasten	863	71
Resultaat deelnemingen	-16	5
	847	76
Afschrijvingen	28.726	28.763
Mutatie voorzieningen	-5.785	1.342
	22.941	30.106
Mutatie voorraden	-25	138
Mutatie vorderingen	1.370	-6.913
Mutatie kortlopende schulden	7.135	1.202
Mutatie financiële vaste activa	-1.688	-142
Mutatie langlopende schulden	-434	1.494
	6.358	-4.222
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	30.146	25.959
Betaalde/ontvangen interest	270	203
Kasstroom uit operationele activiteiten	30.416	26.162
Investeringen materiële vaste activa	-40.714	-48.042
Desinvesteringen materiële vaste activa	107	2.854
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-40.607	-45.188
Mutatie liquide middelen	-10.191	-19.026
Beginstand liquide middelen	102.966	121.992
Mutatie liquide middelen	-10.191	-19.026
Eindstand liquide middelen	92.775	102.966

4 Toelichting algemeen

Rechtspersoon

De Radboud Universiteit Nijmegen maakt samen met het Radboudumc onderdeel uit van de Stichting Katholieke Universiteit te Nijmegen. Het bestuur van de stichting ziet toe op de uitvoering van het geheel van de universitaire en academische ziekenhuistaken. De Stichting Katholieke Universiteit stelt een geconsolideerde jaarrekening op.

De activiteiten van de Radboud Universiteit betreffen:

- Het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs.
- Het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.
- Het exploiteren van hieraan gerelateerde studentenvoorzieningen en –faciliteiten.
- Het zorgen voor impact (maatschappelijke dienstverlening) van onderwijs en onderzoek.

De Radboud Universiteit is gevestigd te Comeniuslaan 4, 6525 HP Nijmegen.

KvK-nummer: 41055629.

Jaarrekeningregels

De enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening zijn opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Volgens deze regeling is Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing voor de jaarverslaggeving, met uitzondering van de afdelingen 1, 11, 12 en 13, een en ander voor zover in deze regeling niet anders is bepaald.

De algemene waarderingsgrondslag betreft de geamortiseerde kostprijs. Deze is veelal gelijk aan de nominale waarde, tenzij anders vermeld. De bedragen in de jaarrekening zijn opgenomen in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de universiteit zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

4.1 Grondslagen van consolidatie

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de instelling en haar verbonden partijen per 31 december van het boekjaar. Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Als 20 procent of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

In de jaarrekening zijn de cijfers van de volgende verbonden partijen meegeconsolideerd:

- Radboud University Holding B.V. (opgericht april 2010), waarin zijn opgenomen:
 - B.V. Campus Radboud Universiteit.
 - Radboud University Participations B.V. (opgericht april 2010), met als deelnemingen:
 - Secmatix B.V. (opgericht december 2014), omvang belang: 21,5 procent.
 - tf2 devices B.V. (opgericht 9 december 2009), omvang belang: 51,0 procent.
 - Campus Detachering B.V. (opgericht april 2010).
 - Radboud Beroepsopleiding Advocaten B.V. (opgericht juli 2013), waarin opgenomen het belang in de VOF Uitvoeringsorganisatie Beroepsopleiding Advocaten (opgericht juli 2013), proportioneel voor 52 procent.
- Stichting ter Bevordering van Rechtsgeleerd Onderzoek (SBRO).
- Stichting Steunfonds Juridisch Postdoctoraal Onderwijs (SJPO).

Een nader overzicht van alle verbonden partijen is opgenomen in paragraaf 9.16: Overzicht verbonden partijen.

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan worden toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Is de verkrijgingsprijs hoger dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Is de verkrijgingsprijs lager dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat ze worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Faculteit der Medische Wetenschappen/Radboudumc

In 1999 is besloten tot inrichting van het Radboudumc, dat bestaat uit de Faculteit der Medische Wetenschappen en het Academisch Ziekenhuis. De bestuurlijke samenwerking en afstemming tussen de raad van bestuur van het Radboudumc en het college van bestuur van de Radboud Universiteit vindt plaats in het College voor Bestuurlijke Samenwerking (CBS). De eindverantwoordelijkheid voor onderwijs en onderzoek ligt bij het college van bestuur. In de jaarrekening zijn, in overeenstemming met de richtlijn voor de jaarverslaggeving 660.506, de exploitatiecijfers van de Faculteit der Medische Wetenschappen in de staat van baten en lasten opgenomen.

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Valutaomrekening

De uit de transacties in vreemde valuta voortvloeiende kosten en opbrengsten, respectievelijk vorderingen en schulden, worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum respectievelijk balansdatum. Koersverschillen worden onder de financiële baten en lasten opgenomen.

Leasing

Er zijn leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, bij derden liggen. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De universiteit heeft geen effecten en geen derivaten.

Pensioenen

De Radboud Universiteit is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP met een toegezegd-pensioenregeling. De universiteit heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van de toekomstige premies. De universiteit heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De pensioenpremie is ten laste van het resultaat verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als

overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

De opbouw van pensioen gebeurt op basis van een middelloonregeling. De indexatie van pensioenen is voorwaardelijk. In 2017 zijn de pensioenen niet geïndexeerd.

Het ABP had op 31 december 2017 een dekkingsgraad van 104,4 procent (96,6 procent op 31 december 2016), net boven de minimaal vereiste grens van 104,2 procent. Omdat de financiële situatie van het ABP onvoldoende blijft, heeft het fonds dit jaar een nieuw herstelplan ingediend bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). In het herstelplan beschrijft het pensioenfonds welke maatregelen men gaat nemen om de financiële situatie te herstellen. In het herstelplan van 2017 staat hoe het ABP de financiële situatie in tien jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2026 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128 procent moet zijn. Dit is in lijn met de nieuwe regels voor pensioenfondsen. Heeft het ABP een lagere dekkingsgraad dan 128 procent, dan is er sprake van een tekort. In het herstelplan staan de maatregelen die het bestuur neemt om het tekort weg te werken. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet het ABP ieder jaar een nieuw herstelplan opstellen en indienen bij DNB.

Voor eventuele toekomstige herstelpremies heeft de Radboud Universiteit geen voorziening opgenomen.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen

Gebouwen, terreininrichting en wegen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde minus lineaire afschrijvingen conform de componentenmethode en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kosten van herstel en groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven zodra ze zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De gebouwen, terreininrichting en wegen worden afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Inventaris, apparatuur en informatiesystemen

Inventaris, apparatuur en informatiesystemen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde en lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Een eventuele cumulatieve bijzondere waardevermindering wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. Apparatuur waarvan de aanschaf is gefinancierd ten laste van de tweede- en derde-geldstroomsubsidies, wordt in het jaar van aanschaf afgeschreven. Informatiesystemen worden alleen geactiveerd voor zover het gekochte systemen betreft. Interne kosten van ontwikkeling van software en implementatie worden niet geactiveerd, maar komen direct ten laste van het resultaat.

Boekenbezit

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt als last verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen

De universiteit beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien zulke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening, onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst. Als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt, waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige nettokasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt.

Als wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt de toegenomen boekwaarde van de betreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn als geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. De deelnemingen in de balans zijn opgenomen tegen het aandeel van de Radboud Universiteit in de nettovermogenswaarde, vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving. Als de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij onge-

wijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming, die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen.

Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan, respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

In de staat van baten en lasten wordt het aandeel van de universiteit in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Transacties met verbonden partijen worden alleen verwerkt voor zover gerealiseerd.

Leningen/vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

De reële waarde van de financiële vaste activa benadert de boekwaarde.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen.

Onderhanden werk

Het onderhanden werk heeft betrekking op projecten die in opdracht van derden worden uitgevoerd en die op balansdatum nog niet gereed zijn. Het onderhanden werk is gewaardeerd tegen de direct toegerekende kosten van arbeid en materiaal met een opslag voor indirecte kosten, tot het maximum van de verwachte externe opbrengsten. Gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op het onderhanden werk.

Het nettobedrag per onderhanden project wordt verwerkt als actief of als schuld, indien het saldo van het onderhanden project een debet- respectievelijk creditstand vertoont. Ten aanzien van het onderhanden werk wordt, indien noodzakelijk, een voorziening gevormd voor te verwachten tekorten. De projectopbrengsten en -kosten uit hoofde van het onderhanden project worden als opbrengsten en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestatie per balansdatum verwerkt, indien het resultaat van een onderhanden project op betrouwbare wijze kan worden ingeschat (*percentage of*

completion-methode). Dit is de hoofdregel. Voor het bepalen van het percentage gereedheid wordt uitgegaan van de gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Als het eindresultaat van een onderhanden project door onzekerheden niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden de opbrengsten voorzichtigheidshalve alleen verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald, en worden de projectkosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt (*percentage of completion* met *zero profit-methode*).

Vorderingen

Vorderingen dienen initieel gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs. Waar nodig wordt rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid. Alle vorderingen hebben een looptijd van ten hoogste een jaar, tenzij anders vermeld.

Liquide middelen

De liquide middelen (kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen) zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite - zij het eventueel met opoffering van rentebaten - ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn de schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. Schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Onder de kortlopende schulden zijn schulden opgenomen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar, tenzij anders vermeld. Schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs.

Algemeen-resultaatbepaling

Bij de bepaling van het resultaat wordt het baten- en lastenstelsel gehanteerd. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De baten en lasten van de Faculteit der Medische Wetenschappen zijn resultaatneutraal opgenomen.

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen voor de primaire bekostiging worden ten gunste van het jaar gebracht waarvoor ze ter beschikking zijn gesteld.

Collegegelden

De opbrengsten uit hoofde van collegegelden zijn tijdsevenredig in het boekjaar verantwoord.

Baten werk in opdracht van derden

Hieronder worden de opbrengsten uit niet onder de primaire bekostiging vallend onderwijs verantwoord. Daarnaast worden de baten uit contractonderzoek hier verantwoord. De projectresultaten worden ten gunste of ten laste van de exploitatierekening gebracht, zoveel als mogelijk gedurende de looptijd van het project, tenzij projectonzekerheden een voorzigtiger berekeningswijze vergen. Eventuele voorzienbare verliezen worden in de resultaten verantwoord zodra ze blijken.

Overige baten

De overige baten hebben betrekking op de derde geldstroom (voor zover deze baten geen betrekking hebben op contractonderwijs en -onderzoek) en zijn naar hun aard nader toegelicht bij de betreffende post in deze jaarrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden ten laste van het resultaat gebracht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Afschrijvingskosten vormen een aparte regel in de winst-en-verliesrekening. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de overige lasten.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten.

Intercompany transacties

Resultaten uit transacties met en tussen geconsolideerde verbonden partijen worden volledig geëlimineerd. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen de nettovermogenswaarde gewaardeerd worden, zijn proportioneel verantwoord.

4.3 Kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

5 Toelichting op de geconsolideerde balans

VASTE ACTIVA

5.1 Materiële vaste activa

<i>bedragen x € 1000,-</i>	prijs (vervaardigingsprijs) t/m 2016	Waardeverminderingen en afschrijvingen t/m 2016	Boek- waarde 31-12- 2016	Desin- veste- ringen 2017	Investe- ringen 2017	Van aanbouw naar gereed 2017	Afschrijvingen desinvesteringen /overige mutaties	Afschrij- vingen 2017	Verkrijgings- prijs (vervaardigingsprijs) t/m 2017	Waardeverminde- ringen en afschrij- vingen t/m 2017	Boek- waarde 31-12- 2017
Gebouwen en terreinen											
Terreinen	7.777	0	7.777						7.777	0	7.777
Gebouwen	613.933	331.448	282.485	485	672	28.062	485	21.974	642.182	352.937	289.245
Data	3.790	2.831	959	0	0			216	3.790	3.047	743
Gebouwen in uitvoering	30.118	0	30.118		33.439	-28.062			35.495	0	35.495
Gebouwen en terreinen verbonden partijen	26.575	15.194	11.381		707			593	27.282	15.787	11.495
<i>Subtotaal gebouwen en terreinen</i>	<i>682.193</i>	<i>349.473</i>	<i>332.720</i>	<i>485</i>	<i>34.818</i>	<i>0</i>	<i>485</i>	<i>22.783</i>	<i>716.526</i>	<i>371.771</i>	<i>344.755</i>
Inventaris en apparatuur											
Inventaris en apparatuur	46.931	25.553	21.378	6.186	5.632		6.079	5.423	46.377	24.897	21.480
Inventaris en apparatuur verbonden partijen	458	439	19					7	458	446	12
Transportmiddelen											
Transportmiddelen	213	152	61		45			22	258	174	84
Informatiesystemen											
Informatiesystemen	7.610	6.926	684					206	7.610	7.132	478
Informatiesystemen verbonden partijen	328	219	109					66	328	285	43
<i>Subtotaal inventaris/apparatuur en informatiesystemen</i>	<i>55.540</i>	<i>33.289</i>	<i>22.251</i>	<i>6.186</i>	<i>5.677</i>	<i>0</i>	<i>6.079</i>	<i>5.724</i>	<i>55.031</i>	<i>32.934</i>	<i>22.097</i>
Totaal	737.733	382.762	354.971	6.671	40.495	0	6.564	28.507	771.557	404.705	366.852
WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen											
WOZ-waarde gebouwen en terreinen			316.778	01-01-'17							
Verzekerde waarde gebouwen			782.305	31-12-'17							

Afschrijvingstermijnen

- Op terreinen wordt niet afgeschreven.
- Investerings in gebouwen worden wat betreft het bouwkundige casco afgeschreven in zestig jaar, de afbouw in dertig jaar en de technische voorzieningen in vijftien jaar.
- Renovaties worden afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur (variërend van tien tot dertig jaar).
- Voor terreinvoorzieningen en wegen (waaronder riolering en gas-, water- en elektrische leidingen) geldt een afschrijvingstermijn van dertig jaar.
- Voor sportterreinen en technische infrastructuur bedragen de afschrijvingstermijnen respectievelijk tien en vijftien jaar.
- Voor inventaris en apparatuur wordt afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur (variërend van drie tot twintig jaar).
- Transportmiddelen worden in vijf tot tien jaar afgeschreven.
- Voor informatiesystemen bedraagt de afschrijvingstermijn acht jaar.

Aansluiting afschrijving met het exploitatieoverzicht (in € 1000,-)

Afschrijving volgens bovenstaand overzicht	28.507
Afschrijving Faculteit der Medische Wetenschappen	1.583
Afschrijving in exploitatie	30.090

Gebouwen en terreinen

Op balansdatum is geïnvesteerd in projecten in uitvoering:

Overzicht activa in uitvoering	x € 1 miljoen
FdM herhuisvesting Gymnasion	24,1
FSW instandhouding en nieuwbouw	4,0
Berchmanianum	1,6
Centrumplan	0,7
Infra Heyendaal-Zuid	1,6
MOP 2017	0,5
Radboudumc diversen	0,6
Radboud Universiteit diversen	1,7
Totaal	34,8

Gedurende het boekjaar zijn de volgende afgeronde bouwprojecten ad 28,1 miljoen euro in gebruik genomen:

Overzicht uit aanbouw naar gereed	x € 1 miljoen
Vervangingsonderhoud Huygens	0,7
Tandheelkunde fase 2	12,8
Centrumplan	0,6
Aanpassingen Erasmus	1,0
Radboudumc diversen	0,8
Gymnasion HAN	7,9
Portiersloge Huygens	0,5
Radboud Universiteit diversen	3,8
Totaal	28,1

5.2 Financiële vaste activa

bedragen x € 1000,-	Boekwaarde 01-01-2017	Mutaties		Boekwaarde 31-12-2017
		Investerings 2017	Resultaat 2017	
Deelnemingen	63	0	-17	46
Leningen		Nieuwe leningen	Overige mutaties	
Langlopende lening deelneming	175	75	16	266
Voorziening lening	0	0	-266	-266
	175	75	-250	0
Overige leningen	52	-24		28
Leningen	227	51	-250	28
Langlopend gedeelte kaskorting/ BaMa	0	1.904		1.904
Totaal financiële vaste activa	290	1.955	-267	1.978

Deelnemingen

Het resultaat deelnemingen betreft het aandeel van Radboud University Participations B.V. in tf2 devices B.V.

Leningen

Radboud University Participations B.V. heeft in 2015 twee converteerbare leningen voor in totaal 86.000 euro (looptijd tot 1 januari 2020, rente 8 procent) verstrekt aan Secmatix B.V. In 2016 is een aanvullende lening verstrekt van 75.000 euro en in 2017 ook. De verschuldigde rente over 2017 over de hierboven genoemde leningen is conform contractuele afspraken toegevoegd aan de hoofdsom van de leningen waardoor de stand ultimo 2017 266.000 euro bedraagt. Gezien de financiële positie van Secmatix B.V. is in 2017 een voorziening getroffen voor de totale vordering.

De post Overige leningen betreft een lening aan een start-up met een resterende looptijd van één jaar en vijf maanden.

Langlopend gedeelte kaskorting/BaMa

In 2017 is zowel het langlopende deel van de kaskorting als dat van de BaMa-compensatie (een compensatie van OCW vanwege de invoering van de bachelor-masterstructuur) opgenomen als langlopende vordering. In 2016 was dat niet het geval.

VLOTTENDE ACTIVA**5.3 Voorraden**

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	318	315
Voorziening voor incourantheid	0	-23
Totaal voorraden	318	292

De voorraden betreffen gebruiksgoederen gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

5.4 Vorderingen

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Debiteuren	7.655	6.878
Kaskorting ministerie	573	1.476
Personeel	1.247	1.289
Overige vorderingen	106	110
<i>Subtotaal</i>	<i>9.581</i>	<i>9.754</i>
Vooruitbetaalde kosten	6.411	10.455
Verstrekte voorschotten	1	39
Overige overlopende activa	9.029	6.213
Overlopende activa	15.441	16.707
Voorziening wegens oninbaarheid	-122	-191
Totaal	24.900	26.270

Debiteuren

De toename bij debiteuren ad 0,8 miljoen euro heeft ook te maken met twee facturen rond vastgoed aan het Radboudumc inzake de renovatie van het gebouw van Tandheelkunde. Bovendien heeft de Faculteit der Letteren meer vorderingen inzake onderzoeksprojecten openstaan.

Kaskorting en BaMa-compensatie

In 2017 is zowel het kortlopende deel van de kaskorting als dat van de BaMa-compensatie (een compensatie van OCW vanwege de invoering van de bachelor-masterstructuur) opgenomen, in 2016 enkel de kaskorting.

Overige overlopende activa

In deze post is de vordering op NWO inzake de SEO-gelden (Stimulering Europees Onderzoek) 2017 ad 3,3 miljoen euro opgenomen. Tevens is in deze post een vordering op de stichting Reinier Post van per saldo 0,8 miljoen euro opgenomen. Dit betreft het saldo van de vordering ad 1,1 miljoen euro inzake Radboud Excellence Initiative en een schuld van 0,3 miljoen euro inzake Healthy Brain.

5.5 Liquide middelen

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Bank- en girorekeningen	27.744	37.939
Depositorrekeningen	65.000	65.000
Kas	31	28
Totaal	92.775	102.966

De liquide middelen zijn in 2017 met circa 10,2 miljoen euro afgenomen. Zie voor een nadere toelichting het geconsolideerde kasstroomoverzicht. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

PASSIVA

5.6 Eigen vermogen

Het resultaat over 2017 ad 1,1 miljoen euro is ten gunste van het eigen vermogen gebracht. Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

<i>bedragen x € 1000,-</i>	Saldo 31-12-2016	Mutaties Bestemming exploitatie- saldo 2017	Saldo 31-12-2017
<i>Algemene reserve</i>	277.732	677	278.409
<i>Bestemmingsreserve publiek</i>			
– Faculteiten	202	-17	185
– Overige eenheden	3.335	-263	3.072
	3.537	-280	3.257
<i>Bestemmingsfonds publiek</i>			
– Profileringsfonds	3.330	0	3.330
– Decentrale arbeidsvoorwaarden	1.201	-224	977
	4.531	-224	4.307
Subtotaal publieke reserves	285.800	173	285.973
<i>Bestemmingsreserve privaat</i>			
– Faculteiten	5.281	618	5.899
– Overige eenheden	3.587	326	3.913
Subtotaal private reserves	8.868	944	9.812
Totaal eigen vermogen	294.668	1.117	295.785

Algemene reserve

De algemene reserve dient, behalve als weerstandvermogen, met name ter financiering van de gebouwen, infrastructuur en apparatuur.

Bestemmingsreserve publiek

Dit betreft een reservering voor toponderzoek (0,6 miljoen euro), het botenhuis (2,5 miljoen euro) en Kaski (0,2 miljoen euro).

Bestemmingsfonds publiek

Er zijn twee bestemmingsfondsen:

- **Profileringsfonds.** Dit betreft een centraal fonds voor ondersteuning van studenten die door bijzondere omstandigheden hun studie niet binnen de voorgeschreven tijd kunnen voltooien, bijvoorbeeld door bestuurswerkzaamheden of omdat ze een toptalent in sport of cultuur zijn. De gerealiseerde kosten hiervan bedroegen in 2017 circa 0,9 miljoen euro. Omdat de kosten binnen de begroting (1,2 miljoen euro) vallen, is de reserve niet gemuteerd.

Een overzicht van het aantal aanvragen, toekenningen en uitgekeerde bedragen:

Vergoedingen 2017	Aangevraagd	Toegekend	Uitgekeerd	Gem. hoogte	Gem. duur in maanden
Tegemoetkoming studievertraging (WHW 7.51, 1^e en 2^e lid)					
overmacht	81	75	€ 114.016	€ 1.520	4,0 maanden
bestuursbeurzen	947	751	€ 788.694	€ 1.050	3,2 maanden
toptalenten in sport of cultuur	0	0	€ 0	€ 0	0 maanden
<i>Subtotaal</i>	<i>1.028</i>	<i>826</i>	<i>€ 902.710</i>		
Ondersteuning vanwege niet voldoen aan nationaliteitsvereiste (WHW 7.51d, 1^e lid)					
beurzen voor inkomende niet-EER-studenten	1.197	71	€ 546.513	€ 7.697	12 maanden
Ondersteuning in verband met internationalisering (WHW 7.51d, 2 ^e lid)					
beurzen voor uitgaande studenten	573	565	€ 403.019	€ 713	2,3 maanden
Totaal algemeen	2.798	1.462	€ 1.852.242		

- Bestemmingsfonds arbeidsvoorwaardengelden. Over de inzet van deze middelen zijn met het lokaal overleg afspraken gemaakt. In 2017 is per saldo 0,2 miljoen euro onttrokken aan het fonds.

Bestemmingsreserves *privaat*

Dit betreft het private deel van het universitair vermogen en is voornamelijk ontstaan uit opbrengsten met betrekking tot contractonderwijs.

5.7 Voorzieningen

<i>bedragen x € 1000,-</i>	Stand 31-12-2016	Dotaties	Overboeking	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand 31-12-2017	korter dan 1 jaar	langer dan 1 jaar
Personele voorzieningen								
Wachtgeldvoorziening	9.469	3.085	1.582	-2.091	-1.728	10.317	3.468	6.849
Voorziening langdurig zieken	1.872	216		0	0	2.088	2.088	0
Transitiegelden	1.876	449		-1.019	0	1.305	290	1.015
Reorganisaties en herstructurering	3.786	346	-1.582	-1.668	-368	514	514	-
Sabbatical leaves/educatief verlof	1.366	303		-174	0	1.495	100	1.395
Seniorenregeling	7.157	0		-1.931	0	5.226	1.452	3.773
Jubilea	3.312	268		-284	0	3.296	177	3.119
Subtotaal	28.836	4.667	0	-7.167	-2.096	24.241	8.089	16.152
Overige voorzieningen								
Sloopkosten/asbestverwijdering	8.295	2.411		-2.270	-124	8.313	5.393	2.920
Overige voorzieningen	1.000	0		0	0	1.000	1.000	-
Voorzieningen huisvesting overig	5.137	3.240		-3.501	-946	3.930	1.965	1.965
Subtotaal	14.432	5.651	0	-5.771	-1.070	13.243	8.358	4.885
Totaal	43.269	10.318	0	-12.938	-3.166	37.484	16.447	21.037

De aansluiting van de staat van baten en lasten met de balans voorzieningen (in € 1000,-) is als volgt:

Balans	Dotatie	Vrijval	Saldo
Personele voorzieningen	4.667	-2.096	2.571
Overige voorzieningen	5.651	-1.070	4.581
Subtotaal	10.318	-3.166	7.153
Project voorzieningen (zie 5.9)	1.102	-224	878
Totaal	11.420	-3.390	8.031

Staat van baten en lasten	Referentie paragraaf		
Personele voorzieningen	6.5		2.571
Overige voorzieningen	6.7		
Sloop/asbest	6.7	2.287	
Huisvesting overig	6.7	2.294	
			4.581
Projecten	6.8		879
Totaal			8.031

Personele voorzieningen

WNU (Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten)

De voorziening WNU (voorheen wachtgelden) omvat de maximale verplichtingen per balansdatum uit hoofde van de WNU. Er is geen rekening gehouden met toekomstige instroom.

Langdurig zieken

Deze voorziening is getroffen ter afdekking van toekomstige uitgaven in verband met per balansdatum bekende langdurige ziektegevallen.

Transitievergoeding

Deze voorziening is gevormd voor de uit de nieuwe regelgeving (Wet werk en zekerheid) voortvloeiende verplichtingen. Sinds 1 juli 2015 is de werkgever verplicht om bij het einde van iedere arbeidsovereenkomst die tenminste twee jaar heeft geduurd, een transitievergoeding aan de werknemer te betalen.

Reorganisatie en herstructurering

Dotaties aan deze voorziening vinden plaats betreffende de door eenheden voorgestelde, aan medewerkers bekendgemaakte en door het college van bestuur goedgekeurde herstructurerings en reorganisaties. Onttrekkingen vinden plaats op basis van deze goedgekeurde plannen.

Sabbatical leaves/educatief verlof

Deze voorziening beoogt de afdekking van gemaakte afspraken over toekomstige sabbatical leaves en educatief verlof van decanen en leden van het college van bestuur.

Seniorenregelingen

De voorziening seniorenregelingen is gevormd voor medewerkers die gebruikmaken van de cao-regelingen voor senioren. De voorziening is per individuele werknemer bepaald, waarbij de toekomstige uitkering contant is gemaakt. Hierbij is een rekenrente gehanteerd van 0,5 procent (2016: 0,3 procent). Daarnaast is, evenals voorgaand jaar, rekening gehouden met een indexering van 2,5 procent en een kans van vertrek, overlijden en arbeidsongeschiktheid (gecombineerd in totaal 0,8 procent; 2016: 0,75 procent). De regeling is per 31 december 2013 beëindigd voor nieuwe deelname, maar bestaande deelnemers behouden hun rechten.

Jubilea

Deze voorziening dient ter afdekking van toekomstige werkgeversverplichtingen ten aanzien van beloningen in het kader van een langdurig dienstverband (jubilea). De voorziening is per individuele werknemer bepaald, waarbij de toekomstige uitkering contant is gemaakt tegen een rekenrente van 0,5 procent (2016: 0,5 procent). Daarnaast is, evenals voorgaand jaar, rekening gehouden met een indexering van 2,5 procent.

Overige voorzieningen

Sloopkosten/asbestverwijdering

Dit betreft een voorziening voor sloopkosten en asbestverwijdering verbonden aan gebouwen waarvoor besloten is dat deze gesloopt of gerenoveerd zullen worden (al dan niet in relatie tot nieuwbouw). Het gaat dan om Thomas van Aquinostraat fase 1 en 2, Berchmanianum en centrumplan. De voorziening wordt bepaald op basis van externe rapporten en feitelijke uitgaven.

Overige voorzieningen

Dit betreft de voorziening voor bursalen.

Overige voorzieningen huisvesting

Het gaat hier vooral om voorzieningen die gevormd zijn voor kosten die te maken hebben met niet-voldoende functionerende klimaatinstallaties, incidenteel achterstallig onderhoud en maatregelen inzake brandwerende scheidingen en legionellabestrijding.

SCHULDEN

5.8 Langlopende schulden

<i>bedragen x € 1000,-</i>	Bedrag lening 1-1-2017	Bedrag mutaties	Bedrag boekwaarde 31-12-2017
Lening Parochie van de Heilige Geest/ Bisdom 's-Hertogenbosch	1.126	0	1.126
Stichting Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	1.494	-434	1.060
Totaal	2.620	-434	2.186

Lening Parochie van de Heilige Geest/Bisdom 's-Hertogenbosch

De langlopende schuld betreft voornamelijk een renteloze eeuwigdurende lening van de Parochie van de Heilige Geest/Bisdom 's-Hertogenbosch ad 1,1 miljoen euro. Deze lening is ontstaan naar aanleiding van de verkoop van de Studentenkerk in 2008. Als voorwaardelijke terugbetalingsverplichting is gesteld dat de middelen moeten worden ingezet voor de instandhouding van de Studentenkerk.

Stichting Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)

Dit betreft het volgende:

- 1 Het langlopende deel van een per saldo rentedragende schuld (per 1 januari 2017: 1,5 miljoen euro) aan de HAN is in 2017 verrekend met de vordering inzake de nieuwbouw voor Sport en Bewegen. Ultimo 2017 was deze schuld dus nihil.
- 2 Het langlopende deel van een rentedragende schuld aan de HAN voor huisvesting van het onderdeel Sport en Bewegen. Op 1 juli 2018 wordt het restantbedrag voor de gerealiseerde nieuwbouw door de HAN voldaan (als vooruitbetaalde huur), waarna een renteloze schuld zal ontstaan van 7,3 miljoen euro aan de HAN. De schuld valt vanaf 2018 in 25 jaar vrij ter dekking van de gerelateerde afschrijvingen. Onder de kortlopende schulden staat een bedrag voor 2018 ad 0,3 miljoen euro.

5.9 Kortlopende schulden

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Onderhanden werk	46.558	45.101
Voorziening tekorten op projecten	2.043	1.549
<i>Saldo onderhanden werk</i>	<i>48.601</i>	<i>46.650</i>
Te betalen partners coördinatieprojecten	21.097	20.182
Crediteuren	15.571	15.071
Schulden aan gelieerde ondernemingen	1.017	0
Omzetbelasting	838	2.058
Loonheffing	2	15
Premies sociale verzekeringen	-26	-93
Vennootschapsbelasting	0	0
Schulden aan pensioenpremies	-12	-8
<i>Schulden aan belastingen/premies</i>	<i>802</i>	<i>1.972</i>
Overige kortlopende schulden	6.821	4.253
Vakantiegeld en -dagen	25.723	22.224
Vooruitontvangen doelsubsidies OCW	842	1.617
Vooruitontvangen college- en leselden	17.111	15.848
Vooruitontvangen termijnen	13.784	16.416
<i>Overlopende passiva</i>	<i>57.459</i>	<i>56.105</i>
Totaal kortlopende schulden	151.368	144.233

Saldo onderhanden werk (exclusief voorzieningen)

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017			2016		
	Onder- handen werk	Gedecla- reerde termijnen	Saldo	Onder- handen werk	Gedecla- reerde termijnen	Saldo
OHW > termijnen	-69.400	58.605	-10.795	-62.696	51.333	-11.362
OHW < termijnen	-110.349	167.702	57.353	-122.250	178.712	56.463
Totaal	-179.749	226.307	46.558	-184.945	230.046	45.101

Het saldo onderhanden werk betreft de directe en indirecte kosten van lopende en nog niet afgesloten projecten. Gedeclareerde termijnen zijn hierop in mindering gebracht.

- Te betalen partners coördinatieprojecten
Als de universiteit penvoerder is van onderzoeksprojecten in consortiumverband worden de vooruitontvangen subsidiebedragen naar rato van de projectuitvoering doorbetaald aan andere partners, veelal andere universiteiten. Deze bedragen lopen niet via de resultatenrekening.
- De overige kortlopende schulden stijgen vooral door de toekenning van gelden voor Stimulering Economisch Onderzoek (SEO) 2017 voor de universiteit ad 1,3 miljoen euro.
- Vakantiegeld en vakantiedagenverplichting
De stijging wordt met name veroorzaakt door het opnemen van de verplichting inzake de 30%-regeling ad 3,1 miljoen euro.

Doelsubsidies OCW

Aflopend per ultimo verslagjaar

	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-17	Ontvangen in verslagjaar	Kosten in verslagjaar	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten 31-12-2017*	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	kenmerk	datum							
Sirius Masterfase	705AO-2529	18-11-2010	1.492	592	-592	0	1.492	900	0
Totaal			1.492	592	-592	0	1.492	900	0

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing**	Saldo 01-01-17	Ontvangen in verslagjaar	Kosten in verslagjaar**	Ontvangen t/m verslagjaar**	Totale kosten 31-12-17	Saldo ontvangsten en bestedingen
	kenmerk	datum							
Begeleiding startende leraren/	BSL 2013 019/	03-12-2013	1.330	1.025	130	313	1.940	1.098	842
professionele leergemeenschappen	PLG 2013 019	02-12-2013							
Totaal			1.330	1.025	130	313	1.940	1.098	842
Totaal doelsubsidies			2.822	1.617	-462	313	3.432	1.998	842

* De bestedingen inzake Sirius zijn voor 50 procent opgenomen in verband met de eigen bijdrage van 50 procent.

** Het bedrag van de toewijzing betreft conform de toewijzingsbrieven de vaste voet ad € 1.200.000 en een additionele toewijzing ad € 130.000. Het bedrag van de ontvangsten ad € 1.940.000 betreft de vaste voet alsmede de vergoeding voor de variabele kosten.

Overlopende passiva

De post Vooruitontvangen termijnen daalt met € 2,2 miljoen door een andere rubricering van Radboud Research Facilities (€ 1,0 miljoen) en SEO-gelden (€ 1,3 miljoen). Het saldo bevat onder andere een vooruitontvangen bedrag voor cursusgelden inzake de beroepsopleiding advocaten ad € 3,0 miljoen.

5.10 Niet in de balans opgenomen regelingen***Financieringsovereenkomst Radboudumc***

Het Radboudumc heeft een financieringsovereenkomst afgesloten met de bank. De financieringsfaciliteit heeft een totale omvang van € 540 miljoen. Op de financiering is door de Stichting Katholieke Universiteit zekerheid verstrekt in de vorm van een bankhypotheekrecht op alle grond en opstallen voor een bedrag van € 600 miljoen (vermeerderd met 40 procent voor rente en kosten). Dit betreft de grond en opstallen die zijn toegeschreven aan het ziekenhuisdeel van het Radboudumc. Daarnaast heeft de bank eerste pandrecht op roerende activa en vorderingen van het Radboudumc. Ultimo 2017 is van bovengenoemde financieringsfaciliteit € 464 miljoen (2016: € 450 miljoen) aangewend. De financieringsovereenkomst bevat een aantal financiële convenanten ten aanzien van de solvabiliteit en het resultaat. De solvabiliteit wordt beoordeeld voor de Stichting Katholieke Universiteit als geheel. Het eigen vermogen en het balanstotaal van de Radboud Universiteit worden daarbij meegenomen in de berekening. In 2017 hebben de Stichting Katholieke Universiteit en het Radboudumc aan deze convenanten voldaan.

Rechten inzake Faculteit der Medische Wetenschappen/Radboudumc

Het Radboudumc heeft in 2001 het beheer van de Faculteit der Medische Wetenschappen overgedragen gekregen van de Radboud Universiteit. De universiteit heeft de activa en passiva en het daarbij behorende facultaire vermogen overgedragen. Ultimo 2015 had dit een waarde van € 21,5 miljoen. Het Radboudumc heeft in zijn balans dit bedrag geoormerkt opgenomen als eigen vermogen onderwijs & onderzoek. Mocht de medische faculteit worden ontvlochten uit het Radboudumc en weer worden ingebed in de universiteit, dan zal het vermogen weer terugvloeien naar de Radboud Universiteit. De presentatie als een niet uit de balans blijkend recht, met een omvang van € 21,5 miljoen ultimo 2017, is conform de wettelijke verslagleggingsregels.

Uitgaven sloop en asbestsanering

Voor zover er sprake is van een concreet genomen besluit neemt de Radboud Universiteit de verwachte uitgaven voor sloop en asbestsanering van gebouwen als voorziening op. Voor de niet in deze voorziening opgenomen gebouwen heeft een extern deskundige eind 2017 een inventarisatie uitgevoerd van het asbest dat in bestaande bouwwerken

aanwezig is. Per gebouw is hierbij de specifieke situatie beoordeeld. Mede op basis van ervaringscijfers zijn de totale toekomstige uitgaven voor asbestsanering en gerelateerde sloopkosten geraamd. Deze raming van niet in de voorziening opgenomen uitgaven van asbestsanering (en gerelateerde sloopwerkzaamheden) bedraagt per balansdatum circa € 12 miljoen.

Verplichtingen nieuwbouwprojecten

De per balansdatum niet uit de balans blijkende contractueel aangegane verplichtingen inzake nieuwbouwprojecten hebben een omvang van € 19,3 miljoen (voor de jaren 2018-2022).

Overige verplichtingen inkoopcontracten

Met betrekking tot overige inkoopcontracten (waaronder onderhoud, schoonmaak et cetera) zijn verplichtingen aangegaan ad circa € 18,6 miljoen voor de jaren 2018-2022.

Stichting Studenten Huisvesting Nijmegen (SSH&)

De Radboud Universiteit staat garant voor de 'afname' van 79 zelfstandige woon-eenheden op de campus voor de tijdelijke huisvesting van (buitenlandse) gasten, (gast)docenten en onderzoekers. Deze garantstelling is afgegeven aan de SSH& en beloopt jaarlijks maximaal € 639.000.

Contractaansprakelijkheid bij projecten

In een aantal gevallen is de Radboud Universiteit aansprakelijk voor het totale project-budget bij onderzoeksprojecten waarvoor zij penvoerder (*lead contractor*) is.

Lease-/licentieovereenkomsten

In het kader van de normale bedrijfsvoering heeft de Radboud Universiteit voorts huur- en leaseovereenkomsten en licentieovereenkomsten afgesloten. De verplichtingen inzake huur van multifunctionals zijn nihil tot en met eind 2018 (2016: € 358.000), omdat er contractueel geen verplichtingen voor dit specifieke jaar zijn.

Garantie startende ondernemers

Per 31 december 2017 zijn 42 leningdelen (totaalbedrag: € 3,3 miljoen) door de Rabobank via de KERN-raad verstrekt aan startende ondernemers. De openstaande hoofdsom bedraagt per balansdatum € 1,3 miljoen. De leningen hebben een looptijd van acht jaar. Financiering geschiedt gedeeltelijk via bijdragen van derden en een subsidieregeling van het ministerie van Economische Zaken. De Radboud Universiteit staat garant voor het volledige bedrag.

Aansprakelijkheid fiscale eenheid omzetbelasting

De Radboud Universiteit vormt een fiscale eenheid met de dochtermaatschappijen die aan de Stichting Katholieke Universiteit zijn verbonden. Alle rechtspersonen binnen deze eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars omzetbelastingsschulden.

6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

6.1 Rijksbijdragen (exclusief werkplaatsfunctie)

bedragen x € 1000,-	2017	2016
Rijksbijdrage OCV (incl. werkplaatsfunctie)	374.287	366.774
Rijksbijdrage academisch ziekenhuis	-81.406	-79.921
Totaal	292.881	286.853

De rijksbijdrage 2017 is ten opzichte van 2016 met € 6 miljoen toegenomen.

Dit betreft vooral:

- Toename voor loon/ABP-premieontwikkeling 2017 € 4,9 miljoen
- Bijstelling voor landelijke ontwikkeling studentenaantallen 2017 € 3,2 miljoen

In het jaarverslag zijn de mutaties nader gespecificeerd in de paragraaf 'Financieel beeld 2017 inclusief continuïteitsparagraaf'. De rijksbijdrage academisch ziekenhuis wordt na ontvangst onverwijld overgemaakt aan het Radboudumc.

6.2 College-, cursus-, les- en examengelden

De toename van het studentenaantal (van 19.899 naar 20.967) en een trendmatige verhoging van het collegegeld hebben geleid tot een stijging van de collegegelden van € 37,7 miljoen in 2016 tot € 39,5 miljoen in 2017.

6.3 Baten werk in opdracht van derden

Onder de baten werken voor derden worden de opbrengsten van activiteiten van onderwijs en onderzoek verantwoord. Deze opbrengsten betreffen de volgende activiteiten en opdrachtgevers.

bedragen x € 1000,-	2017	2016
Contractonderwijs	40.404	32.779
Contractonderzoek		
Internationale organisaties	32.006	28.224
Nationale overheden	5.151	6.837
NWO	44.344	47.451
KNAW	675	663
Overige non-profitorganisaties	26.898	32.639
Collectebusfondsen	7.671	10.146
Bedrijven	18.547	13.833
	135.292	139.793
Totaal	175.696	172.572

De stijging van het totaal baten werk in opdracht van derden met € 3,1 miljoen is een gevolg van verschillende factoren:

- De stijging bij contractonderwijs (ad € 7,6 miljoen) doet zich vooral voor bij de Faculteit der Medische Wetenschappen (FMW) (€ 5,6 miljoen) en komt door hogere baten bij de huisartsenopleiding.
- Het contractonderzoek bij overige non-profitorganisaties is afgenomen met € 5,7 miljoen (waarvan € 6,8 miljoen bij de FMW). Dat bij NWO is gedaald met € 3,1 miljoen. De laatste daling zit bij vrijwel alle faculteiten, maar vooral bij de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica en FMW.
- De stijging van het contractonderzoek bij internationale organisaties (€ 3,8 miljoen) en bedrijven (€ 4,7 miljoen) is vooral te danken aan de FMW. Het contractonderzoek vanuit de FMW bij bedrijven steeg met € 5,2 miljoen.

6.4 Overige baten derden

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Externe dienstverlening	8.138	7.613
Sponsoring	61	75
Verhuur	2.939	3.778
Bijdragen	2.125	2.934
Parkeergelden	834	818
Subsidie	2.472	2.621
Externe dienstverlening aan Radboudumc	1.723	2.210
Detachering personeel	2.896	3.125
Overig 'overige baten'	8.737	7.805
Restaurantieve dienstverlening	4.991	5.045
Opbrengsten Radboud Sportcentrum	3.734	3.474
Patiëntenzorg tandheelkunde en geneeskunde	8.392	8.143
Totaal overige baten	47.042	47.642

De post 'Externe dienstverlening' betreft met name dienstverlening van het Cluster Facilitair (onder andere ICT-diensten, doorbelastingen kosten aan SSH& en HAN), management- en beheersvergoedingen, gebruik van apparatuur door derden en opbrengsten inzake congressen, leergangen en studiedagen.

De post 'Overig 'overige baten'' betreft onder meer bijdragen van de HAN inzake de opleiding Mondzorgkunde, bijdragen aan leerstoelen, verkoop van boeken en dictaten, bijdragen voor vaccinaties, verkopen van de campuswinkels, subsidies en projectopbrengsten die geen betrekking hebben op onderwijs en onderzoek.

6.5 Personele lasten

bedragen x € 1000,-	2017			2016		
	Exclusief Faculteit Med. Wet.	Faculteit Med. Wet./ Radboudumc	Totaal	Exclusief Faculteit Med. Wet.	Faculteit Med. Wet./ Radboudumc	Totaal
Brutolonen en -salarissen	196.094	89.155	285.249	186.489	89.574	276.063
Sociale lasten	22.729	10.408	33.137	22.248	10.457	32.705
Pensioenlasten	25.925	11.637	37.562	22.919	11.692	34.611
Lonen en salarissen	244.748	111.200	355.948	231.656	111.723	343.379
Dotatie/vrijval personele voorzieningen	2.571	0	2.571	9.492	0	9.492
Personeel niet in loondienst	8.262	2.676	10.938	12.377	2.689	15.066
Overige personele lasten	5.356	8.081	13.437	5.551	8.119	13.670
Overige personele lasten	16.189	10.757	26.946	27.420	10.808	38.228
Totaal personele lasten	260.937	121.957	382.894	259.076	122.531	381.607

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Brutolonen en -salarissen

De brutolonen en -salarissen zijn ten opzichte van 2016 met € 9,2 miljoen toegenomen.

Dit betreft:

- Radboud Universiteit: toename € 9,6 miljoen:
 - aantal fte's: 20 lager (gemiddeld) - € 1,2 miljoen
 - cao-stijging: 1,4 procent per 01-01-2017 € 2,6 miljoen
 - verplichting 30%-regeling € 3,1 miljoen
 - periodieken € 1,7 miljoen
 - verbeterde rubricering (Campus Detachering B.V., zie ook personeel niet in loondienst) € 4,4 miljoen
 - overig - € 1,0 miljoen
 - Per saldo € 9,6 miljoen

De verplichting 30%-regeling betreft een correctie (inclusief sociale lasten) op de uitbetaalde eindejaarsuitkering en het vakantiegeld van (al dan niet vertrokken) medewerkers over de afgelopen vijf jaren, die onder de zogeheten 30%-regeling vallen.

- Faculteit der Medische Wetenschappen: afname € 0,4 miljoen.

Belangrijkste posten zijn:

- aantal fte's: gemiddeld 11 hoger + € 0,4 miljoen
- cao-stijging + € 0,9 miljoen
- overig - € 1,7 miljoen
- Per saldo - € 0,4 miljoen

Sociale lasten

De toename van de sociale lasten ad € 0,4 miljoen wordt voor € 0,6 miljoen verklaard door de stijging van de salarissen bij de Radboud Universiteit, exclusief medische faculteit. De premiedruk daalt echter bij de universiteit exclusief medische faculteit van 11,9 naar 11,8 procent (effect - € 0,2 miljoen). Bij de medische faculteit blijft de premiedruk 13,1 procent.

Pensioenlasten

De stijging van de pensioenlasten ad € 2,9 miljoen wordt vrijwel geheel verklaard door de stijging bij de Radboud Universiteit, exclusief medische faculteit ad € 3,0 miljoen. De pensioenpremie stijgt bij de eenheden universiteit (exclusief medische faculteit) van 12,3 naar 13,5 procent. Bij de medische faculteit blijven de kosten per saldo (cao-stijging minus minder fte's) op hetzelfde niveau van 13,1 procent.

Dotatie/vrijval personele voorzieningen

Er is een sterke daling (€ 6,9 miljoen) ten opzichte van 2016:

– lagere dotatie WNU	€ 3,0 miljoen
– lagere dotatie transitievergoeding	€ 1,4 miljoen
– reorganisatievoorziening	€ 2,3 miljoen
– overig	€ 0,2 miljoen
Totaal	€ 6,9 miljoen

Personeel niet in loondienst

De kosten van personeel niet in loondienst nemen met € 4,1 miljoen af, voornamelijk bij de Radboud Universiteit, exclusief medische faculteit, door een gewijzigde presentatie (eliminatie van kosten Campus Detachering B.V., zie ook lonen en salarissen).

Bezoldiging college van bestuur/Stichtingsbestuur

Het fiscaal loon en de toekomstige beloningen (pensioenpremie werkgeversgedeelte) van de leden van het college van bestuur bedragen:

bedragen x € 1000,-	2017		2016	
	Fiscaal loon	Pensioen-premie werkgever	Fiscaal loon	Pensioen-premie werkgever
Prof. dr. G.J.M. Meijer	5	1	208	17
Prof. dr. D.H.J. Wigboldus	105	12	-	-
Prof. dr. J.H.J.M. van Krieken	157	18	98	10
Mevr. drs. W.L.M. de Koning-Martens	185	19	189	16
Totaal	452	50	495	43

Eind 2014 heeft het Stichtingsbestuur het bezoldigingsgebouw voor het college van bestuur - binnen de kaders van de WNT - herzien. Per 1 januari 2015 is de pensioenvorming boven 100.000 euro wettelijk afgetopt, waardoor de werkgeverslasten inzake de pensioenpremie zijn gedaald. Het Stichtingsbestuur heeft de leden van het college van bestuur hiervoor gecompenseerd met inachtneming van de per 1 januari bestaande bezoldigingsafspraken binnen de geldende WNT-normering.

Vergoedingen leden Stichtingsbestuur

Het Stichtingsbestuur SKU (Stichting Katholieke Universiteit) houdt, overeenkomstig de statuten, separaat toezicht op de Radboud Universiteit en het Radboudumc. De Radboud Universiteit en het Radboudumc kennen op grond van de statuten een eigen bestuur, stellen ieder afzonderlijk een jaarrekening op en de invulling van de toezichthoudende rol is strikt gescheiden.

In artikel 2.2 lid 1 WNT is bepaald dat partijen met betrekking tot de leden, onderscheidenlijk voorzitters, van de hoogste toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling als bedoeld in artikel 1.2, onderdelen f, g en h en artikel 1.3, geen bezoldiging overeenkomen die per kalenderjaar meer bedraagt dan 10 respectievelijk 15 procent van de voor de rechtspersoon of instelling geldende norm. Artikel 1.3 van de WNT bepaalt dat de artikelen 2 en 4 van de WNT van toepassing zijn op de in bijlage 1 bij de WNT opgenomen rechtspersonen of instellingen.

In de bijlage bij de WNT worden onder de kop 'Ministerie van OCW' de instellingen genoemd als bedoeld in artikel 1.2 onderdeel a van de WHW, jo. artikel 1.8 WHW, jo. de bijlage bij de WHW, waarin de bekostigde instellingen zijn opgesomd, waaronder 'de bijzondere universiteit te Nijmegen, uitgaande van de Stichting Katholieke Universiteit'. In bijlage 1 bij de WNT wordt onder de kop 'Ministerie van VWS' genoemd '(...) de toegelaten instellingen, waaronder de academische ziekenhuizen.' Uit de bijlage blijkt dat de Radboud Universiteit respectievelijk het Radboudumc op andere gronden onder de WNT vallen. Hieruit volgt derhalve dat de Radboud Universiteit en het Radboudumc als onderscheiden instellingen worden aangemerkt.

De SKU concludeert dat er twee afzonderlijke instellingen zijn binnen één rechtspersoon, met individuele bezoldigingsmaxima die zijn neergelegd in de ministeriële regelingen van respectievelijk het ministerie van OCW en het ministerie van VWS. De toezichthouders ontvangen van de Radboud Universiteit en van het Radboudumc een bezoldiging. In onderstaande tabel zijn de bezoldigingen verantwoord die ten laste komen van de Radboud Universiteit.

WNT

<i>Bedragen x € 1</i>	Prof. dr. D.H.J. Wigboldus	Prof. dr. G.J.M. Meijer	Prof. dr. J.H.J.M. van Krieken	Mevr. drs. W.L.M. de Koning-Martens RA	Prof. mr. S.C.J.J. Kortmann	Prof. dr. T.H.L.M. Engelen	Hoogleraar, marktconforme beloning
Functiegegevens	Voorzitter college van bestuur	Voorzitter college van bestuur	Rector magnificus	Vicevoorzitter college van bestuur	Hoogleraar, voorheen rector magnificus	Hoogleraar, voorheen rector magnificus	Overige functionaris
Aanvang en einde functie- vervulling in 2017	1/5 - 31/12	1/1 - 9/1	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/9	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1	1	1	1	1	0,2
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee	ja	ja	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.552	5.210	162.921	191.198	115.973	130.765	41.756
Beloningen betaalbaar op termijn	11.941	473	18.079	18.802	13.251	0	3.730
Subtotaal	121.493	5.683	181.000	210.000	129.224	130.765	45.486
Individueel toepaselijk bezoldigingsmaximum/drempelbedrag	121.493	4.463	181.000	181.000	135.750	181.000	36.200
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging	121.493	5.683	181.000	210.000	129.224	130.765	45.486
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		De arbeidsovereenkomst is voor de inwerkingtreding van de WNT-2 afgesloten en bezoldiging valt onder het overgangsrecht van WNT		De arbeidsovereenkomst is voor de inwerkingtreding van de WNT-2 afgesloten en bezoldiging valt onder het overgangsrecht van WNT			marktconforme beloning
Gegevens 2016							
Aanvang en einde functie- vervulling in 2016		1/1 - 31/12	19/5 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte		1	1	1	1	1	0,2

Bedragen x € 1	Prof. dr. D.H.J. Wigboldus	Prof. dr. G.J.M. Meijer	Prof. dr. J.H.J.M. van Krieken	Mevr. drs. W.L.M. de Koning-Martens RA	Prof. mr. S.C.J.J. Kortmann	Prof. dr. T.H.L.M. Engelen	Hoogleraar, markt-conforme beloning
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		230.474	110.673	210.000	162.309	153.579	45.829
Beloningen betaalbaar op termijn							
Totale bezoldiging 2016		230.474	110.673	210.000	162.309	153.579	45.829

Bedragen x € 1	Drs. L.M.L.H.A. Hermans	Mw. mr. L.Y. Gonçalves-Ho Kang You	Drs. G.B. Paulides	Mw. dr. C.M. Hooymans	Prof. dr. J.C. Stoof	Mw. drs. M.L. Henneman	Drs. P.C.H.M. Holland
Funcțiegegevens	Voorzitter	Vicevoorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
	Stichtingsbestuur	Stichtingsbestuur					
Aanvang en einde functie- vervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging							
Bezoldiging	17.500	15.500	13.750	0	13.750	13.750	13.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	18.100	18.100	18.100	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging	17.500	15.500	13.750	0	13.750	13.750	13.750
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							
Gegevens 2016							
Aanvang en einde functie- vervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/1	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging	17.500	15.500	13.750	1.146	13.750	13.750	13.750

Toelichting WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) heeft een grens van € 181.000. Het normenkader rondom de WNT is bekrachtigd in het Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 2 december 2016, nr. 2016-0000691366, houdende vaststelling van beleidsregels inzake de toepassing van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipu-

blieke sector met ingang van 1 januari 2017. De Radboud Universiteit voldoet aan de afbouwregeling in de WNT-norm.

Overzicht declaraties en facturen leden college van bestuur verslagjaar 2017

Het overzicht van de declaraties en facturen van bestuursleden is opgesteld conform de richtlijn zoals opgenomen in de brief van het ministerie van OCW d.d. 25 november 2011.

Overzicht kosten leden college van bestuur verslagjaar 2017

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Prof. dr. D.H.J. Wigboldus <i>Voorzitter</i> <i>vanaf 01-05-17</i>	Drs. W.L.M. de Koning-Martens <i>Vicevoorzitter</i>	Prof. dr. J.H.J.M. van Krieken <i>Rector magnificus</i>
Representatiekosten	0	41	74
Vaste onkostenvergoeding	1.600	2.400	2.400
Reiskosten binnenland	12.840	25.785	20.232
Reiskosten buitenland	4.093	2.715	3.818
Overige kosten	1.271	183	3.994
Totaal	19.804	31.124	30.518

Aantal fte's per 31 december 2017

De fte's per 31 december 2017 zijn inclusief het personeel van de Faculteit der Medische Wetenschappen, waarvoor bij het OBP (ondersteunend en beheerspersoneel) en een deel van het WP (wetenschappelijk personeel) verdeelsleutels zijn gehanteerd. Ook de personele kosten van deze faculteit zijn in de cijfers van de Radboud Universiteit opgenomen. Er zijn geen medewerkers in dienst van buitenlandse vestigingen en/of buitenlandse deelnemingen.

	Exclusief FMW		FMW		Totaal	
2017	fte's		fte's		fte's	
WP	1.717	53%	1.025	62%	2.742	56%
OBP	1.523	47%	626	38%	2.149	44%
Totaal	3.240	100%	1.651	100%	4.891	100%

2016	fte's		fte's		fte's	
WP	1.758	55%	1.006	62%	2.764	57%
OBP	1.523	45%	634	38%	2.157	43%
Totaal	3.281	100%	1.640	100%	4.921	100%

Verschil	fte's		fte's		fte's	
WP	-41	-2%	19	0%	-22	-1%
OBP	0	2%	-8	0%	-8	1%
Totaal	-41	0%	11	0%	-30	0%

De daling met 30 fte's komt door een daling bij de universiteit (41 fte's) en een stijging bij de medische faculteit (11 fte's).

Voor de daling van het aantal promovendi (26) en onderzoekers (12) bij het wetenschappelijk personeel veroorzaakt de daling in het totaal aantal fte's (41) bij de Radboud Universiteit, exclusief medische faculteit.

Het aantal fte's ondersteunend en beheerspersoneel bij de Radboud Universiteit, exclusief medische faculteit is gelijk gebleven. Bij de medische faculteit is enerzijds een stijging van het aantal WP (+ 19) te zien en anderzijds een daling van het OBP (- 8).

6.6 Afschrijvingen

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Gebouwen	23.837	21.907
Inventaris en apparatuur	7.004	8.109
Informatiesystemen	271	271
Overige vaste activa	-1.022	-95
Materiële vaste activa	30.090	30.192

6.7 Huisvestingslasten

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Huur	1.040	907
Verzekeringen	546	553
Energie en water	5.023	5.123
Schoonmaakkosten	6.544	6.096
Heffingen	3.310	3.250
Overige huisvestingslasten	4.491	4.088
Uitbestede diensten aan derden	2.658	2.780
Dotatie voorziening sloopkosten/asbestverwijdering	2.411	736
Vrijval voorziening sloopkosten/asbestverwijdering	-124	-100
Dotatie voorziening huisvesting overig	3.240	2.500
Vrijval voorziening huisvesting overig	-946	-209
Totaal huisvestingslasten	28.193	25.724

De huisvestingslasten zijn in 2017 met € 2,5 miljoen gestegen ten opzichte van 2016. Dit betreft met name € 1,7 miljoen per saldo hogere dotaties voorzieningen. Daarnaast zijn de schoonmaakkosten met € 0,4 miljoen gestegen door hogere cao-afspraken in de schoonmaakbranche en extra kosten van glasbewassing.

6.8 Overige lasten

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Verlies verkoop overtollige activa	107	191
Verbruik grond- en hulpstoffen	26.639	25.453
Uitbestede diensten aan derden	30.802	26.087
Reis- en verblijfkosten	8.538	8.486
Kosten transportmiddelen	107	173
Kantoorkosten	1.273	1.388
Drukwerk	3.338	3.731
Diverse overige lasten	9.122	11.899
Computeraccessoires	1	6
Communicatiekosten	3.117	3.210
Inkomensoverdrachten (excl. ziekenhuis werkplaatsfunctie)	9.118	8.226
Vrijval overige voorzieningen	-224	-500
Dotatie overige voorzieningen	1.102	527
Inventaris en apparatuur en leermiddelen	20.055	18.261
Totaal	113.095	107.137

De overige lasten zijn met € 5,9 miljoen toegenomen, met name bij de uitbestede diensten derden (€ 4,7 miljoen). Deze zijn met name gestegen bij de medische faculteit (€ 1,7 miljoen) en algemene universitaire activiteiten (€ 1,3 miljoen).

Kosten boeken

De kosten van aangeschafte boeken en tijdschriften worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. In 2017 ging het om een bedrag van € 3,1 miljoen.

Accountants- en advieskosten

<i>bedragen x € 1000,-</i>	2017	2016
Honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	119	8
Honoraria voor andere controleopdrachten	69	82
Honoraria voor andere niet-controlediensten	41	48
Honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	201	271
Eindtotaal	430	409

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door externe onafhankelijke accountants, zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2017, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

6.9 Financiële baten

Het financieel resultaat (€ 270.000) is ten opzichte van vorig jaar (€ 202.000) met € 68.000 toegenomen. De rentebaten over de liquide middelen zijn in 2017 gedaald naar vrijwel nihil. Wel is in 2017 eenmalig een rentevergoeding van de Belastingdienst ontvangen (€ 265.000).

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering belastingplicht overheidsondernemingen van kracht. Uitgangspunt in deze jaarrekening vormt toepassing van de in deze wet opgenomen subjectvrijstelling (artikel 6b lid 1 Vpb), inhoudende een gehele vrijstelling van belastingplicht voor het lichaam (zijnde de SKU) als zodanig. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 is een vrijstelling verkregen. Het overleg met de Belastingdienst omtrent berekeningswijze en grondslagen van deze subjectvrijstelling voor na 2018 is gaande.

Fiscale eenheid vpb

Radboud University Holding B.V. en haar vier deelnemingen vormen samen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Per balansdatum is geen vordering latente belastingen opgenomen aangezien omtrent de omvang van de compensabele verliezen onzekerheid bestaat. Mede daarom is in de resultatenrekening 2017 geen post vennootschapsbelasting opgenomen.

7 Enkelvoudige balans per 31 december 2017

<i>bedragen x € 1000,-</i>	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa	355.303	343.463
Financiële vaste activa	12.145	8.986
Totaal vaste activa	367.448	352.450
Vorraden	317	292
Vorderingen	26.263	25.818
Liquide middelen	86.197	97.322
Rekening-courant groepsmaatschappijen	-202	43
Totaal vlottende activa	112.575	123.475
	480.023	475.924
Eigen vermogen	294.185	293.263
Voorzieningen	37.144	40.338
Langlopende schulden	2.186	2.620
Kortlopende schulden	146.508	139.703
Totaal passiva	480.023	475.924

8 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2017

<i>bedragen x € 1000,-</i>			
Baten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Rijksbijdragen (excl. werkplaatsfunctie)	292.881	282.355	286.853
College-, cursus-, les- en examengelden	39.516	37.000	37.664
Baten werk i.o.v. derden	170.089	164.880	167.635
Overige baten derden	43.673	40.581	44.692
Totaal baten	546.159	524.816	536.843
Lasten			
Personele lasten	381.722	372.435	380.766
Afschrijvingen	29.643	29.392	29.258
Huisvestingslasten	30.355	18.909	24.040
Overige lasten	105.971	105.617	101.013
Totaal lasten	547.691	526.353	535.077
Saldo baten en lasten	-1.532	-1.537	1.766
Financiële baten	601	391	610
Resultaat deelnemingen	1.854	520	-2.151
Exploitatieresultaat	923	-626	225

9 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

9.1 Algemeen

Voor de enkelvoudige jaarrekening geldt dat dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gehanteerd als voor de geconsolideerde jaarrekening in paragraaf 4.2.

9.2 Aansluiting enkelvoudige en geconsolideerde materiële vaste activa

bedragen x € 1000,-	2017	2016
Enkelvoudig	355.303	343.463
Verbonden partijen		
– Gebouwen en terreinen	11.493	11.381
– Inventaris en apparatuur	56	127
Totaal verbonden partijen	11.549	11.508
Geconsolideerd	366.852	354.971

Een toelichting op de mutaties is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans. De materiële vaste activa van de verbonden partijen betreffen de gebouwen van B.V. Campus Radboud Universiteit alsmede inventaris van B.V. Campus Radboud Universiteit en de VOF Uitvoeringsorganisatie Beroepsopleiding Advocaten.

9.3 Overzicht financiële vaste activa

bedragen x € 1000,-	Boekwaarde 01-01-2017	Mutaties		Boekwaarde 31-12-2017
		Investeringen 2017	Resultaat 2017	
Deelnemingen				
Radboud University Holding B.V.	-1.165	2.700	1.853	3.388
		Verstrekte leningen u/g 2017	Aflossingen/ afboekingen 2017	
Leningen aan deelnemingen en verbonden partijen				
B.V. Campus Radboud Universiteit	9.937	-3.349		6.588
Radboud University Participations B.V.	161	75	0	236
Overige leningen	53	-24		29
Subtotaal leningen	10.151	-3.298	0	6.853
Overige langlopende vorderingen	0	1.904	0	1.904
Totaal financiële vaste activa	8.986	1.306	1.853	12.145

Leningen aan deelnemingen en verbonden partijen

Dit betreft:

- Drie door de Radboud Universiteit verstrekte leningen (nominaal groot € 7,4 miljoen, € 4,4 miljoen en € 10,5 miljoen) in verband met de aankoop/financiering van de gebouwen Mercator I, II en III. De over de leningen afgesproken rente bedraagt 4 procent, de oorspronkelijke looptijd van de leningen bedraagt respectievelijk 18, 24 en 25 jaar. Als zekerheid voor de leningen is een hypotheekrecht gevestigd op de gebouwen Mercator I, II en III.
- Drie door de Radboud Universiteit verstrekte leningen in verband met door Radboud University Participations B.V. aan Secmatix B.V. verstrekte financiering ad € 236.000 (exclusief rente).
- Een lening aan een start-up ad € 29.000.

9.4 Voorraden

De voorraden betreffen gebruiksgoederen gewaardeerd tegen vaste verrekenprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

9.5 Vorderingen

Het verschil met de geconsolideerde balans ad circa € 1,4 miljoen lager (2016: € 0,5 miljoen) betreft de eliminatie van voornamelijk de interne vordering van het Universitair Vastgoed Bedrijf op B.V. Campus ad € 2,1 miljoen.

Er zijn geen nadere afspraken gemaakt over de condities van de verstrekte rekening-couranten, anders dan dat er rentevergoeding verschuldigd is.

9.6 Rekening-courant groepsmaatschappijen

Dit betreft de rekening-courantverhoudingen met:

Radboud University Holding B.V.	€ - 0,3 miljoen	(2016: € 0,3 miljoen)
Campus Detachering B.V.	€ 0,1 miljoen	(2016: -/- € 0,1 miljoen)
B.V. Campus	€ 0,5 miljoen	(2016: -/- € 0,2 miljoen)
Radboud Participations B.V.	€ - 0,1 miljoen	(2016: € 0,0 miljoen)

9.7 Liquide middelen

bedragen x € 1000,-	2017	2016
Bank- en girorekeningen	21.165	32.294
Depositorrekeningen	65.000	65.000
Kas	31	28
Totaal	86.197	97.322

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

9.8 Aansluitingen enkelvoudige en geconsolideerde vermogenspositie

Het enkelvoudige en geconsolideerde eigen vermogen is in het verslagjaar als volgt toegenomen:

bedragen x € 1000,-		
Eigen vermogen jaarrekening 31-12-2016		
- enkelvoudig	293.263	
- verbonden partijen zonder kapitaalsbelang	1.405	
- geconsolideerd		294.668
Resultaat 2017		
- enkelvoudig	923	
- verbonden partijen zonder kapitaalsbelang	194	
- geconsolideerd		1.117
Eigen vermogen per 31-12-2017:		
- enkelvoudig	294.186	
- verbonden partijen zonder kapitaalsbelang	1.599	
- geconsolideerd	295.785	295.785

Het verschil tussen enkelvoudig en geconsolideerd eigen vermogen en resultaat bestaat uit de verbonden partijen zonder kapitaalsbelang. De samenstelling van eigen vermogen en resultaat van deze partijen is opgenomen in het 'Overzicht verbonden partijen'.

9.9 Voorzieningen

Het verschil tussen de voorzieningen op de enkelvoudige en de geconsolideerde balans bedraagt € 0,4 miljoen (2016: € 2,9 miljoen) en betreft hoofdzakelijk B.V. Campus.

9.10 Langlopende schulden

Zie voor een toelichting paragraaf 5.8.

9.11 Kortlopende schulden

Het verschil met de geconsolideerde kortlopende schulden ad € 4,9 miljoen (2016: € 4,5 miljoen) betreft met name de kortlopende schulden van:

- B.V. Campus: € 0,5 miljoen (2016: € 0,7 miljoen)
- RBA B.V.: € 3,7 miljoen (2016: € 3,6 miljoen)
- Stichtingen SBRO en SJPO: € 0,3 miljoen (2016: € 0,2 miljoen)

9.12 Aansluitingen enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten

bedragen x € 1 miljoen	2017			2016		
	enkelvoudig	verbonden partijen overige stichtingen RUH, eliminatie- posten consolidatie	geconsolideerd	enkelvoudig	verbonden partijen overige stichtingen RUH, eliminatie- posten consolidatie	geconsolideerd
Baten	546,2	8,9	555,1	536,8	7,9	544,7
Lasten	547,7	6,6	554,3	535,0	9,6	544,6
Saldo baten en lasten	-1,5	2,3	0,8	1,8	-1,7	0,1
Financiële baten	0,6	-0,3	0,3	0,6	-0,4	0,2
Resultaat deelnemingen	1,8	-1,8	0,0	-2,2	2,2	0,0
Exploitatieresultaat	0,9	0,2	1,1	0,2	0,1	0,3

9.13 Resultaat deelnemingen

Het resultaat is gespecificeerd in paragraaf 9.3.

9.14 Overige toelichtingen enkelvoudig

Voor de niet uit de balans blijkende regelingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans. Enkelvoudig hebben de verplichtingen inzake nieuwbouwprojecten een omvang van € 18,6 miljoen.

- Het aantal fte's enkelvoudig en geconsolideerd is gelijk. Bij de verbonden partijen zijn geen medewerkers in dienst. Zie ook de toelichting op het aantal fte's hierna in paragraaf 10.
- De rijksbijdrage Academisch Ziekenhuis wordt verstrekt aan het Radboudumc, waarmee de Radboud Universiteit gezamenlijk de Stichting Katholieke Universiteit vormt.

9.15 Niet in de balans opgenomen regelingen

De Radboud Universiteit heeft aan B.V. Campus verklaard de leningen en de rekening-courantfaciliteit niet op korte termijn, dat wil zeggen: voor eind 2018, op te eisen.

Meerderheidsdeelneming (B.V. of N.V.)

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap)

[illegible]

Verbonden partijen (meerderheidsdeelneming of beslissende zeggenschap)

Naam	Doelstelling	Bestuur	Directie
Radboud University Holding B.V.	O.a. onroerende zaken		Prof. dr. A. Bregman
SBRO	Rechtswetenschappelijk onderzoek	Prof. mr. C.J.H. Jansen (voorzitter)	n.v.t.
		Prof. mr. S.E. Bartels	
		Prof. mr. M.P. Nieuwe Weme	
		Prof. mr. C.D.J. Buiten	
		Mr. B.A. Schuiling	
SJPO	Postdoctoraal onderwijs rechten	Prof. mr. C.J.H. Jansen (voorzitter)	n.v.t.
		Prof. mr. F.W.J.M. Schols	
		Mr. T.E.P.A. Lam	
VOF Uitvoeringsorganisatie Beroepsopleiding Advocaten gevestigd te Nijmegen	Contractonderwijs		Mw. mr. M.L.A. van den Bosch
			Drs. N.L. van der Heijden
			Mw. mr. M. van den Griendt

9.17 Bestemming exploitatieresultaat

Het college van bestuur stelt voor het resultaat aan het eigen vermogen toe te voegen.
In de toelichting op de geconsolideerde balans is bij de post Eigen vermogen aangegeven welke bestemmingen daarbij zijn benoemd.

De overige gegevens

Specificatie naar eenheden

	a. Opbrengst werk i.o.v. derden	b. Personele lasten	c. Materiële lasten	Totaal lasten	Fte WP	Fte OBP	Fte totaal
Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen	1.024	9.120	2.918	12.038	69	30	99
Faculteit der Letteren	10.927	32.803	8.295	41.099	273	108	381
Faculteit der Managementwetenschappen	4.548	24.039	7.441	31.480	193	66	259
Faculteit der Medische Wetenschappen (Radboudumc)	97.803	121.958	52.765	174.723	1.025	627	1.652
Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	35.471	63.417	36.819	100.236	568	289	857
Faculteit der Rechtsgeleerdheid	2.312	20.872	6.294	27.167	148	112	260
Faculteit der Sociale Wetenschappen	12.648	42.592	12.595	55.186	382	147	529
Totaal faculteiten	164.733	314.801	127.127	441.929	2.658	1.379	4.037
Radboud Services	0	54.375	69.056	123.431	0	735	735
Donders Centre for Cognitive Neuroimaging	5.053	6.285	4.175	10.460	60	21	81
ITS	-131	357	-14	343	3	0	3
Radboud Docenten Academie	434	3.404	461	3.865	22	13	35
Totaal instituten	5.356	10.046	4.622	14.668	85	34	119
B.V. Campus	0	0	1.389	1.389	0	0	0
Campus Detachering B.V.	0	5.729	115	5.844	0	0	0
Overige stichtingen	0	0	246	246	0	0	0
Radboud Beroepsopleiding Advocaten B.V.	5.607	0	4.919	4.919	0	0	0
Radboud University Holding B.V.	0	0	1	1	0	0	0
Radboud University Participations B.V.	0	0	381	381	0	0	0
Totaal verbonden partijen	5.607	5.729	7.052	12.781	0	0	0
Algemene universitaire activiteiten	0	5.516	17.849	23.365	0	0	0
Concern	0	1.954	2.010	3.964	0	0	0
Concerninformatiesystemen	0	389	9.003	9.392	0	0	0
Vastgoed	0	0	30.075	30.075	0	0	0
Totaal centraal	0	7.859	58.936	66.796	0	0	0
Consolidatieposten enkelvoudige jaarrekening	0	-5.359	-93.772	-99.131	0	0	0
Consolidatieposten geconsolideerde jaarrekening	0	-4.557	-1.643	-6.200	0	0	0
Totaal eliminaties		-9.916	-95.415	-105.331	0	0	0
	175.696	382.894	171.378	554.272	2.743	2.148	4.891

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Bestemming exploitatieresultaat

Het college van bestuur stelt voor het resultaat aan het eigen vermogen toe te voegen. In de toelichting op de geconsolideerde balans is bij de post Eigen vermogen aangegeven welke bestemmingen daarbij zijn benoemd.

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2017 is vastgesteld door het college van bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen op 9 mei 2018.

College van bestuur:

Daniël Wigboldus, voorzitter

Wilma de Koning-Martens, vicevoorzitter

Han van Krieken, rector magnificus

Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening is goedgekeurd door het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit op 9 mei 2018.

Stichtingsbestuur:

Loek Hermans, voorzitter

Lilian Gonçalves-Ho Kang You, vicevoorzitter

Peter Holland, lid

Maria Henneman, lid

Hans Stoof, lid

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur van Radboud Universiteit Nijmegen en het stichtingsbestuur van Stichting Katholieke Universiteit

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Radboud Universiteit Nijmegen te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Radboud Universiteit Nijmegen op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Radboud Universiteit Nijmegen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

WVU262DZ3PPM-645764443-104

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226365), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op €5,5 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op €11,5 miljoen, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3 Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. In deze paragraaf van het accountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT die van toepassing is op het jaar 2017. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het stichtingsbestuur overeengekomen dat wij aan het stichtingsbestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €250.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Radboud Universiteit Nijmegen maakt samen met Radboudumc deel uit van Stichting Katholieke Universiteit. De financiële informatie van Radboud Universiteit Nijmegen, Radboudumc en hun groepsonderdelen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Katholieke Universiteit. Radboud Universiteit Nijmegen is een onderwijsinstelling op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en stelt op basis van die wet een eigen jaarverslag op.

Radboud Universiteit Nijmegen staat als onderwijsinstelling aan het hoofd van een groep van organisaties, die verder bestaat uit Radboud University Holding B.V., Stichting ter Bevordering van Rechtsgeleerd Onderzoek en Stichting Steunfonds Juridisch Postdoctoraal Onderwijs. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Radboud Universiteit Nijmegen. De uitvoering van de activiteiten van de Faculteit der Medische Wetenschappen in het kader van Onderwijs en Onderzoek (O&O) is ondergebracht in het Radboudumc. Conform de richtlijn voor de jaarverslaggeving 660.506, zijn de baten uit Onderwijs en Onderzoek (O&O-gelden) en de daaraan toe te rekenen lasten van de facultaire taken integraal in de geconsolideerde jaarrekening van Radboud Universiteit Nijmegen verwerkt.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op Radboud Universiteit Nijmegen zijnde de onderwijsinstelling, als significant onderdeel. Bij dit onderdeel is een controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd omdat deze individueel een significante omvang heeft. De overige groepsonderdelen, zijn individueel als niet-significant aangemerkt aangezien zij individueel geen van alle meer dan 3% van de geconsolideerde baten of 3% van het geconsolideerde balanstotaal.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

Opbrengsten	98%
Balanstotaal	96%

Radboud Universiteit Nijmegen, 9 mei 2018, WVU262DZ3PPM-645764443-104

Pagina 2 van 10

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met het stichtingsbestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Kernpunten	Onze controlewerkzaamheden op de kernpunten
-------------------	--

Wijzigingen in de kernpunten

Het kernpunt tegenwaarde vermogen Medische Faculteit der Wetenschappen is niet langer van toepassing gezien de incidentele aard van deze aanpassing in 2016. Het kernpunt waardering materiële vaste activa en de daaraan gerelateerde voorziening sloop/asbest is in 2017 verder gespecificeerd naar de waardering van de voorziening sloop/asbest.

Daarnaast is het kernpunt met betrekking tot personele voorzieningen verder meer toegespitst op de waardering van de voorziening Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten (WNU, voorheen wachtgeldvoorziening), gezien de afgenomen significantie van de overige personele voorzieningen reorganisaties en herstructurering, en seniorenregeling.

Kernpunten

Waardering voorziening sloopkosten/asbestverwijdering

De toelichtingen op gebouwen en terreinen, en de voorziening zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referentie 5.1 respectievelijk referentie 5.7.

Het vastgoedbeleid van Radboud Universiteit Nijmegen is verankerd in het door het college van bestuur en het stichtingsbestuur goedgekeurde meerjaren investeringsplan 2016 (2016- 2025). In dit plan zijn in 2017 de laatste vastgoedontwikkelingen verwerkt op basis waarvan besluiten over nieuwbouw, renovatie en sloop worden genomen.

Radboud Universiteit heeft het beleid dat voor panden waarvoor een bestuursbesluit is genomen tot renovatie of sloop, een voorziening voor noodzakelijke asbestsanering wordt gevormd. Voor verwachte kosten voor asbestsanering voor gebouwen waarvoor geen besluit is genomen, worden de verwachte kosten in de 'niet in de balans opgenomen regelingen' (referentie 5.10) toegelicht.

Het bestuur heeft een inschatting gemaakt van de verwachte uitgaven voor asbestverwijdering en de daaraan gerelateerde sloopkosten ten behoeve van de bepaling van de betreffende voorziening. Voor deze inschatting heeft het management gebruik gemaakt van taxaties van externe deskundigen. De uitgangspunten zoals het aantal m² en verwachte kosten zijn bij het opmaken van de jaarrekening geactualiseerd op basis van de meest recente taxaties en kosten van asbestsaneringen in 2017.

Gegeven de hoogte van de voorziening en de inherente schattingsonzekerheid vinden wij de waardering van deze voorziening een kernpunt in onze controle.

Onze controlewerkzaamheden op de kernpunten

Wij hebben kennisgenomen van de plannen, analyses en financiële onderbouwingen voor sloop- en verwijderingswerkzaamheden voor asbest volgens het vastgoedplan. We hebben hierbij getoetst of alle panden waarvoor bestuursbesluiten aanwezig zijn, zijn verwerkt in de voorziening sloopkosten/asbestverwijdering en daaraan toe te kennen sloopkosten.

Voor de nadere analyse van de verwachte kosten voor asbestverwijdering hebben wij de deskundigheid en onafhankelijkheid van de externe deskundigen geëvalueerd. Tevens hebben we inzicht verworven in het werk van de externe deskundigen om vast te stellen dat de taxaties adequaat zijn voor het vormen van de voorziening.

Wij hebben de redelijkheid van de taxaties beoordeeld aan de hand van uitgevoerde asbestsaneringen die in 2017 zijn uitgevoerd aan de hand van inkoopfacturen. Vervolgens hebben wij getoetst of de informatie uit geactualiseerde taxaties van de deskundigen en recente asbesttransacties juist en volledig zijn verwerkt in de schattingen van de verwachte kosten voor toekomstige asbestverwijdering.

Bij de bovenstaande werkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen of bijzonderheden aangetroffen.

Kernpunten

Toerekening van baten contractonderzoek

De toelichtingen op contractonderzoek als onderdeel van de baten werk in opdracht van derden Onderwijs en Onderzoek (O&O) zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referentie 5.9 en 6.3.

De baten contractonderzoek bedragen €135,3 miljoen en zijn afkomstig uit meerjarige onderzoeksprojecten. Hieruit vloeit de balanspositie kortlopende schulden onderhanden werk (voortontvangen subsidies) €48,6 miljoen per 31 december 2017 voort.

De verantwoordelijkheid inzake de uitvoering en beheersing van de onderzoeksprojecten ligt bij de faculteiten. Dit houdt in dat de procedures omtrent het contractonderzoek decentraal zijn ingericht. De monitoring op tijdige afsluiting van projecten en een analyse van de projectstanden wordt decentraal, 4-maandelijks, met behulp van signaallijsten door projectadministrateurs geanalyseerd. De uitkomsten van de projectresultaten worden verwerkt in de financiële administratie.

De onderzoeksprojecten kennen vaak een looptijd van meerdere jaren waarbij verschillende subsidieregelingen van toepassing zijn. De baten worden toegerekend aan jaren in lijn met de ontwikkeling van de (verwachte) uitvoeringskosten. Inherent kent het uitvoeren van onderzoek een onvoorspelbaar karakter. Dit vraagt periodieke herijking van de verwachte uitvoeringskosten, met name ten aanzien van de personele inzet en daarmee samenhangend de toerekening van baten.

Gegeven de omvang van de baten contractonderzoek, het decentrale karakter, de diversiteit van subsidieregelingen en het schattingselement omtrent de nog te maken uitvoeringskosten vinden wij dit in lijn met voorgaand jaar een kernpunt in onze controle.

Onze controlewerkzaamheden op de kernpunten

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de systematiek voor en de interne beheersing omtrent het toerekenen van personele kosten, overhead en overige kosten aan onderzoeksprojecten getoetst. In dit kader hebben wij de betrouwbaarheid van de signaleringslijsten die gebruikt worden door projectcontrollers om risico's te identificeren vastgesteld evenals de adequate opvolging per jaareinde.

Wij hebben voor de projecten die in 2017 zijn afgesloten, de eerdere inschattingen getoetst, teneinde de redelijkheid van de managementschattingen vast te stellen met als doel de aard en omvang van de werkzaamheden te bepalen.

Wij hebben een deelwaarneming verricht en voor deze geselecteerde projecten de juistheid en volledigheid van de toegerekende personele- en overige kosten getoetst aan de hand van aanstellingsovereenkomsten, salarisgegevens, ingediende projectbegrotingen, facturen en voor de opslag indirecte personele kosten de consistente toepassing van de gehanteerde overheadpercentages en overeenstemming met de subsidievoorwaarden.

Voor de geselecteerde projecten is tevens de opbrengstverantwoording en de daaruit voortkomende balanswaardering geëvalueerd. De voortgang, gebaseerd op de gerealiseerde en de volgens de projectleider nog te verwachten uren en de hieraan gerelateerde kosten, is vergeleken met de subsidievoorwaarden en de in de projectbegroting opgenomen kosten.

Bij de bovenstaande werkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen of bijzonderheden aangetroffen.

Kernpunten

Waardering van voorziening Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten (WNU)

De toelichtingen op deze voorziening (voorheen wachtgeld) is opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referentie 5.7.

Radboud Universiteit Nijmegen heeft ultimo 2017 voor €10,2 miljoen aan WNU-voorziening verantwoord, bestemd voor toekomstige arbeidsrechtelijke verplichtingen.

De voorziening is op persoonsniveau opgebouwd op basis van UWV-opgaves (voor het wettelijke deel) en RAET-opgaves (voor het bovenwettelijke deel). De omvang van de voorziening is tevens beïnvloed door schattingen van het management omtrent de looptijd van de verwachte verplichtingen vanuit de werkloosheidsregeling en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten. Radboud Universiteit neemt vanuit het oogpunt van voorzichtigheid de maximale verplichting op, op basis van opgebouwde rechten.

Gegeven de omvang van de voorziening en het schattingselement vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

Onze controlewerkzaamheden op de kernpunten

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennisgenomen van de cao en (boven)wettelijke bepalingen.

Wij hebben de interne beheersing omtrent de juistheid van de in de salarisadministratie opgenomen gegevens getoetst. Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we geconcludeerd dat we in het kader van de jaarrekeningcontrole kunnen steunen op deze interne beheersing.

Aanvullend hebben wij getoetst of de gehanteerde salarisgegevens in de berekening van de voorziening aansluit met de salarisadministratie. We hebben de redelijkheid en consistente verwerking van de gehanteerde uitgangspunten betreffende de (bovenwettelijke) werkloosheidsregeling getoetst met behulp van UWV-opgaves (wettelijk) en RAET-opgaves (bovenwettelijk) op persoonsniveau.

Radboud Universiteit neemt de maximale verplichting op en houdt geen rekening met eventuele terugkeerkanalen van de medewerkers of medewerkers die eerder een nieuwe baan vinden. Dit hebben we beoordeeld als voorzichtig maar binnen een acceptabele bandbreedte.

Benadrukking van toelichting op de aansprakelijkheid uit hoofde van financieringsovereenkomst Radboudumc in de jaarrekening

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel niet in de balans opgenomen regelingen in de toelichting op pagina 70 van de jaarrekening, waarin de aansprakelijkheid van Radboud Universiteit Nijmegen is toegelicht uit hoofde van een door Radboudumc afgesloten financieringsovereenkomst en waarbij Stichting Katholieke Universiteit zekerheden heeft verstrekt. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Benoeming

Wij zijn door het stichtingsbestuur op 11 november 2015 benoemd als accountant van Radboud Universiteit Nijmegen vanaf de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Overzicht kengetallen Radboud Universiteit;
- Algemeen;
- Onderwijs;
- Wetenschappelijk onderzoek;
- Maatschappelijke impact;
- Studenten;
- Medewerkers;
- Vertrouwenpersonen en klachtencommissies;
- Vastgoed en infrastructuur;
- Organisatie en werkwijze;
- Organogram;
- Financieel beeld;
- Verslag van de toezichthouder – Radboud Universiteit
- De overige gegevens;
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en het stichtingsbestuur voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het stichtingsbestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 9 mei 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet wordt ontdekt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het stichtingsbestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het stichtingsbestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het stichtingsbestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het stichtingsbestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Bijlagen

Bijlage I

Bestuurlijke agenda 2017

De ambities van de Radboud Universiteit voor de komende jaren zijn vastgelegd in het strategisch plan 2015-2020: 'De universiteit wil in 2020 niet alleen tot de top van de Nederlandse universiteiten behoren, maar ook gerekend worden tot de Europese top en op mondiaal niveau nog meer aanzien hebben' (strategisch plan 2015-2020, pagina 1).

In het strategisch plan zijn de doelen geformuleerd voor de periode 2015-2020.

In deze bestuurlijke agenda geeft de universiteit aan welke activiteiten ze in het licht van deze doelstellingen in 2017 ontplooit. Achtereenvolgens wordt ingegaan op onderwijs en onderzoek, studenten, medewerkers, alumni, financiën, infrastructuur, organisatie en werkwijze. Per onderdeel is de hoofdlijn uit het strategisch plan 2015-2020 opgenomen en zijn – kort en voor zover op dit moment mogelijk – de plannen voor 2017 weergegeven. De bestuurlijke agenda vindt zijn financiële vertaling in de begroting 2017.

1 Academisch onderwijs op hoog niveau

De Radboud Universiteit wil haar studenten academisch vormen in een internationale context en hen stimuleren de onafhankelijke zoektocht naar het nieuwe aan te gaan, in het besef dat die zoektocht naar kennis ook na de studie aan de universiteit doorgaat. Kwaliteit, binding en duidelijkheid zijn de kernwoorden die het onderwijs van de Radboud Universiteit drijven.

Kwaliteitszorg

- De interne kwaliteitszorg van de Radboud Universiteit krijgt een nieuwe impuls, mede met het oog op de voorbereiding van de Instellingstoets kwaliteitszorg, die in het voorjaar 2017 plaatsvindt. De interne kwaliteitszorg wordt meer gericht op verbetering en minder op verantwoording. Er worden enkele nieuwe instrumenten geïntroduceerd die vooral beogen de kwaliteitscultuur binnen de opleidingen te versterken.
- Visitatie- en accreditatieprocedures: in 2017 worden de opleidingen bestuurskunde, politicologie, rechtsgeleerdheid, filosofie, onderwijskunde, pedagogische wetenschappen, informatiekunde, geneeskunde en biomedische wetenschappen gevisiteerd.

Onderwijsbeleid en profilering onderwijs

- Het college van bestuur geeft in 2017 verder vorm aan aantrekkelijke lerarenopleidingen, met als doel meer academisch gevormde docenten voor de klas. De inrichting van nieuwe, tweejarige geïntegreerde educatieve masteropleidingen moet hieraan bijdragen. De Radboud Docenten Academie en betrokken faculteiten werken in de tweejarige masteropleiding nauw samen. De verwachte start van de tweejarige opleidingen is september 2017. De eenjarige lerarenopleidingen blijven voortbestaan, waarbij het aantal CROHO-labels wordt gereduceerd van achttien naar drie (Taalvakken, Zaakvakken, Exact).
- Het is de bedoeling dat in september 2017 een volledig academische bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs (PWPO) van start gaat. Deze opleiding leidt tot een lesbevoegdheid in het primair onderwijs. De opleiding komt naast het bestaande opleidingstraject ALPO, dat wordt uitgevoerd in samenwerking met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Het college van bestuur beraadt zich op instrumenten om ervoor te zorgen dat de onderwijsstaak binnen de instelling evenwaardig wordt gepercipieerd aan de onderzoekstaak. In dat kader wordt onder andere gekeken naar de uitgebreide kwalificatie onderwijs (UKO) en naar het systeem van *principal lecturers*, zoals dat binnen het Radboudumc wordt gehanteerd.

- Er wordt stevig ingezet op het gebruik van ICT in het onderwijs, bijvoorbeeld digitaal toetsen, feedback tools en ondersteuning en professionalisering van docenten. Dit wordt geïnitieerd en gecoördineerd door de programmaraad ICT in het Onderwijs.

Radboud Honours Academy

De Radboud Honours Academy zet in op verdere verbetering en verbreding van het onderwijsaanbod. Dit geldt voor zowel het interdisciplinaire programma als de facultaire programma's. Er zal ook een Engelstalig programma worden ontwikkeld.

Aansluiting vo-ho

- In 2017 krijgt het pre-universitair college alfa- en gammafaculteiten, het PUC Humanities, concreet vorm. Het PUC Humanities heeft tot doel leerlingen met een interesse in de alfa- en gammawetenschappen beter voor te bereiden op de universiteit. Tevens ontwikkelt het PUC een nieuw excellentieprogramma, dat zich vooral richt op talentvolle leerlingen die gekozen hebben voor een maatschappijprofiel.
- Het Platform vo-ho, een netwerk met vijf ho-instellingen en zestig vo-scholen, wordt verder verstevigd. In 2017 wordt, na een succesvolle eerste editie in 2016, opnieuw een conferentie op de Radboud Universiteit georganiseerd voor schoolleiders en docenten in het vo over de aansluiting tussen vo en wo.

Internationalisering onderwijs

De notitie Internationalisering 2014-2018 en de belangrijkste aanbevelingen van het rapport De Stille Kracht worden verder geïmplementeerd. De aantallen in- en uitgaande staf en studenten zijn fors toegenomen en in 2017 zullen deze nog verder stijgen.

Onder meer de volgende onderwerpen krijgen aandacht:

- ontwikkeling en ondersteuning nieuwe Engelstalige bachelors;
- verhoging instroom Engelstalige masters;
- ondersteuning van internationale studenten;
- betere huisvesting internationale studenten;
- een (virtueel) loket voor beurzen voor uitgaande studenten;
- stroomlijning en verbetering processen (onder andere overgang naar Osiris) ten behoeve van faculteiten;
- verbetering van de informatievoorziening naar studenten en medewerkers (zowel inkomend als uitgaand);
- verdere uitbreiding Radboud Summer School.

2 Wetenschappelijk onderzoek van wereldniveau

De Radboud Universiteit koestert een levendige, succesvolle onderzoeksgemeenschap die nieuwe inzichten en ideeën genereert en zo vanuit het hele spectrum aan wetenschapsgebieden nationaal en internationaal bijdraagt aan de culturele, maatschappelijke en economische ontwikkeling. Het onderzoek voedt het onderwijs; de verbinding tussen onderwijs en onderzoek is de belangrijkste pijler in het streven naar excellentie.

Kwaliteitszorg onderzoek

Voor 2017 is de externe beoordeling gepland van het Behavioural Science Institute (BSI).

Begin 2017 verschijnen de rapportages waarover een standpunt wordt bepaald van:

- Onderzoekcentrum voor Staat en Recht (SteR)
- Toponderzoekschool NOVA
- Midterm-evaluatie Onderzoekcentrum Onderneming & Recht

Profilering van onderzoek

- **Healthy Brain.** De universiteit zet in op de opbouw van een brede community (Radboud Universiteit, Radboudumc en Max Planck Instituut) van onderzoekers rond het thema Healthy Brain. Deze onderzoekers zullen een substantieel cohort proefpersonen opbouwen en onderhouden, waaraan onderzoek vanuit verschillende specialismen wordt verricht. Healthy Brain wordt een specifiek Nijmeegs speerpunt in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda.
- **Verkend wordt of er – naast Healthy Brain – ook enkele andere universiteitsbrede en profilerende onderzoeksprojecten opgezet kunnen worden.**
- **Open access**
De ondersteuning van *gold open access* in relatie tot de landelijke *big deals* wordt verder ontwikkeld. Dit betreft workflows, financiële afhandeling en auteursrechtelijke adviezen. Het doel is *open access* verder te stimuleren en de wetenschappers te ontzorgen.

Radboud Excellence Initiative

In 2017 worden de achtste en negende selectieronde van het Radboud Excellence Initiative uitgevoerd.

Researchdatamanagement (RDM)

In het kader van researchdatamanagement lopen er drie pilots:

- Het RIS/RDS-project bevindt zich inmiddels in de fase van ingebruikname. Naar verwachting zal met ingang van januari 2017 bij alle faculteiten met RIS/RDS kunnen worden gewerkt.
- De resultaten van de pilot van het Donders Instituut zijn in het najaar van 2016 bekend. Op basis daarvan worden beslissingen genomen over het vervolg in 2017.
- Het Radboudumc ontwikkelt een eigen systeem (DRE) dat vanuit de Radboud Universiteit nauwgezet wordt gevolgd.

Internationalisering

De notitie Internationalisering 2014-2018 en de aanbevelingen uit het rapport De Stille Kracht worden verder geïmplementeerd. Onder meer de volgende onderwerpen krijgen aandacht:

- verdere samenwerking met specifieke partners en het expliciteren van het partnerbeleid;
- verbetering huisvesting internationale staf;
- verhoging uitgaande studie- en stagemobility en stafmobility, van docenten tot OBP;
- uitbreiding ondersteuning *international staff* (*dual careers, global lounge, international events, intercultural awareness*).

Valorisatie

De Radboud Universiteit wil nadrukkelijker laten zien hoe zij met haar onderwijs en onderzoek midden in de maatschappij staat, en waar mogelijk die positie verder uitbouwen. Vanuit de nieuwe afdeling Radboud Innovation is eind 2015 hiervoor een roadmap 2016-2018 ontwikkeld.

Belangrijke accenten voor 2017 zijn:

- Het verder uitbouwen van de Radboud-brede netwerkorganisatie. Radboud Innovation gaat optimaal samenwerken met alle faculteiten en zal haar activiteiten goed afstemmen met de andere innovatieafdelingen van faculteiten en Radboudumc.
- De netwerken van wetenschappers met bedrijven en maatschappelijke organisaties in kaart brengen (onder meer met CRM) en uitbreiden, ook middels samenwerkingsovereenkomsten.
- Wetenschappers in aanraking brengen met bedrijven en maatschappelijke organisaties om middelen voor onderzoek te acquireren, onder meer via subsidieprogramma's.
- Aansprekende voorbeelden van 'Radboud-impact' uit alle disciplines verzamelen en zichtbaar maken, zowel binnen de universiteit (om anderen te inspireren) als daarbuiten (om externe partijen te interesseren).

3 Studenten

De Radboud Universiteit voelt zich verantwoordelijk voor de persoonlijke ontwikkeling, de ontplooiing en het welbevinden van haar studenten en verwacht van haar studenten dat zij actief deelnemen aan het onderwijs en participeren in de academische gemeenschap.

Werving en voorlichting

- In 2017 worden de marketingplannen uitgevoerd die in samenwerking met de faculteiten zijn opgesteld voor bachelor- en masterwerving in Nederland en voor internationale werving. Daarbij wordt gebruikgemaakt van nieuw ontwikkelde communicatiestrategieën.
- Voor opleidingen met een instroomprobleem worden - in samenspraak met de desbetreffende faculteit - marketingcommunicatieplannen op maat ontwikkeld.

Voorzieningen voor studenten

- In het strategisch plan is vastgelegd dat communicatie naar studenten helder moet zijn. Dat betreft niet alleen de communicatie over opleidingen, maar ook de informatie over bredere activiteiten binnen de universiteit. In vervolg daarop zijn in samenspraak met de diverse doelgroepen nieuwe communicatiestrategieën ontwikkeld die moeten bijdragen aan een betere informatievoorziening voor (zittende) studenten. Deze strategieën worden in 2017 toegepast en getoetst.
- De verbouwing van het Gymnasium is in volle gang en de voorbereidingen voor een nieuw cultuurcentrum gaan onverminderd door. De rol van Cultuur op de Campus in relatie tot het cultuurcentrum wordt opnieuw bekeken.
- Met de komst van de nieuwe afdeling Studentenleven is het loket voor de ondersteuning van studentenorganisaties gerealiseerd. In 2017 zullen de informatievoorziening en activiteiten van deze afdeling vorm gaan krijgen.

4 Medewerkers

De Radboud Universiteit is een hechte academische gemeenschap waar medewerkers worden gestimuleerd in samenwerking met collega's het maximale uit zichzelf te halen en zo bij te dragen aan een succesvol onderwijs- en onderzoeksklimaat en een inspirerende campus.

Uitvoering hr-agenda

De vijf thema's uit de hr-agenda 'Werken met je talenten' worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Het gaat om:

- leiderschapsontwikkeling;
- vinden en binden van talenten;
- internationalisering;
- ontwikkeling van talenten van medewerkers;
- kwaliteit door diversiteit.

Per onderdeel is een themagroep ingesteld onder voorzitterschap van een decaan. Deze groepen rapporteren regelmatig aan de programmaraad, die de voortgang van het geheel coördineert.

Tenuretracks

Bekeken wordt of, en zo ja waar en op welke wijze, tenuretracks binnen de Radboud Universiteit ingericht kunnen worden.

Doorwerken na emeritaat/pensioen

Formulering van algemene uitgangspunten over doorwerken na emeritaat/pensioen en voorstellen hoe dit in de praktijk vorm te geven.

5 Alumni

De Radboud Universiteit koestert haar alumni. Zij vormen een waardevol maatschappelijk netwerk dat actief bijdraagt aan de missie van de universiteit.

Het aanbod van activiteiten en diensten voor alumni wordt verruimd en meer toegesneden op specifieke doelgroepen. Daarnaast worden meerdere partijen aan het alumnibeleid gekoppeld. De rol van de Radboud Alumni Board wordt verder ontwikkeld. In het kader van fondsenwerving worden nieuwe activiteiten op maat ontwikkeld waarvoor een belangrijk deel alumni deelnemen.

6 Financiën en infrastructuur

De Radboud Universiteit investeert in de verdere versterking van het onderwijs, onderzoek en de verdere internationalisering ervan.

Begrotingsproces

- De interne doorvertaling op het bekostigingsmodel wordt vormgegeven in verband met wijziging van de rijksbijdrage op het onderdeel promotiepremie.
- De nieuwe afspraken over medezeggenschap op de begroting worden gemonitord.

Planning-en-controlcyclus

In de planning-en-controlcyclus wordt meer plaats ingeruimd voor de follow-up en monitoring van verbeteracties uit diverse beoordelingen en evaluaties.

Vastgoed en onderhoud

In de Meerjareninvesteringsprognose 2016 zijn de belangrijkste projecten en uitdagingen voor de komende jaren opgenomen. Voor 2017 staan veel projecten op de rol, waaronder:

- De ontwikkeling in het centrumgebied in en nabij het Erasmusgebouw en in relatie tot een aanpassing van de huidige Refter tot *Food Court*. Er ligt hier een nauwe verbinding met het recentelijk ontwikkelde integrale restauratieve concept voor de campus. De organisatie van dit project start in 2017.
- De ontwikkelingen als gevolg van de inrichting in het Erasmusgebouw voor het mogelijk versneld uitvoeren van het groot onderhoud van dit gebouw.
- De uitwerking van het ontwerp voor het academiegebouw (Berchmanianum) en de invulling hiervan voor een aantal ondersteunende diensten van Radboud Services.

Uitgangspunten voor toekomstige huisvestingsvraagstukken

Er worden uitgangspunten geformuleerd voor de stedenbouwkundige en landschappelijke inrichting van de campus, de veiligheid, studentenhuisvesting, kantoor- en onderwijsconcepten, 24/7 en algemene voorzieningen.

ICT

- In 2017 wordt gestart met de aanleg van een glasvezelnetwerk.
- Het project 'Mobiele bereikbaarheid op orde' wordt, samen met het Radboudumc, vervolgd. Aanleiding is de slechte gsm-ontvangst op de campus door bepaalde gebouwconstructies van het Radboudumc en de universiteit.
- Wat betreft de ICT-werkplekken worden voorzieningen voor het gebruik van *own devices* verder uitgebouwd.

7 Organisatie en werkwijze

Organisatiewijzigingen

Organisatiewijzigingen worden conform de leidraad organisatiewijzigingen aan de medezeggenschap gemeld, waarna afspraken over de behandeling worden gemaakt.

Kwaliteit van de dienstverlening

In 2017 wordt, vanuit het oogpunt van optimale centrale en decentrale ondersteuning, gestart met een kolomsgewijze (ondersteuningsfunctiegerichte) doorlichting. Het gaat om de volgende kolommen: personeel en organisatie, facilitaire zaken (inclusief vastgoed), onderwijsondersteuning, onderzoeksondersteuning (inclusief valorisatie), Universiteitsbibliotheek, Sportcentrum en algemene zaken. Als eerste wordt de onderwijsondersteuning doorgelicht.

Duurzaamheid

De uitvoering van de in 2016 vastgestelde duurzaamheidsagenda van de Radboud Universiteit wordt verder opgepakt. Er is een programmaraad ingesteld die initieert, coördineert en rapporteert aan het college van bestuur.

Medezeggenschap: implicaties Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen

In samenspraak met het bestuur van de SKU, decanen en medezeggenschap wordt een standpunt ingenomen over de wijze waarop de wijzigingen volgens de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen in het medezeggenschapsstelsel van de universiteit worden geïmplementeerd.

Bescherming persoonsgegevens

De wijzigingen in de Wet bescherming persoonsgegevens en de Europese Algemene verordening gegevensbescherming worden geïmplementeerd.

Tweetaligheid

Internationalisering van staf- en studentenpopulatie maakt het dringend noodzakelijk de tweetaligheid van de universiteit verder uit te bouwen. Naast algemene informatie voor medewerkers en studenten moeten ook onderwijs- en examenregelingen (OER's), regels en richtlijnen in het Engels beschikbaar zijn.

Reputatie van de Radboud Universiteit

Er is een imago-onderzoek in uitvoering om te achterhalen hoe wetenschappelijk en bestuurlijk Nederland de Radboud Universiteit beoordeelt, met als doel meer grip te krijgen op de wijze waarop de universiteit haar reputatie kan verbeteren. In 2017 volgt op basis van de uitkomsten een plan van aanpak.

Fondsenwerving

In 2016 is het Bureau Fondsenwerving van start gegaan. Verschillende projecten zijn al gaande en verdere mogelijkheden voor fondsenwerving (bijvoorbeeld bij de aankomende lustra) worden verkend.

Bijlage II

Overzichtstabel omgevingsanalyse

Politiek	Economisch/concurrentie	Demografisch	Technologisch	Sociaal-cultureel
Nationaal:	Nationaal:	Nationaal:	(Inter)nationaal:	Nationaal:
Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek	Regionale samenwerking: (internationale) positie Radboud Universiteit handhaven/versteven	Regionale krimp - ontgroening	Verrijking didactiek door o.a. <i>blended learning</i> , virtual reality, <i>gamification</i> , <i>serious gaming</i>	Opkomst Generatie Z aan universiteit
Topsectorenbeleid en Nationale Wetenschapsagenda. Missiegedreven onderzoek SSH	Nieuwe kwaliteitsafspraken	Grotere doorstroom vwo-wo	Organiseren van flexibiliteit door o.a. open onderwijs, <i>microcredentialing</i>	Veranderingen toegankelijkheid hoger onderwijs: gelijke kansen versus selectie aan de poort
Regeerakkoord Rutte III	Onderzoek naar carrières van afgestudeerden, loopbaanpaden	Grotere doorstroom hbo-wo	Adaptief leren mogelijk door o.a. digitaal toetsen, <i>learning analytics</i> , kunstmatige intelligentie	Talentontwikkeling centraal, o.a. tot uiting in maatwerkdiploma voortgezet onderwijs. Debat toekomst onderwijs: personalisering, meer aandacht voor persoonsvorming en vaardigheden en minder voor kennisoverdracht
Internationalisering, impact, loopbaanpaden, arbeidsmarktfixus, carrières afgestudeerden	Samenwerking in publiek-private consortia	Meer aanwas internationale studenten	Arbeidsmarkt verandert o.i.v. technologie en kunstmatige intelligentie, tegelijkertijd meer vraag naar persoonsvorming	Roep om flexibilisering hoger onderwijs
Inzet op internationalisering hoger onderwijs	Focus op maatschappelijke impact van onderzoek en innovatie			Onderwijsvernieuwingen in het po en vo
Scherper toezicht overgang Engelstalige opleidingen	Verbinding maatschappij, invloed maatschappelijk veld		<i>Open science</i> en <i>open access</i> worden de norm	Meer verbinding tussen onderwijs en maatschappij
Herziening bekostigingssystematiek, meer geld 4TU (of bèta/techniek)	Concurrentie versterkt			Toenemend belang leven lang leren
Internationaal:	Internationaal:	Internationaal:	Internationaal:	Internationaal:
Overgang Horizon 2020 naar KP9	Impact criterium voor subsidies	Meer aanwas internationale studenten	Idem	Idem
Meerjarig financieel kader EU	Reputatie en rankings			
Moderniseringsagenda hoger onderwijs	Prestatiegerichte bekostiging			
Brexit	Brexit			

Bijlage III

Overzicht Kengetallen Radboud Universiteit

Studenten	Jaar		
	2015	2016	2017
Studenten (stand 1 oktober)	19.309	19.899	20.967
– waarvan vrouwen (%)	56	58	59
– waarvan bachelorstudenten	12.216	12.567	13.556
– waarvan masterstudenten	7.093	7.332	7.411
– waarvan internationale studenten (%)	7,7	9,7	10,2
Exchange students (inkomend)	676	843	988
Exchange students (uitgaand)	907	1.127	961
Eerstejaarsstudenten bachelor (eerstejaars instelling)	3.517	3.914	4.582
– waarvan internationale eerstejaarsstudenten bachelor (%)	6,9	16,7	12,0
Marktaandeel bachelor (eerstejaars wo) (%)	7,1	7,5	7,8
Eerstejaarsstudenten master (eerstejaars instelling)	553	618	653
– waarvan internationale eerstejaarsstudenten master (%)	256	295	286
Marktaandeel master (eerstejaars instelling) (%)	3,6	3,8	3,8
Deelnemers Radboud Summer School	370	500	615
Onderwijs	2015	2016	2017
Bacheloropleidingen	37	37	37
Masteropleidingen	75	76	74
<i>Diploma's en arbeidsmarktperspectief</i>			
Bachelordiploma's	2.720	2.672	2.619
Bachelorrendement (in 4 jaar) (%)	77,2	78,2	74,8
Masterdiploma's	2.857	2.791	2.947
Betaalde baan 1,5 jaar na afstuderen (%)	93,0	94,5	94,4
<i>Studenttevredenheid</i>			
Gemiddeld rapportcijfer Radboud Universiteit	8,0	8,0	8,0
Gemiddeld rapportcijfer opleiding	7,8	7,8	7,8
Positie Keuzegids Universiteiten	1	1	1
Positie Keuzegids Masters	1	1	1
Positie Elsevier Beste Studies	1	1	1

Onderzoek	2015	2016	2017
Wetenschappelijke publicaties	7.239	7.366	7.146
Promoties	358	412	435
Promotierendement (%)	61,7	66,4	69,5
Onderzoeksinstituten	15	15	15
Toegekende patenten	4	4	2
Toegekende Veni's	20	17	14
Toegekende Vidi's	11	8	4
Toegekende Vici's	3	4	6
Toegekende Spinozapremies	0	2	0
Toegekende ERC Starting Grants	4	3	0
Toegekende ERC Advanced Grants	1	2	1
Toegekende ERC Consolidator Grants	3	3	5

Rankings			
Positie THE-ranking	125	121	122
Positie QS-ranking	177	190	204
Positie ARWU-Shanghai Ranking	132	118	136

Personeel	2015	2016	2017
Staf in fte	5.021	4.921	4.891
Wetenschappelijke staf in fte	2.868	2.764	2.742
– waarvan vrouw (%)	45,9	46,8	46,6
– waarvan internationaal (%)	24,5	24,6	23,5
Hoogleraren (excl. Radboudumc) in fte	223,2	222,1	230,2
– waarvan vrouw (%)	23,9	26,5	27,6
Hoogleraren (incl. Radboudumc) in fte	291,7	293,8	304,3
– waarvan vrouw (%)	20,1	23,5	24,6

Leden KNAW	40	42	44
– waarvan nieuwe benoemingen	3	2	2
Leden Academia Europaea	31	36	46
– waarvan nieuwe benoemingen	3	5	10

Bijlage IV

Overzicht opleidingen

Onderstaande tabel bevat alle opleidingen die openstaan voor eerste inschrijving op 1 september 2017. De gehanteerde namen zijn de namen zoals ze in het CROHO zijn opgenomen.

Bacheloropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
TAAL EN CULTUUR		
Algemene Cultuurwetenschappen	vt	18o
Communicatie- en Informatiewetenschappen	vt	18o
Duitse Taal en Cultuur	vt	18o
Engelse Taal en Cultuur	vt	18o
Geschiedenis	vt	18o
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	vt	18o
Kunstgeschiedenis	vt	18o
Nederlandse Taal en Cultuur	vt	18o
Religiewetenschappen	vt/dt	18o
Romaanse Talen en Culturen	vt	18o
Taalwetenschap	vt	18o
Theologie	vt/dt	18o
Wijsbegeerte	vt	18o
RECHT		
European Law School	vt	18o
Notarieel Recht	vt/dt	18o
Rechtsgeleerdheid	vt/dt	18o
GEDRAG EN MAATSCHAPPIJ		
Bestuurskunde	vt	18o
Communicatiewetenschap	vt	18o
Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie	vt	18o
Geografie, Planologie en Milieu	vt	18o
Pedagogische Wetenschappen	vt	18o

Bacheloropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
Politologie	vt	18o
Psychologie	vt	18o
Sociologie	vt	18o
ECONOMIE		
Bedrijfskunde	vt	18o
Economie en bedrijfseconomie	vt	18o
NATUUR		
Artificial Intelligence	vt	18o
Biologie	vt	18o
Chemistry	vt	18o
Informatica	vt	18o
Molecular Life Sciences	vt	18o
Natuur- en Sterrenkunde	vt	18o
Science	vt	18o
Wiskunde	vt	18o
GEZONDHEIDSZORG		
Biomedische Wetenschappen	vt	18o
Geneeskunde	vt	18o
Tandheelkunde	vt	18o
Masteropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
TAAL EN CULTUUR		
Communicatie- en informatiewetenschappen	vt	6o
Europese studies (<i>joint degree</i>)	vt	12o
Filosofie (6o)	vt	6o
Filosofie (12o)	vt	12o
Geschiedenis	vt	6o
Kunst- en cultuurwetenschappen	vt	6o
Letterkunde	vt	6o
Noord-Amerika studies	vt	6o
Oudheidstudies	vt	6o
Taalwetenschappen	vt	6o
Theologie	vt/dt	18o
Theologie en Religiewetenschappen	vt/dt	6o

Masteropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
RECHT		
European Law	vt	6o
Fiscaal Recht	vt	6o
International and European Law	vt	6o
Nederlands Recht	vt/dt/du	6o
Notarieel Recht	vt/dt	6o
GEDRAG EN MAATSCHAPPIJ		
Anthropology and Development Studies	vt	6o
Bestuurskunde	vt	6o
Communicatiewetenschap	vt	6o
Environment and Society Studies	vt	6o
Human Geography	vt/du	6o
Onderwijskunde	vt	6o
Pedagogische Wetenschappen	vt	6o
Planologie	vt/du	6o
Political Science	vt	6o
Psychologie	vt	6o
Sociologie	vt	6o
ECONOMIE		
Business Administration	vt	6o
Economics	vt	6o
NATUUR		
Artificial Intelligence	vt	12o
Biology	vt	12o
Chemistry	vt	12o
Computing Science	vt	12o
Information Sciences	vt	6o
Mathematics	vt	12o
Medical Biology	vt	12o
Molecular Life Sciences	vt	12o
Physics and Astronomy	vt	12o
Science	vt	12o

Masteropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
GEZONDHEIDSZORG		
Biomedical Sciences	vt	12o
Geneeskunde	vt	18o
Tandheelkunde	vt	18o
Onderzoeksmasters	Opleidingsvorm	Studielast
TAAL EN CULTUUR		
Filosofie (research)	vt	12o
Historical, Literary and Cultural Studies (research)	vt	12o
Taalwetenschappen (research)	vt	12o
RECHT		
Onderneming en Recht (research)	vt	12o
GEDRAG EN MAATSCHAPPIJ		
Behavioural Science (research)	vt	12o
Social Cultural Science: Comparative Research on Societies (research)	vt	12o
NATUUR		
Cognitive Neuroscience (research)	vt	12o
Molecular Mechanisms of Disease (research)	vt	12o
Postinitiële masteropleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
RECHT		
Fiscaal recht	vt	6o
Veiligheidszorg, Recht en Bestuur	dt	6o
ECONOMIE		
Bedrijfskunde	dt	6o
Managing Information and Sustainable Change	dt	6o
GEZONDHEIDSZORG		
Kwaliteit en Veiligheid in de Patiëntenzorg	dt	6o

Universitaire lerarenopleidingen	Opleidingsvorm	Studielast
Aardrijkskunde	vt/dt	6o
Algemene economie	vt/dt	6o
Biologie	vt/dt	6o
Duits	vt/dt	6o
Engels	vt/dt	6o
Filosofie	vt/dt	6o
Frans	vt/dt	6o
Geschiedenis en staatsinrichting	vt/dt	6o
Godsdienst en levensbeschouwing	vt/dt	6o
Griekse en Latijnse taal en cultuur	vt/dt	6o
Kunstgeschiedenis en culturele en kunstzinnige vorming/kunst algemeen	vt/dt	6o
Maatschappijleer en maatschappijwetenschappen	vt/dt	6o
Management en organisatie	vt/dt	6o
Natuurkunde	vt/dt	6o
Nederlands	vt/dt	6o
Scheikunde	vt/dt	6o
Spaans	vt/dt	6o
Wiskunde	vt/dt	6o

vt = voltijd, dt = deeltijd, du = duaal

Bijlage V

Overzicht onderzoeksinstituten

Het onderzoek en de opleiding van promovendi aan de Radboud Universiteit zijn georganiseerd in de volgende vijftien facultaire en interfacultaire onderzoeksinstituten.

- [Research Institute for Philosophy, Theology and Religious Studies](#)
- [Institute for Historical, Literary and Cultural Studies](#)
– *inclusief Centre for Parliamentary History*
- [Business and Law Research Centre](#)
- [Research Centre for State and Law](#)
- [Institute for Management Research](#)
- [Radboud Social Cultural Research](#)
- [Centre for Language Studies](#)
- [Behavioural Science Institute](#)
- [Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour](#)
- [Radboud Institute for Molecular Life Sciences](#)
- [Radboud Institute for Health Sciences](#)
- [Institute for Water and Wetland Research](#)
- [Institute for Molecules and Materials](#)
- [Institute for Mathematics, Astrophysics and Particle Physics](#)
- [Institute for Computing and Information Sciences](#)

Andere onderzoeksinstituten

Op de campus van de Radboud Universiteit zijn ook enkele onderzoeksinstituten gevestigd met een zelfstandige status. Dit zijn:

- [Max Planck Institute for Psycholinguistics](#)
- [Kaski](#) (religie en samenleving)

Bijlage VI

Subsidies: European Research Council

Advanced Grant 2017

ERC Advanced Grants (2,5 miljoen euro) zijn voor ervaren onderzoekers en worden doorgaans voor een periode van vijf jaar toegekend.

- Prof. dr. Roeland Nolte, hoogleraar Organische chemie, heeft voor de tweede keer na zijn emeritaat een ERC Advanced Grant in de wacht gesleept.

“Het schrijven en opslaan van informatie op moleculair niveau wordt de toekomst”, denkt Nolte. “Ik ga informatie coderen op enkelvoudige polymeerketens, dat zijn lange synthetische draden. Erg spannend allemaal. Het is veel synthesesewerk, dat ik met chemicus Floris Rutjes ga doen. Voor het aflezen krijg ik hulp van de natuurkundigen Hans Engelkamp en Peter Christianen.”

Consolidator Grant 2017

De ERC Consolidator Grant (2 miljoen euro) is bedoeld om onderzoekers te ondersteunen in de fase waarin ze een eigen, onafhankelijk onderzoeksteam en onderzoeksprogramma willen opzetten.

Vijf Radboud-onderzoekers ontvingen in 2017 een Consolidator Grant.

- Dr. Erik Storkebaum, hoofddocent molecular neurobiology – Ophelderen mechanisme erfelijke vorm neuropathie met vliegen en muizen.
- Prof. dr. Michiel Vermeulen, hoogleraar Proteomics and chromatin biology – Balans tussen celdeling en celdifferentiatie testen in minidarmen.
- Dr. Marijke Haverkorn van Rijsewijk, hoofddocent astrofysica – Het magnetische veld van de Melkweg karakteriseren met sterrenlicht.
- Prof. dr. Karin Roelofs, hoogleraar Experimentele psychopathologie – Vermijdingsgedrag bij angststoornissen.
- Dr. Judith Holler, Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour – Hoe lichaamssignalen het gesproken woord beïnvloeden. Holler is onderzoeker taal en cognitie bij het Donders Instituut en het Max Planck Institute for Psycholinguistics.

Bijlage VII

Subsidies: Veni

Veertien onderzoekers van de Radboud Universiteit en het Radboudumc kregen in 2017 een Veni-subsidie van NWO, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. Het gaat om bedragen van maximaal 250.000 euro, waarmee veelbelovende jonge wetenschappers drie jaar lang hun eigen ideeën verder kunnen ontwikkelen.

Hieronder een overzicht van de gehonoreerde projecten, op volgorde van achternaam van de onderzoeker.

Drs. Jeroen de Baaij, universitair hoofddocent, afdeling Fysiologie – Radboudumc: *de reis van magnesium door de niercel: waar is de uitgang?*

Magnesiumverlies via de urine is vaak de oorzaak van ernstige magnesiumtekorten bij patiënten. Jeroen de Baaij bestudeert de cellen die magnesium opnemen in de nier.

Dr. Sanneke de Haan, onderzoeker – Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen

Psychiatrische stoornissen veranderen wat je voelt en denkt. Hoe kun je dan weten welke ervaringen 'eigen' zijn en welke het gevolg zijn van de stoornis of de medicatie? Sanneke de Haan onderzoekt deze vragen aan de hand van filosofische theorieën en interviews met patiënten.

Dr. Mark de Kreij, postdoc – Institute for Historical, Literary and Cultural Studies (HLCS)

In 2014 dook een nieuw fragment van Sappho op, een papyrus die twee millennia in het zand van Egypte bewaard was gebleven. Mark de Kreij gaat op zoek naar de lezers, luisteraars en bewonderaars van Sappho en andere Griekse dichters in Romeins Egypte.

Dr. Kobie van Krieken, universitair hoofddocent – Centre for Language Studies (CLS)

Het lezen van verhalen verbetert ons vermogen om de gedachten van anderen in de echte wereld te lezen. Hoe is dit mogelijk? Kobie van Krieken ontwikkelt een model om te onderzoeken in hoeverre de taal van verhalen en identificatie met verhaalpersonages dit proces faciliteren.

Ir. Geert Litjens, universitair docent – Pathologie, Radboudumc

De behandeling van prostaatkankerpatiënten wordt voor een groot deel bepaald door inspectie van tumorweefsel door een patholoog. Geert Litjens ontwikkelt een weefsel-analysemethode die is gebaseerd op *deep learning*, om automatisch betere behandelkeuzes te maken.

David Peeters MA – medewerker Max Planck Institute for Psycholinguistics (MPI) en Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour

In het dagelijks leven verwijzen we vaak in taal en gebaar naar dingen in de wereld. Hoe maakt ons brein het mogelijk om zulke verwijzingen snel en efficiënt te begrijpen? David Peeters ontwikkelt een neurocognitief model dat verklaart hoe dit werkt.

Dr. Vitória Piai – aspiring principal investigator Radboud Universiteit/Radboudumc, Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour

De meeste mensen gebruiken de linkerhersenhalft om te praten en taal te begrijpen. Bij patiënten met een beschadiging in de linkerhersenhalft kan de rechterhersenhalft taalfuncties overnemen. Vitória Piai onderzoekt hoe het taalsysteem in de rechterhersenhalft werkt.

Dr. ir. Joeri de Ruiter, universitair docent – Institute for Computing and Information Sciences (ICIS)

De noodzaak voor het gebruik van privacyvriendelijke systemen neemt toe. Maar bieden deze systemen wel de privacy die ze beloven? Joeri de Ruiter ontwikkelt methoden om te kunnen verifiëren of dit daadwerkelijk het geval is.

Dr. Luca Santini – medewerker Institute for Water and Wetland Research (IWWR)

Verwildering van natuur heeft als doel om het functioneren van ecosystemen te verbeteren door de introductie van grote diersoorten. Luca Santini gaat via proces-gebaseerde ecosysteemmodellering de rol van grote diersoorten in het functioneren van ecosystemen systematisch analyseren.

Dr. Carsten Sauer – postdoc Faculteit der Sociale Wetenschappen

Carsten Sauer onderzoekt wanneer en waarom inwoners van de EU hun individuele inkomen en de inkomensverdeling in hun land als eerlijk ervaren. Hij draagt hiermee bij aan discussies over legitieme ongelijkheid in Europa.

Dr. Patricia Schmidt – postdoc Institute for Mathematics, Astrophysics and Particle Physics (IMAPP)

Als twee zwarte gaten botsen in het heelal, produceren ze rimpelingen in de ruimtetijd. Deze gravitatiegolven zijn de vingerafdrukken die wetenschappers vertellen hoe zwaar de zwarte gaten waren en hoe snel ze ronddraaiden. Maar dat lukt alleen met geavanceerde modellen van de precieze vorm van de gravitatiegolven: de onderzoeks-expertise van Patricia Schmidt.

Dr. Arne Smeets, universitair docent – Institute for Mathematics, Astrophysics and Particle Physics (IMAPP)

Een centrale vraag in de algebraïsche meetkunde is wanneer een familie van algebraïsche variëteiten op gunstige wijze kan worden uitgebreid naar een iets grotere parameter-ruimte. Arne Smeets onderzoekt aritmetische aspecten van deze vraag die ons verstand nog steeds te boven gaan, zelfs voor sommige van de eenvoudigste variëteiten.

Dr. Iris Sportel, onderzoeker – Centrum voor Migratierecht

Rechtbanken en de jeugdzorgketen krijgen steeds vaker te maken met minderheids-gezinnen. Iris Sportel richt zich op representaties van religie, cultuur en etniciteit in procedures over kinderen, en onderzoekt welke rol claims van ouders en aannames van professionals daarbij spelen.

Dr. Loes van der Zanden – postdoc Department for Health Evidence

Urethra-klappen zijn aangeboren aandoeningen bij jongens waarbij de uitstroom van urine geblokkeerd wordt. Loes van der Zanden gaat op zoek naar de oorzaken en de gevolgen voor de nierfunctie.

Bijlage VIII

Subsidies: Vidi

Vier onderzoekers ontvangen elk maximaal 800.000 euro om een vernieuwende onderzoekslijn te ontwikkelen en een eigen onderzoeksgroep te bouwen. Zij ontvangen een Vidi uit de Vernieuwingsimpuls van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

De Vidi is gericht op excellente onderzoekers die na hun promotie al een aantal jaren succesvol onderzoek hebben verricht. De wetenschappers behoren tot de beste tien à twintig procent van hun vakgebied. Met een Vidi kunnen zij vijf jaar lang onderzoek doen. Zo stimuleert NWO vernieuwend onderzoek.

Hieronder een overzicht van de gehonoreerde projecten:

De kosten van een keuze: op zoek naar de balans tussen goed nadenken en snel beslissen

Dr. Hanneke den Ouden, onderzoeker/universitair docent Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour

'Neem geen overhaaste beslissingen!' Goed advies, maar te lang nadenken leidt tot gemiste kansen. Onderzoekers zullen bekijken welke hersenmechanismen ervoor zorgen dat we in elke situatie de juiste manier van beslissen inzetten, dus impulsief of juist door-dacht, en wat de gevolgen zijn als je hiertussen niet goed kan schakelen.

Immuuntherapie voor blaaskankerpatiënt

Dr. Sita Vermeulen, universitair docent Radboudumc – Health Evidence

Bij een oppervlakkige blaastumor kan bij sommige patiënten immuuntherapie met het Bacillus Calmette-Guérin (BCG-)vaccin uitkomst bieden. Een nog te ontwikkelen test moet gaan voorspellen wie wel en wie niet goed zal reageren op deze therapie. Sita Vermeulen gaat zoeken naar genetische kenmerken, van patiënt en tumor, die de effectiviteit van de BCG-immunreactie beïnvloeden.

De weg naar herstel

Dr. Vivian Weerdesteyn, universitair hoofddocent Radboudumc – Bewegingswetenschappen, afdeling Revalidatiegeneeskunde

Na een beroerte (CVA) ervaren mensen vaak blijvende balans- en loopproblemen. De acute balans- en loopproblemen herstellen meestal voor een deel, maar onduidelijk is nog welk mechanisme daarvoor verantwoordelijk is. Ook is onbekend of en hoe dit herstel met gerichte training kan worden beïnvloed. Dit Vidi-project hoopt dat op te helderen.

Metaboliëten en genetica samenvoegen om ziekte te begrijpen

Dr. Christian Gilissen, groepsleider Radboudumc – Humane genetica

Het blijft lastig om te zien welke DNA-varianten een genetische aandoening veroorzaken. Dus is het ook moeilijk om een genetische diagnose te geven. Bij de patiënten voor wie wel een diagnose is te geven, is het vaak nog steeds onduidelijk wat het onderliggende biologische mechanisme is dat de ziekte veroorzaakt. Dit mechanisme zou echter een eerste aangrijpingspunt voor een behandeling kunnen zijn. Gilissen gaat genetische gegevens combineren met de resultaten van ongerichte metingen aan de stofwisseling van patiënten via een nieuw te ontwikkelen zogenoemde functionele genomics-aanpak.

Bijlage IX

Subsidies: Vici

Twee onderzoekers ontvangen elk maximaal anderhalf miljoen euro. Met de beurs kunnen ze de komende vijf jaar een eigen, vernieuwende onderzoekslijn ontwikkelen en een onderzoeksgroep opbouwen. Ze ontvangen een Vici uit de Vernieuwingsimpuls van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Hieronder een overzicht van de gehonoreerde projecten.

Prof. dr. Carolina de Weerth, hoogleraar Psychobiologie van de vroege ontwikkeling

Haar onderzoek concentreert zich op de zwangerschap, babytijd en kinderjaren. De integratie van biologische en psychologische processen in de ontwikkeling is fundamenteel in haar onderzoek. Met haar Vici-beurs gaat De Weerth onderzoeken hoe darmbacteriën de ontwikkeling beïnvloeden: van de babytijd tot de adolescentie. Darmbacteriën zijn essentieel voor onze gezondheid. Waarschijnlijk beïnvloeden ze ook onze hersenen en ons gedrag, zoals onlangs is aangetoond in dierstudies.

Prof. dr. Maroeska Rovers, hoogleraar Evidence-based surgery bij het Radboudumc

Het is Rovers' ambitie om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van effectieve, betaalbare en waardevolle chirurgische innovaties. Met haar Vici-beurs gaat ze onderzoek doen naar betere methoden om chirurgische innovaties zo vroeg mogelijk te evalueren. De helft van de innovaties blijkt niets toe te voegen, wat leidt tot een verspilling van zorgkosten. Volgens Rovers moeten nieuwe medische hulpmiddelen al vanaf het allereerste idee beoordeeld kunnen worden op toegevoegde waarde voor de patiënten. Zij wil hiervoor methoden ontwikkelen, testen en valideren.

Bijlage X

Benoemingen (KNAW, Academia Europaea)

Leden van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen worden gekozen op basis van hoogwaardige wetenschappelijke prestaties. Een lidmaatschap is voor het leven.

In 2017 zijn prof. dr. Barbara Franke (Radboudumc) en prof. dr. Heleen Murre-van den Berg (Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen) als nieuwe KNAW-leden toegelaten.

De volgende Radboud-hoogleraren (en -emeriti) zijn lid (gealfabetiseerd):

- Prof. dr. Remieg Aerts, hoogleraar Politieke geschiedenis
- Prof. dr. ir. Ad van der Avoird, emeritus hoogleraar Theoretische chemie
- Prof. dr. Henk Barendregt, emeritus hoogleraar Grondslagen van de wiskunde en informatica
- Prof. dr. Harold Bekkering, hoogleraar Cognitieve psychologie
- Prof. dr. Kees Blom, emeritus hoogleraar Experimentele plantenecologie
- Prof. dr. Antal van den Bosch, hoogleraar Example based language modelling
- Prof. dr. Henk Braakhuis, emeritus hoogleraar Antieke en middeleeuwse wijsbegeerte
- Prof. dr. Han Brunner, hoogleraar Antropogenetica
- Prof. dr. Piet Buijnsters, emeritus hoogleraar Nederlandse letterkunde van de 18^e eeuw
- Prof. dr. Anne Cutler, emeritus hoogleraar Vergelijkende taalpsychologie
- Prof. dr. Mirjam Ernestus, hoogleraar Psycholinguïstiek
- Prof. dr. Heino Falcke, hoogleraar Astrodeeltjesfysica en radioastronomie
- Prof. dr. Bert Felling, emeritus hoogleraar Gedrags- en maatschappijwetenschappen, methoden en technieken
- Prof. dr. Carl Figdor, hoogleraar Tumorimmunologie
- Prof. dr. Barbara Franke, hoogleraar Moleculaire psychiatrie
- Prof. dr. mr. Guillaume van Gemert, emeritus hoogleraar Duitse letterkunde en cultuur van de Duitstalige landen
- Prof. dr. Stan Gielen, hoogleraar Biofysica
- Prof. dr. Peter Hagoort, hoogleraar Cognitieve neurowetenschap
- Prof. mr. Arthur Hartkamp, emeritus hoogleraar Europees privaatrecht
- Prof. dr. Wilhelm Huck, hoogleraar Fysisch-organische chemie
- Prof. dr. John Jansen, hoogleraar Biomaterialen, implantologie en experimentele paradontologie
- Prof. dr. Willy Jansen, emeritus hoogleraar Vrouwenstudies
- Prof. dr. ir. Mike Jetten, hoogleraar Ecologische microbiologie
- Prof. dr. Mikhail Katsnelson, hoogleraar Theory of condensed matter
- Prof. dr. Pim Levelt, emeritus hoogleraar Psycholinguïstiek
- Prof. dr. Frans van der Linden, emeritus hoogleraar Orthodontie
- Prof. dr. Renate Loll, hoogleraar Theoretische hoge-energiefysica
- Prof. dr. Christoph Lüthy, hoogleraar Geschiedenis van filosofie en wetenschap
- Prof. mr. Sjef Maeijer, emeritus hoogleraar Handels- en burgerlijk recht
- Prof. dr. Titti Mariani, hoogleraar Plantkunde
- Prof. dr. Jos van der Meer, emeritus hoogleraar Inwendige geneeskunde
- Prof. dr. Bert Meijer, hoogleraar Organische chemie
- Prof. mr. Olav Moorman van Kappen, emeritus hoogleraar Rechtsgeschiedenis
- Prof. dr. Heleen Murre-van den Berg, hoogleraar Oosters Christendom
- Prof. dr. Pieter Muysken, hoogleraar Algemene taalwetenschap
- Prof. dr. Mihai Netea, hoogleraar Experimentele interne geneeskunde
- Prof. dr. Roeland Nolte, hoogleraar Organische chemie
- Prof. dr. Theo Rasing, hoogleraar Spectroscopie van vaste stoffen en grensvlakken
- Prof. dr. Peer Scheepers, hoogleraar Methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek
- Prof. dr. Pieter Seuren, emeritus hoogleraar Taalfilosofie en algemene taalkunde
- Prof. mr. Carla Sieburgh, hoogleraar Burgerlijk recht
- Prof. mr. drs. Ben Vermeulen, hoogleraar Onderwijsrecht
- Prof. dr. Sjoerd Wendelaar Bonga, emeritus hoogleraar Dierecologie en ecofysiologie
- Prof. dr. Ellen van Wolde, hoogleraar Bronteksten van Jodendom en Christendom

De Jonge Akademie

De Jonge Akademie telt vijftig leden tussen de 25 en 45 jaar, die op het moment van benoeming minder dan tien jaar geleden zijn gepromoveerd. Zij vertegenwoordigen samen een breed spectrum van wetenschappelijke disciplines en zijn werkzaam bij Nederlandse universiteiten en een groot aantal onderzoeksinstituten.

De volgende Radboud-onderzoekers zijn lid:

Dr. Marijke Haverkorn van Rijsewijk, hoofddocent astrofysica	2012
Dr. Teun Bousema, onderzoeker, malaria-epidemiologie	2012
Prof. dr. Lotte Jensen, hoogleraar Nederlandse literatuur- en cultuurgeschiedenis	2012
Prof. dr. Marieke van den Brink, hoogleraar Gender en diversiteit in organisaties	2015
Dr. Floris de Lange, hoofd onderzoeksgroep Donders Centre for Cognitive Neuroimaging, psychologie, biologie	2015

Academia Europaea

De Academia Europaea is het Europese genootschap van wetenschappers die behoren tot de mondiale top. In de Academia Europaea zijn ruim tweeduizend topwetenschappers uit Europa verzameld over de gehele breedte van de wetenschap. Jaarlijks worden de aansprekendste internationale kandidaten uitgekozen.

Nieuwe Radboudleden in 2017

Prof. dr. Christian Beckmann
 Prof. dr. Harold Bekkering
 Prof. dr. Joost Drenth
 Prof. dr. Anneke den Hollander
 Prof. dr. Wilhelm Huck
 Prof. mr. Corjo Jansen
 Prof. dr. John van Opstal
 Prof. dr. Karin Roelofs
 Prof. dr. Maroeska Rovers
 Prof. dr. Nico Verdonschot

De volgende Radboud-hoogleraren zijn lid van de Academia Europaea (gealfabetiseerd):

1. Prof. dr. H.P. (Henk) Barendregt, emeritus hoogleraar Grondslagen van de wiskunde en informatica
2. Prof. dr. C.F. (Christian) Beckmann, hoogleraar Statistical imaging neuroscience
3. Prof. dr. H. (Harold) Bekkering, hoogleraar Cognitieve psychologie
4. Prof. dr. R.J.M. (René) Bindels, hoogleraar Fysiologie
5. Prof. dr. H.G. (Han) Brunner, hoogleraar Antropogenetica
6. Prof. dr. L.M.C. (Lutgarde) Buydens, hoogleraar Analytische chemie
7. Prof. dr. R. (Roshan) Cools, hoogleraar Cognitieve neuropsychiatrie
8. Prof. dr. E.A. (Anne) Cutler, emeritus hoogleraar Vergelijkende taalpsychologie
9. Prof. dr. J.P.H. (Joost) Drenth, hoogleraar Moleculaire gastro-enterologie en hepatologie
10. Prof. dr. H.D.E. (Heino) Falcke, hoogleraar Astrodeeltjesfysica en radioastronomie
11. Prof. dr. G. (Guillén) Fernandez, hoogleraar Cognitive neuroscience
12. Prof. dr. C.G. (Carl) Figdor, hoogleraar Tumorimmunologie
13. Prof. dr. B. (Barbara) Franke, hoogleraar Moleculaire psychiatrie
14. Prof. dr. C.H.M. (Carlos) Gussenhoven, hoogleraar Algemene en experimentele fonologie
15. Prof. dr. P. (Peter) Hagoort, Cognitieve neurowetenschap, in het bijzonder gerelateerd aan neuroimaging
16. Prof. mr. A.S. (Arthur) Hartkamp, emeritus hoogleraar Europees privaatrecht
17. Prof. dr. A.I. (Anneke) den Hollander, hoogleraar Moleculaire oogheelkunde
18. Prof. dr. W.T.S. (Wilhelm) Huck, hoogleraar Fysisch-organische chemie
19. Prof. dr. B.P.F. (Bart) Jacobs, hoogleraar Beveiliging en correctheid van programmatuur
20. Prof. mr. C.J.H. (Corjo) Jansen, hoogleraar Rechtsgeschiedenis en Burgerlijk recht
21. Prof. dr. J.A. (John) Jansen, hoogleraar Biomaterialen, implantologie en experimentele parodontologie
22. Prof. dr. ir. M.S.M. (Mike) Jetten, hoogleraar Ecologische microbiologie
23. Prof. dr. S.J. (Sijbrand) de Jong, hoogleraar Experimentele natuurkunde
24. Prof. dr. M.I. (Mikhail) Katsnelson, hoogleraar Theoretische fysica
25. Prof. dr. L.A.L.M. (Bart) Kienemeny, hoogleraar Kankerepidemiologie
26. Prof. dr. J.H.J.M. (Han) van Krieken, hoogleraar Pathologie
27. Prof. dr. W.J.M. (Pim) Levelt, emeritus hoogleraar Psycholinguïstiek
28. Prof. dr. S. (Stephen) Levinson, bijzonder hoogleraar Vergelijkende taalwetenschap vanwege het Max Planck Instituut
29. Prof. dr. R. (Renate) Loll, hoogleraar Theory of fundamental interactions beyond the standard model
30. Prof. dr. A. (Asifa) Majid, hoogleraar Taal, communicatie en culturele cognitie

31. Prof. dr. J.W.M. (Jos) van der Meer, emeritus hoogleraar Interne geneeskunde
32. Prof. dr. E.W. (Bert) Meijer, hoogleraar Organische chemie
33. Prof. dr. G.J.M. (Gerard) Meijer, hoogleraar Experimentele molecuulfysica
34. prof. dr. A.S. (Antje) Meyer, hoogleraar Psycholinguistics
35. Prof. dr. P.C. (Pieter) Muysken, hoogleraar Algemene taalwetenschap
36. Prof. dr. M.G. (Mihai) Netea, hoogleraar Experimentele interne geneeskunde
37. Prof. dr. R.J.M. (Roeland) Nolte, hoogleraar Organische chemie
38. Prof. dr. A.J. (John) van Opstal, hoogleraar Biofysica
39. Prof. dr. T.H.M. (Theo) Rasing, hoogleraar Spectroscopie van vaste stoffen en grensvlakken
40. Prof. dr. K. (Karin) Roelofs, hoogleraar Experimentele psychopathologie
41. Prof. dr. M.M. (Maroeska) Rovers, hoogleraar Evidence-based surgery
42. Prof. dr. P.L.H. (Peer) Scheepers, hoogleraar Methoden en technieken van sociaalwetenschappelijk onderzoek
43. Prof. dr. H. (Hans) Schulte-Nölke, bijzonder hoogleraar Duits recht
44. Prof. dr. J.A.M. (Jan) Smeitink, hoogleraar Mitochondriële geneeskunde
45. Prof. dr. ir. N.J.J. (Nico) Verdonschot, hoogleraar Biomechanische diagnostiek en evaluatiemethoden in de orthopedie
46. Prof. dr. E.J. (Ellen) van Wolde, hoogleraar Bronteksten van Jodendom en Christendom, hoogleraar Exegese van het Oude Testament

Netherlands Academy of Technology and Innovation

De Netherlands Academy of Technology and Innovation (AcTI) is de Nederlandse Academy of Engineering. Het is een uniek en onafhankelijk platform en netwerk van personen met gezag die betrokken zijn bij maatschappelijke, economische en culturele vraagstukken rond techniek, innovatie en maatschappelijke en economische toepassing van wetenschap en technologie. De Academy is een onafhankelijke vereniging (1986) van een tachtigtal personen afkomstig uit het bedrijfsleven, universiteiten en onderzoeksinstellingen.

Als nieuw lid is prof. dr. Maroeska Rovers, hoogleraar Evidence-based surgery, toegelaten.

AcTI-leden zijn:

Prof. dr. Peter Desain

Prof. dr. Maroeska Rovers

Bijlage XI

Radboud-onderscheidingen

Universitaire onderwijsprijs 2017

Dr. Luca Consoli
Dr. Mariska Kleemans
Bob Radstaak MSc
Drs. Liesbeth Gulpers

Universiteitspenning in brons 2017

Drs. Liesbet Korebrits
Serraat Eikholt
Prof. dr. André van der Ven

Hermesdorfprijs 2017

Dr. Brenda Mathijssen
Dr. Martin Dresler
Caspar Hallmann
Prof. dr. Hans de Kroon

Studentonderscheiding 2017

Isa Corbeek
David de Jong

Universitaire studieprijs

Stijn Krooshof
Sam Heijnen
Laura Maas
Lisa van der Vorm
Serge Horbach
Evert-Jan Breukink
Saskia Glas

Christine Mohrmann Stipendia 2017

Daphne Brandenburg MA
Linda Drijvers MSc
Jacqueline Drost MSc
Miriam Haaksma MSc
Jorieke Weiden MSc
Urszula Górka MA
Martine Kox MSc
Mr. Anne Mennens
Helen Blom MSc
Lorijn Zaadnoordijk MSc

Bijlage XII

Koninklijke onderscheidingen

Koninklijke onderscheidingen 2017

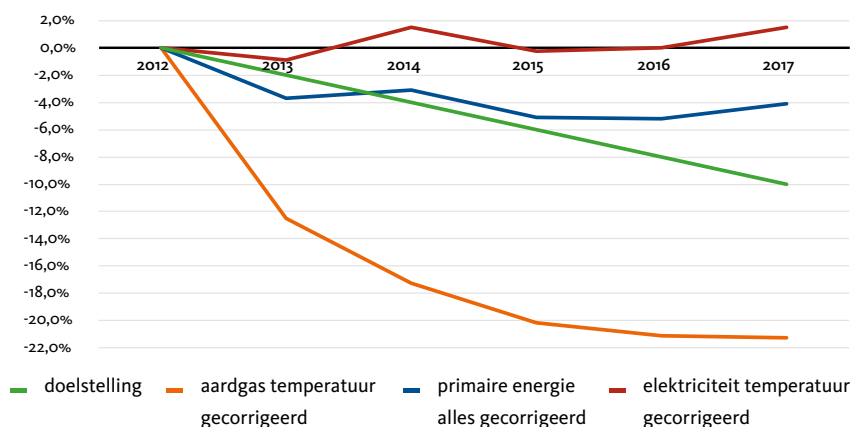
Prof. dr. Gerard Meijer, collegevoorzitter tot 9 januari 2017	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Annalisa Fasolino, hoogleraar Theory of condensed matter	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Harold Bekkering, hoogleraar Cognitieve psychologie	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Lutgarde Buydens, hoogleraar Analytische chemie	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Henri Goverde, oud-universitair hoofddocent bestuurskunde en emeritus-hoogleraar Politicologie Wageningen University & Research	Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
Prof. dr. Pieter Leroy, hoogleraar Beleidswetenschappelijke milieukunde	Officier in de Orde van Oranje-Nassau
Prof. dr. Angela Maas, hoogleraar Cardiologie voor vrouwen	Officier in de Orde van Oranje-Nassau
Prof. dr. ir. Dick Stegeman, voormalig hoofd Klinische neurofysiologie Radboudumc	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Henk Stunnenberg, hoogleraar Moleculaire biologie	Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Prof. dr. Mieke Verloo, hoogleraar Vergelijkende politicologie en ongelijkheidsvraagstukken	Officier in de Orde van Oranje-Nassau
Gerard van der Weerden, hoofd van de Proeftuin, Institute for Water and Wetland Research	Officier in de Orde van Oranje-Nassau
Prof. dr. Gerhard Zielhuis, hoogleraar Algemene epidemiologie	Officier in de Orde van Oranje-Nassau

Bijlage XIII

Energie- en waterverbruik

De universiteit heeft verschillende maatregelen genomen om energie te besparen. Deze staan vermeld in het [Energiejaarverslag 2017](#).

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het gas- en elektriciteitsverbruik¹ op de campus² weergegeven, voor de gebouwen en terreininstallaties.

Uit de gele lijn blijkt dat het gasverbruik op de campus in het afgelopen jaar licht is gedaald (correctie op basis van graad-dagen-methode).

Sommige gebouwen nemen warmte af van het warmtenet van het Radboudumc³.

Dit verbruik is omgerekend naar gasverbruik.

Elektriciteit

We zien een stijging van het elektriciteitsverbruik (bruine lijn). Acht procent van het elektriciteitsverbruik is toe te schrijven aan koeling. Daarom is een correctie toegepast op basis van de koel-dagen-methode vanwege het relatief warme weer.

De stijging wordt in 2017 vooral veroorzaakt door ontsparende effecten als gevolg van extra voorzieningen en verbouwingen. Een analyse is weergegeven in het Energiejaarverslag 2017.

Het aantal verbruikte gigajoules (gas en elektriciteit) na correctie op basis van de graad-dagen-methode en koel-dagen-methode is met 1,1 procent gestegen. Dit jaar haalt de universiteit de doelstelling niet, maar dat was voorzien. Zie voor meer informatie het Energiebeleidsplan 2017-2020.

1 Alle verbruiken zijn bepaald op basis van meterstanden van 1-1-2016, 00 uur tot 1-1-2017, 00 uur. De meterstanden worden automatisch ingelezen en opgeslagen in het Energie Consumptie Systeem van de universiteit.

2 Het verbruik van het magnetenlab (HFML) met neveninstallaties is hierin niet betrokken omdat dit expliciet wordt toegewezen aan de onderzoeksprojecten (deels voor derden). Ook de panden van de Stichting Studenten Huisvesting Nijmegen op de campus tellen niet mee aangezien die beheerd worden door de SSH&.

3 Dit verbruik is teruggerekend naar aardgasequivalenten en komt op 26 procent van het totale verbruik.

Onderstaande tabel geeft een cijfermatig beeld van de ontwikkeling van het energieverbruik⁴.

Energieverbruik Radboud Universiteit		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aardgas	m ³ /jaar	3.421.341	3.147.191	2.383.073	2.513.058	2.596.518	2.476.212
Aardgas temperatuur gecorrigeerd	m ³ /jaar	3.322.967	2.907.187	2.748.798	2.653.194	2.620.470	2.615.667
Elektriciteit	kWh/jaar	34.990.087	35.598.429	35.500.992	35.847.605	35.910.194	36.236.105
Elektriciteit temperatuur gecorrigeerd	kWh/jaar	35.538.204	35.233.205	36.085.802	35.451.523	35.551.367	36.084.545
Diesel	kg/jaar	230	5989	3115	6128,64	4000	3656,52
Primaire energie	GJ/jaar	423.206	420.250	395.066	402.428	405.542	404.653
Primaire energie (alles gecorrigeerd)		425.026	409.367	411.905	403.299	403.071	407.703
CO ₂ -emissie	ton/jaar	27.102	26.996	25.564	26.014	26.194	26.173
Waterverbruik	m ³	172.423	147.555	137.292	125.595	116.787	112.346
Gebouwoppervlak	m ²	302.385	300.977	317.350	323.474	323.474	331.371
Studenten en medewerkers	aantal	23.861	23.011	23.941	24.734	24.925	25.888

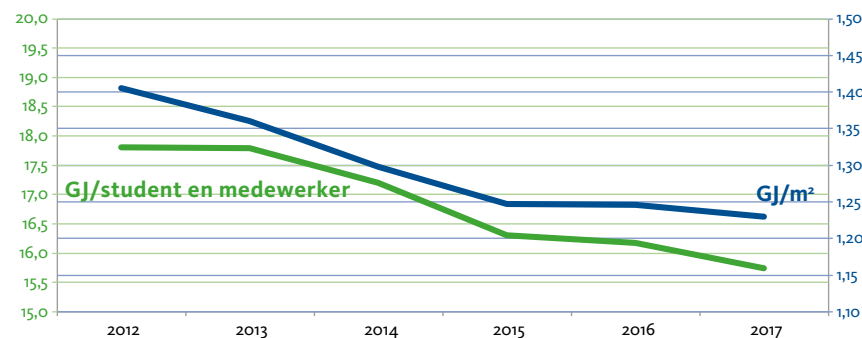
Energieverbruik

Het primaire energieverbruik is over de beleidsperiode met 1,1 procent gestegen ten opzichte van 2016, ondanks de besparingen die zijn doorgevoerd. De ontsparingen hadden in 2017 de overhand, maar dat was voorzien (zie het Energiebeleidsplan 2017-2020). In het Energiejaarverslag 2017 wordt dit nader geanalyseerd en wordt een doorkijk naar 2018 en verder gegeven.

Energie-intensiteit

Twee belangrijke indicatoren voor energie-intensiteit vertonen opnieuw een daling. Zowel het energieverbruik per vierkante meter vloeroppervlak als het energieverbruik per student en medewerker is afgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de toename van het aantal vierkante meters en de toename van het aantal studenten.

primaire energie per student/medewerker en per m²

Duurzame energie

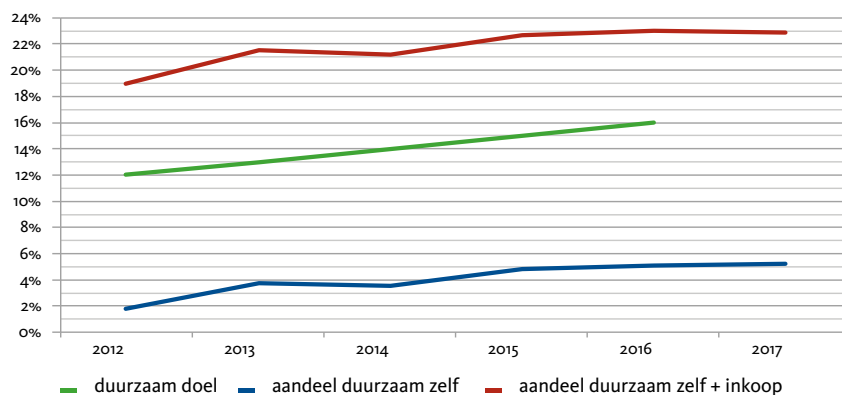
2017 was opnieuw een recordjaar voor zelfopgewekte duurzame energie op de Radboud Universiteit. Er is 20.623 GJ energie geleverd uit de warmte-koude-opslag en er is 81.000 kWh zonnestroom opgewekt met eigen installaties. Daarnaast is voor 8 miljoen kWh groene stroom ingekocht.

⁴ Diesel is gebruikt in noodstroomaggregaten. CO₂-emissie: gas = 1,785 kg/m³; elektriciteit = 0,6 kg/kWh; diesel = 74,3 kg/GJ.

In onderstaande figuren is de ontwikkeling van het gebruik van duurzame energie weer-gegeven.

Duurzame energie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Netto duurzame energie WKO GJ/jaar	7.531	15.267	13.942	18.784	19.933	20.623
Zelfopgewekte zonnestroom kWh/jaar	6.700	6.700	64.700	81.700	80.400	81.000
Totaal zelfopgewekte duurzame energie GJ/jaar	7.591	15.327	14.524	19.519	20.657	21.352
Inkoop duurzame energie kWh/jaar	8.100.000	8.100.000	8.100.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
Totaal duurzame energie GJ/jaar	80.491	88.227	87.424	91.519	92.657	93.352

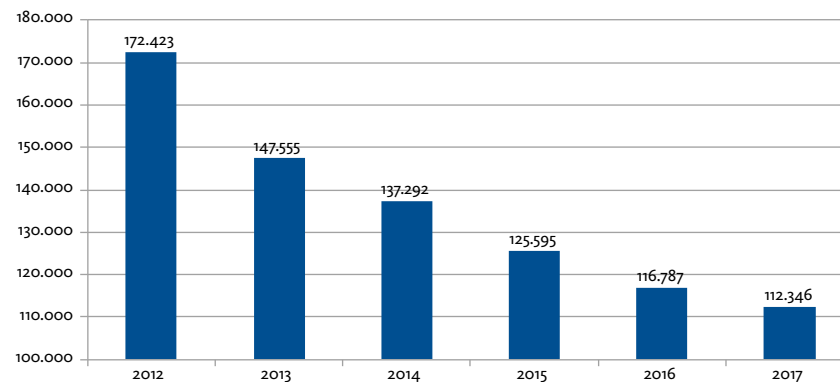
Duurzame energie Radboud Universiteit, aandeel van verbruik in dat jaar

Drinkwaterverbruik

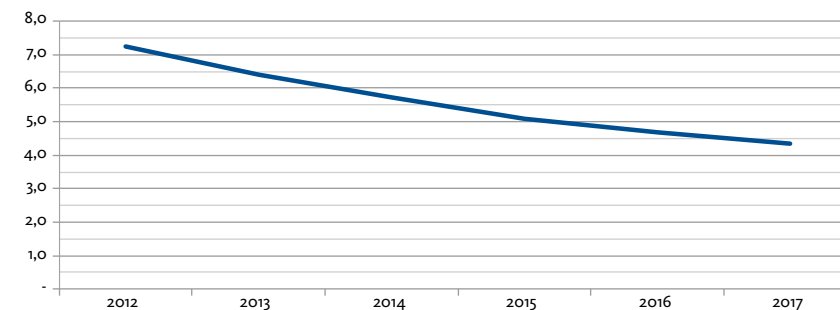
Dankzij goed beheer is het drinkwaterverbruik van de universiteit in 2017 verder gedaald: naar 112.346 kubieke meter, een besparing van 4 procent.

Drinkwaterverbruik m³ totaal

Ook per medewerker en student is het waterverbruik verder gedaald.

Drinkwaterverbruik in m³ per student en medewerker

Bijlage XIV**Overzicht stakeholders****Intern****Medewerkers**

Medezeggenschap
Medewerkerenquête
Informeel overleg

Studenten

Medezeggenschap
Onderwijsevaluaties
Enquêtes
Informeel overleg

Alumni

Alumnimonitor
Bijeenkomsten
Radboud Magazine
Alumniboard
Radboud Recharge

Extern**Andere universiteiten, onderwijs-
instellingen en onderzoeksinstituten**

Formeel en informeel overleg
VSNU

Overheden

Formeel en informeel overleg

Bedrijfsleven

Radboud Research Facilities
Radboud Innovation

Publiek

Wetenschapsvoorlichting
Open dagen
Radboud Reflects (lezingen en debatten)
Debatcentra
InScience (Nederlands filmfestival voor
wetenschap)
Universiteitsblad Vox
Musea

Bijlage XV**Gezamenlijke Vergadering**

Van links naar rechts: Cas Spaans, Wilma Philipse, Dylan Henssen, Luuk Knippenberg, Harm van den Broek, Melissa Arron, Michelle Snaterse, Else Giesbers, Nico ten Brink, Aline Tuls, Laura Pander, Isa Corbeek, Sander Lestrade, Pim ten Broeke, Rob Gerritsen, James Trujillo, Marijtje Jongsma, Mohammad Ghashghavi, Tim Riswick, Maarten Dietz, Ilse Strikkeling, Ingrid van Dijk, Bente Bouwman, Peter van Campen, Dinja de Vries, Guido Swart, Bob Smits en Joppe Hamelijnck. Zittend op de voorgrond: Timo Bakrin, Bernadette Smelik, Dennis Walraven en Suzanne Kali. (Niet op de foto: Edward van Aarle, Caroline Coeleman, Monja Froböse, Nanne Migchels, Nick Mulder, Michiel Schokking en Gert-Jan van der Wilt).

Ieder academisch jaar brengt de GV een jaarverslag uit, dat wordt gepubliceerd op [Radboudnet](#) (het intranet van de universiteit, toegankelijk voor studenten en medewerkers).

Bijlage XVI

College van bestuur

Voorzitter

Daniël Wigboldus - aanstelling van 1 mei 2017 tot 1 mei 2021

Daniël Wigboldus (1969) is hoogleraar Sociale cognitie, gespecialiseerd in persoons-waarneming in het algemeen en in de rol die stereotypen en vooroordelen spelen in het bijzonder. Hij is geïnteresseerd in en heeft gepubliceerd over hoe stereotypen in stand worden gehouden door middel van taalgebruik, hoe stereotiepe verwachtingen van invloed zijn op de eigenschappen die we aan iemand toedichten en hoe impliciete vooroordelen van invloed zijn op impulsief gedrag en op het waarnemen van gezichten. Wigboldus is daarnaast geïnteresseerd in innovatieve onderzoeks- en onderwijs-methoden. Hij is ervan overtuigd dat goed onderwijs, naast goede ideeën en innovatief onderzoek, de wetenschap verder brengt. Tot slot heeft hij ervaren dat het beste onderzoek en onderwijs voortkomen uit samenwerken met anderen. In 2008 kreeg hij de universitaire onderwijsprijs van de Radboud Universiteit. Hij was nauw betrokken bij de totstandkoming van de onderwijsvisie van de universiteit ('Kwaliteit, binding en duidelijkheid', maart 2013). Ook was hij initiatiefnemer van het Virtual Reality Lab van het Behavioural Science Institute van de Radboud Universiteit. Wigboldus heeft ruime bestuurservaring. Hij was decaan van de Faculteit der Sociale Wetenschappen (2013-2017) en onder meer voorzitter van het Disciplineoverleg Sociale Wetenschappen, bestuurslid van de European Association of Social Psychology en voorzitter van de Associatie van Sociaal-Psychologische Onderzoekers.

Portefeuille*Functioneel/inhoudelijk*

Ontwikkeling strategie
Strategische relatie-ontwikkeling
Juridische zaken, exclusief wetenschappelijke integriteit
Fondsenwerving
Veiligheid en calamiteitenorganisatie
Marketing en externe communicatie
Internationalisering
Valorisatie
Wetenschappelijke informatievoorziening/UB
Researchdatamanagement
ICT en onderwijs
Alumni

Bestuurlijk intern

Bestuur Stichting Katholieke Universiteit
Radboud University Holding B.V.
Radboud University Participations B.V.
College voor Bestuurlijke Samenwerking (Radboudumc)
Gezamenlijke Vergadering

Bestuurlijk extern

VSNU, algemeen bestuur
Nederlandse instituten in het buitenland
The Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Health Valley
Noviotech campus
EUA
The Guild
Regio/gemeenten/provincie(s)

Nevenfuncties

2017 - Lid The Economic Board Arnhem-Nijmegen (onbezoldigd)

De voorganger van Daniël Wigboldus, Gerard Meijer, nam op 9 januari 2017 afscheid als collegevoorzitter. Deze functie bekleedde hij vanaf 1 september 2012.

Rector magnificus**Han van Krieken - aanstelling: 19 mei 2016 tot 19 mei 2020**

Han van Krieken (1956) is patholoog, gespecialiseerd in ziekten van het spijsverteringskanaal en in bloedziekten, vooral lymfeklierkanker. Zijn onderzoek heeft geleid tot een betere diagnose van kanker en nieuwe inzichten in het proces van uitzaaiing.

Pathologie en oncologie

Sinds 1999 is Van Krieken verbonden aan de Radboud Universiteit. Eerst als hoogleraar Tumopathologie en vanaf 2004 als hoogleraar Pathologie. In 2009 werd hij voorzitter van het Radboudumc Centrum voor Oncologie, dat de afgelopen jaren onder zijn leiding is uitgegroeid tot een internationaal toonaangevend instituut. Daarnaast was hij president van de Europese Vereniging voor Pathologie (2013-2015) en managing editor van *Virchows Archiv* (2010-2015). Ook is hij nog altijd *chief editor* van het *Journal of Hematopathology*. Voor zijn komst naar Nijmegen werkte Van Krieken onder meer voor het National Cancer Institute in Bethesda (Verenigde Staten), het Institut für Pathologie in Kiel (Duitsland) en het Leids Universitair Medisch Centrum.

Internationaal

Van Krieken maakt deel uit van verschillende nationale en internationale gremia. In 2011 trad hij toe tot de Deutsche Akademie der Wissenschaften Leopoldina en in 2014 tot de Academia Europaea. Daarnaast is hij verkozen tot honorair lid van het Royal College of Pathology.

Portefeuille**Functioneel/inhoudelijk**

Academeische aangelegenheid

Onderwijs

Onderzoek

CDL

Communicatie intern

Studentenzaken

Kunst en cultuur

Wetenschappelijke integriteit

Diversiteit

Personeel en organisatie: academische zaken

Bestuurlijk intern

College voor de promoties/college van decanen

Assessorenoverleg

Bestuur Stichting Reinier Post

Dies-/lustrumcommissie

Commissie opening academisch jaar

Dondersinstituut

Onderwijsdirecteurenoverleg

Onderzoeksdirecteurenoverleg

Aula

Radboud Honours Academy

Radboud Docenten Academie

Studentenraad

Bestuurlijk extern

Rectorencollege

VSNU, stuurgroep onderwijs

KNAW

NWO

Regio/gemeenten/provincie(s)

Nevenfuncties

2017 - Raad van toezicht Antoni van Leeuwenhoek (bezoldigd)

2016 - Editor *Encyclopedia of Pathology* (onbezoldigd)

2016 - President IQNpath (onbezoldigd)

2008 - *Chief editor* van het *Journal of Hematopathology* (onbezoldigd)

2008 - *Scientific advisor* van Amgen, Merck-Sorono, GSK, Roche Diagnostics, Sakura (onbezoldigd)

1998 - Editor *American Journal of Surgical Pathology* (onbezoldigd)

Moderator webinars on PDL-1 Agilent (bezoldigd)

Scientific board member Hartwig Medical Foundation (onbezoldigd)Redacteur *Leerboek oncologie* (bezoldigd)

Vicevoorzitter**Wilma de Koning - aanstelling: 1 december 2013 tot 1 december 2021**

Wilma de Koning (1962) studeerde bedrijfseconomie aan de heao in Eindhoven en aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Ze volgde de postdoctorale opleiding Accountancy in Rotterdam en Accountancy en milieu aan de Universiteit van Amsterdam. Vanaf 1987 maakte ze een rijk gevarieerde carrière binnen het onderwijs. Ze begon als docent aan het Eindhovens Avondcollege en bekleedde verschillende functies voor Fontys Hogescholen: docent, controller, hoofd dienst financiën en concerncontroller. Daarna maakte ze de overstap naar de Universiteit van Tilburg, waar ze directeur was van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen en secretaris/algemeen directeur. In 2009 keerde ze terug bij Fontys Hogescholen, dit keer als lid van het college van bestuur, waar ze kwaliteitszorg onderwijs, onderzoek, hrm, ICT en financiën in portefeuille had.

Portefeuille***Functioneel/inhoudelijk***

Personeel en organisatie
 Arbo en milieu
 Financiën, inclusief IAD
 Vastgoed en campusontwikkeling
 Facilitair Bedrijf
 ICT Servicecentrum
 Radboud Sportcentrum
 Duurzaamheid
 Identiteit
 Governance

Bestuurlijk intern

Radboud Services
 Ondernemingsraad/lokaal overleg
 B.V. Campus
 Campus Detachering B.V.

Bestuurlijk extern

VSNU, stuurgroep governance en finance
 VSNU, werkgeversdelegatie
 Regio/gemeente/provincie(s)

Nevenfuncties

Lid raad van afgevaardigden Stichting SURF (onbezoldigd)
 Lid raad van advies Velo-city (onbezoldigd) (tot juli 2017)
 Voorzitter bestuur Stichting Museum De Vier Quartieren (onbezoldigd) (tot juli 2017)
 Lid raad van toezicht ArtEZ (bezoldigd)
 Lid raad van toezicht Isala (bezoldigd)
 Lid raad van advies InScience (onbezoldigd)
 Plaatsvervangend lid Commissie voor Toetsing van Examens (onbezoldigd)

Colofon

Uitgave, samenstelling, productie Radboud Universiteit

Fotografie Dick van Aalst

Eindredactie Machiel van Zanten

Vormgeving en opmaak *gloedcommunicatie*, Nijmegen

Radboud Universiteit

Comeniuslaan 4, 6525 HP Nijmegen

Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen

Telefoon: (024) 361 61 61

www.ru.nl

© Radboud Universiteit, 2018